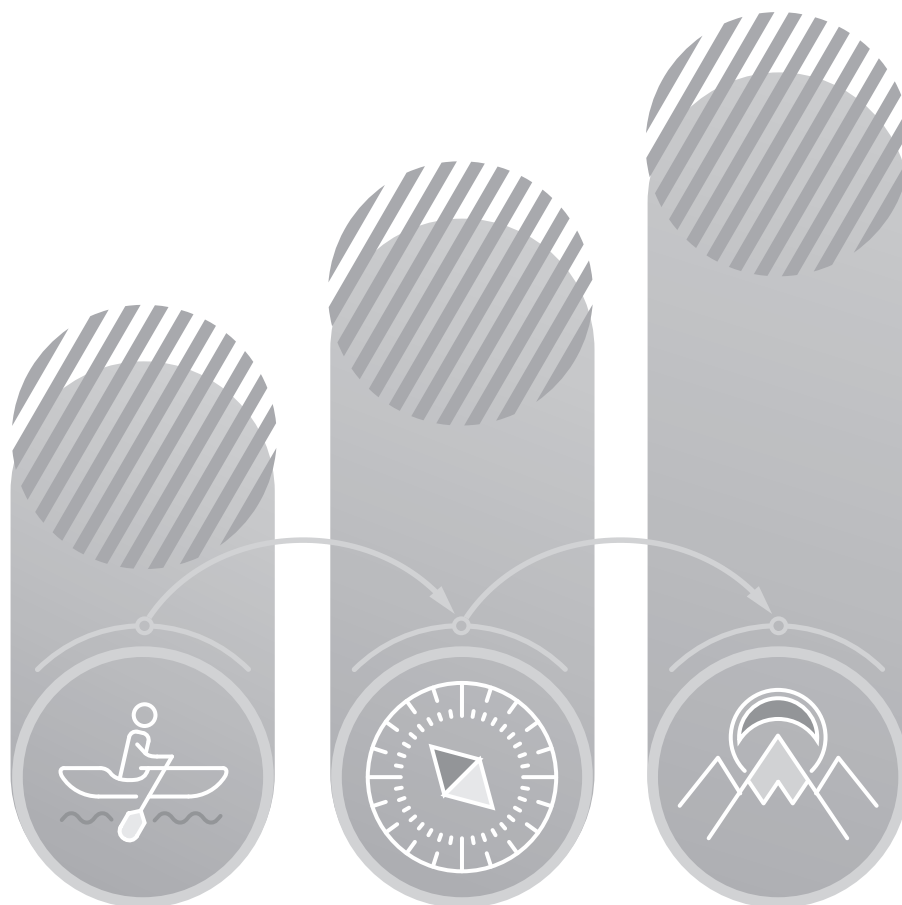

Turystyka w województwie małopolskim w latach 2022 i 2023

Tourism in Małopolskie Voivodship in 2022 and 2023

Turystyka w województwie małopolskim w latach 2022 i 2023

Tourism in Małopolskie Voivodship in 2022 and 2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Oddział w Nowym Sączu
Statistical Office in Kraków, Branch in Nowy Sącz

pod kierunkiem
supervised by

Agnieszki Szlubowskiej

Zespół autorski

Editorial team

Dorota Król, Barbara Pietrzak

Prace redakcyjne

Editorial work

Bogusław Bubula, Agnieszka Czekaj, Dorota Król, Marta Osuch, Aleksandra Skrzężyna, Halina Zelek

Tłumaczenie

Translation

Anna Dziedzic

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Klaudia Truchan-Dziedzic

ISSN 2082-4122

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

<http://krakow.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu najnowszą publikację pt. „Turystyka w województwie małopolskim w latach 2022 i 2023” prezentującą wybrane informacje statystyczne o turystyce jednego z najatrakcyjniejszych, a zarazem najchętniej odwiedzanych regionów w Polsce.

Opracowanie zawiera dane dotyczące zasobów turystycznej bazy noclegowej z uwzględnieniem przestrzennego zróżnicowania w województwie oraz w porównaniu z innymi regionami.

Informacje o turystach korzystających z zakwaterowania w województwie małopolskim zaprezentowaliśmy z uwzględnieniem licznie odwiedzających gości zagranicznych.

W tej edycji publikacji podstawową tematykę rozszerzyliśmy o wybrane aspekty związane z turystyką na terenach górskich. Obszary te zajmują znaczną część województwa, a dzięki różnorodności przyrodniczej oraz bogactwu kulturowemu sprzyjają rozwojowi różnych form turystyki.

Większość informacji przygotowaliśmy dla województwa, podregionów oraz powiatów, a dane o bazie noclegowej również w układzie gminnym. Cennym uzupełnieniem danych pochodzących z badań statystycznych prezentowanych w opracowaniu są informacje, które udostępniły nam: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Polska Organizacja Turystyczna oraz Polskie Stowarzyszenie Flisaków Pienińskich, za co serdecznie dziękujemy.

Wraz z autorami mamy nadzieję, że opracowanie będzie dla Państwa ciekawym i przydatnym źródłem informacji, a także zachętą do lepszego poznania województwa małopolskiego.

Zapraszam również do częstego korzystania z licznych informacji oraz opracowań statystycznych dostępnych na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Krakowie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Krakowie

Agnieszka Szlubowska

Preface

I present to you the latest publication entitled "Tourism in Małopolskie Voivodship in 2022 and 2023" presenting selected statistical information on tourism in one of the most attractive and most frequently visited regions in Poland.

The study contains data on tourist accommodation resources, taking into account the spatial differentiation in the Voivodship and in comparison with other regions.

We have presented information about tourists accommodated in Małopolskie Voivodship considering numerous foreign guests.

In this edition of the publication, we have expanded the basic subject matter to include selected aspects related to tourism in mountain areas. These areas occupy a significant part of the region, and thanks to their natural diversity and cultural wealth, they are conducive to the development of various forms of tourism.

We have prepared most of the information for the Voivodship, subregions and powiats, and data on accommodation facilities also in gmina layout. A valuable supplement to the data from statistical surveys presented in this study is the information provided to us by: Polish Tourist and Sightseeing Society, Mountain Volunteer Search and Rescue, Tatra Volunteer Search and Rescue, Polish Tourist Organisation and the Polish Association of Pieniny Raftsmen, for which we express our sincere thanks.

Together with the authors, we hope that this publication will be an interesting and useful source of information for you, as well as an incentive to better understand Małopolskie Voivodship.

I also encourage you to frequently use numerous statistical news and studies available on the website of the Statistical Office in Kraków.

Director
of the Statistical Office in Kraków

Agnieszka Szlubowska

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Synteza.....	6
Executive summary	7
Rozdział 1. Baza turystycznych obiektów noclegowych i jej wykorzystanie na tle kraju i innych województw.....	8
Chapter 1. Tourist accommodation facilities and their occupancy against a background of the country and other voivodships	8
Rozdział 2. Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie.....	19
Chapter 2. Tourist accommodation establishments and their occupancy.....	19
2.1. Baza turystycznych obiektów noclegowych	19
2.1. Tourist accommodation facilities	19
2.2. Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych	22
2.2. Occupancy of tourist accommodation establishments.....	22
2.3. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych.....	33
2.3. Catering units in tourist accommodation establishments.....	33
Rozdział 3. Turystyka w województwie małopolskim w przekroju powiatowym.....	35
Chapter 3. Tourism in Małopolskie Voivodship by powiats	35
Rozdział 4. Turystyka na obszarach górskich	46
Chapter 4. Tourism in mountain areas	46
4.1. Informacje wstępne	46
4.1. Preliminary information	46
4.2. Turystyczne obiekty noclegowe na obszarach górskich i ich wykorzystanie	49
4.2. Tourist accommodation establishments in mountain areas and their occupancy	49
4.2.1. Turystyczne obiekty noclegowe na obszarach górskich	49
4.2.1. Tourist accommodation establishments in mountain areas	49
4.2.2. Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych na obszarach górskich.....	52
4.2.2. Occupancy of tourist accommodation establishments in mountain areas	52
4.3. Opłaty lokalne.....	55
4.3. Local fees	55
4.3.1. Charakterystyka opłaty miejscowej i uzdrowskiej	55
4.3.1. Characteristics of local and spa fees	55
4.3.2. Opłata miejscowa i uzdrowska jako bezpośredni dochód gmin górskich.....	56
4.3.2. Local and spa fees as direct income of mountain gminas.....	56
Uwagi metodologiczne	63
Methodological notes	68

Synteza

Położone w południowej części Polski województwo małopolskie jest atrakcyjnym i chętnie odwiedzanym regionem turystycznym w Polsce. Zainteresowanie województwem, zarówno ze strony turystów krajowych jak i zagranicznych, wynika z unikatowego dziedzictwa kulturowego oraz wyjątkowych warunków krajobrazowych i przyrodniczych. Nie bez znaczenia pozostaje różnorodna i konkurencyjna oferta proponowana przez branżę turystyczną.

W 2023 r., według stanu w końcu lipca, w województwie małopolskim funkcjonowało 1,3 tys. turystycznych obiektów noclegowych, w których dostępnych było 99,9 tys. miejsc zakwaterowania. Najwięcej było hoteli, które stanowiły 29,0% obiektów i znajdowało się w nich 49,5% miejsc noclegowych.

Z noclegów we wszystkich turystycznych obiektach zakwaterowania w 2023 r. skorzystało 5,7 mln osób, w tym 1,7 mln turystów zagranicznych. Prawie 70% osób wybrało nocleg w hotelach – 65,1% turystów krajowych i 81,2% obcokrajowców. Ogólna liczba udzielonych noclegów wyniosła 14,6 mln, przy czym 4,0 mln udzielono turystom zagranicznym.

Rok 2023 był kolejnym okresem (po czasie przestoju wywołanego pandemią COVID-19) rosnącego znaczenia turystyki w województwie małopolskim. Ogólna liczba miejsc noclegowych, w porównaniu z poprzednim rokiem, zwiększyła się o 2,1%. Liczba korzystających z noclegów wzrosła o 9,9%, przy czym wzrost ten w większej mierze dotyczył turystów zagranicznych – o 43,3%. Liczba udzielonych noclegów była większa o 6,9%. W przypadku turystów zagranicznych odnotowano wzrost na poziomie 39,5%, natomiast krajowych – spadek o 1,7%, ale po ubiegłorocznym wzroście wynoszącym 38,3%. W efekcie zaistniałych zmian z jednego miejsca noclegowego skorzystały o cztery osoby więcej niż rok wcześniej. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie 43,4%, czyli o 1,6 p. proc. wyższym niż w 2022 r., a wykorzystanie pokoi w obiektach hotelowych wyniosło 55,7%, co oznaczało wzrost o 3,5 p. proc.

Województwo małopolskie wśród pozostałych województw zajmowało pierwsze miejsce pod względem liczby obiektów i miejsc noclegowych całorocznych. Na jego terenie znajdowało się najwięcej obiektów hotelowych skupiających największą liczbę miejsc noclegowych zlokalizowanych w tego typu obiektach w Polsce. Przewyższało także pod względem wskaźnika gęstości bazy noclegowej oraz gęstości ruchu turystycznego – odzwierciedlających relację liczby miejsc noclegowych oraz liczby turystów do powierzchni województwa.

Województwo małopolskie było chętnie odwiedzane przez turystów zagranicznych – co czwarty obcokrajowiec przybyły do Polski skorzystał z zakwaterowania w obiekcie położonym w województwie.

Niezmiennie od lat centrum turystycznym województwa jest Kraków, gdzie w końcu lipca 2023 r. zlokalizowanych było 32,1% miejsc noclegowych. W stolicy województwa na nocleg zatrzymało się 46,4% turystów przybyłych do województwa małopolskiego, a w przypadku turystów zagranicznych udział ten wyniósł 73,2%.

Poza Krakowem ruch turystyczny koncentrował się głównie w 3 powiatach: tatrzańskim, nowosądeckim i nowotarskim. Na ich terenie znajdowało się 48,4% miejsc noclegowych w województwie. Z miejsc tych skorzystało 35,7% osób zakwaterowanych we wszystkich obiektach województwa, przy czym dla turystów krajowych udział ten był na poziomie 44,7%, a zagranicznych – 14,3%.

Executive summary

Małopolskie Voivodship, located in the southern part of Poland, is an attractive and frequently visited tourist region in Poland. The interest in the voivodship, both among domestic and foreign tourists, results from its unique cultural heritage as well as exceptional landscape and natural conditions. The diverse and competitive offer proposed by the tourism industry is also important.

In 2023, as at the end of July, 1.3 thousand tourist accommodation facilities operated in Małopolskie Voivodship, where 99.9 thousand places of accommodation were available. Most constituted hotels, which accounted for 29.0% of the facilities and had 49.5% of bed places.

In all tourist accommodation facilities in 2023, 5.7 million people stayed overnight including 1.7 million foreign tourists. Almost 70% of people chose accommodation in hotels – 65.1% of domestic tourists and 81.2% of foreigners. The total number of overnight stays amounted to 14.6 million, of which 4.0 million were provided to foreign tourists.

The year 2023 was another period (after the downtime caused by the COVID-19 pandemic) of the growing importance of tourism in Małopolskie Voivodship. The total number of bed places, compared to the previous year, increased by 2.1%. The number of tourists accommodated increased by 9.9%, and this increase concerned mainly foreign tourists – by 43.3%. The number of overnight stays was higher by 6.9%. In the case of foreign tourists, there was an increase of 39.5%, while in the case of domestic tourists – a decrease of 1.7%, but after last year's increase of 38.3%. As a result of the changes, four more people used one bed place than a year earlier. The occupancy rate of bed places shaped at the level of 43.4%, i.e. 1.6 pp higher than in 2022, and the occupancy rate of rooms in hotel facilities amounted to 55.7%, which meant an increase by 3.5 pp.

Among other voivodships, Małopolskie Voivodship took first place in terms of the number of open year-long facilities and bed places. It had the largest number of hotel facilities with the largest number of bed places located in this type of facilities in Poland. It was also a leader in terms of the density of accommodation facilities and the tourism density rates – reflecting the ratio of the number of bed places and the number of tourists to the area of the voivodship.

Małopolskie Voivodship was eagerly visited by foreign tourists – every fourth foreigner who came to Poland stayed in a facility located in the voivodship.

For years, Kraków has been the tourist centre of the voivodship, where at the end of July 2023, 32.1% of bed places were located. 46.4% of tourists who came to Małopolskie Voivodship stayed overnight in the capital of the voivodship, and in the case of foreign tourists this share amounted to 73.2%.

Apart from Kraków, tourist traffic was concentrated mainly in three powiats: tatrzański, nowosądecki and nowotarski. 48.4% of the bed places in the voivodship were located in their area. These places were used by 35.7% of tourists accommodated in all facilities in the voivodship, whereas for domestic tourists this share was 44.7% and for foreign tourists – 14.3%.

Rozdział 1

Chapter 1

Baza turystycznych obiektów noclegowych i jej wykorzystanie na tle kraju i innych województw

Tourist accommodation facilities and their occupancy against a background of the country and other voivodships

Informacje o stanie i wykorzystaniu bazy noclegowej turystyki pochodzą ze stałego badania statystycznego prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny z częstotliwością miesięczną na formularzach KT-1 (Sprawozdanie o wykorzystaniu turystycznego obiektu noclegowego). Badaniem objęte są turystyczne obiekty noclegowe posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych.

Województwo małopolskie należało do grupy czterech województw (razem z zachodniopomorskim, pomorskim i dolnośląskim), w których w znacznej mierze koncentrowały się krajowe zasoby turystycznej bazy noclegowej. Na ich obszarze w końcu lipca 2023 r. zlokalizowanych było 51,3% ogólnej liczby obiektów w Polsce (54,4% miejsc noclegowych).

W województwie małopolskim na 100 km² przypadało 8,7 turystycznych obiektów noclegowych – o 5,6 więcej niż średnio w Polsce. Wskaźnik wyższy niż przeciętny dla kraju odnotowano poza tym jeszcze w pięciu innych województwach, w których jego wartość zawierała się w przedziale od 3,5 (w podkarpackim) do 7,1 (w pomorskim).

Pod względem liczby miejsc noclegowych województwo małopolskie w końcu lipca 2023 r. zajmowało trzecie miejsce w Polsce, natomiast pod względem liczby miejsc całorocznych pozycję pierwszą. Średnia gęstość bazy noclegowej (mierzona liczbą miejsc noclegowych na 1 km²) w województwie małopolskim wyniosła 6,6. Wskaźnik ten był o 4,1 wyższy niż w kraju. Wartości wyższe od średniej krajowej wystąpiły także w czterech innych województwach i mieściły się w zakresie od 3,8 (w dolnośląskim) do 6,4 (w zachodniopomorskim).

Wśród pięciu województw, w których w końcu lipca 2023 r. liczba miejsc noclegowych na 100 mieszkańców przekraczała średnią krajową (2,1) województwo małopolskie (ze wskaźnikiem 2,9) było na czwartym miejscu, po zachodniopomorskim (9,0), pomorskim (4,6) i warmińsko-mazurskim (3,0).

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych wyższy niż w województwie małopolskim (43,4%) odnotowano tylko w trzech innych województwach (zachodniopomorskim, kujawsko-pomorskim i mazowieckim), a stopień wykorzystania pokoi (55,7%) tylko w jednym (mazowieckim). Ponadto, wskaźniki te przekroczyły poziom ogólnokrajowy (40,5% i 50,7%).

Od lat do najliczniejszych turystycznych obiektów noclegowych w Polsce zaliczają się hotele, a następnie pokoje gościnne/kwatery prywatne (w 2023 r. odpowiednio 26,3% i 20,2% bazy krajowej). W końcu lipca 2023 r. najwięcej hoteli funkcjonowało w województwie małopolskim – 383 obiekty, co stanowiło prawie 15% hoteli w kraju. Największy udział dotyczył także miejsc noclegowych w tych obiektach – 15,7%.

Pod względem liczby pokoi gościnnych/kwater prywatnych województwo małopolskie zajmowało natomiast trzecie miejsce (18,7% tego typu obiektów w kraju), a biorąc pod uwagę liczbę znajdujących się w nich miejsc noclegowych – miejsce drugie (22,7%).

Tablica 1. Turystyczne obiekty noclegowe według województw w 2023 r.

Stan w dniu 31 lipca

Table 1. Tourist accommodation establishments by voivodships in 2023

As of 31 July

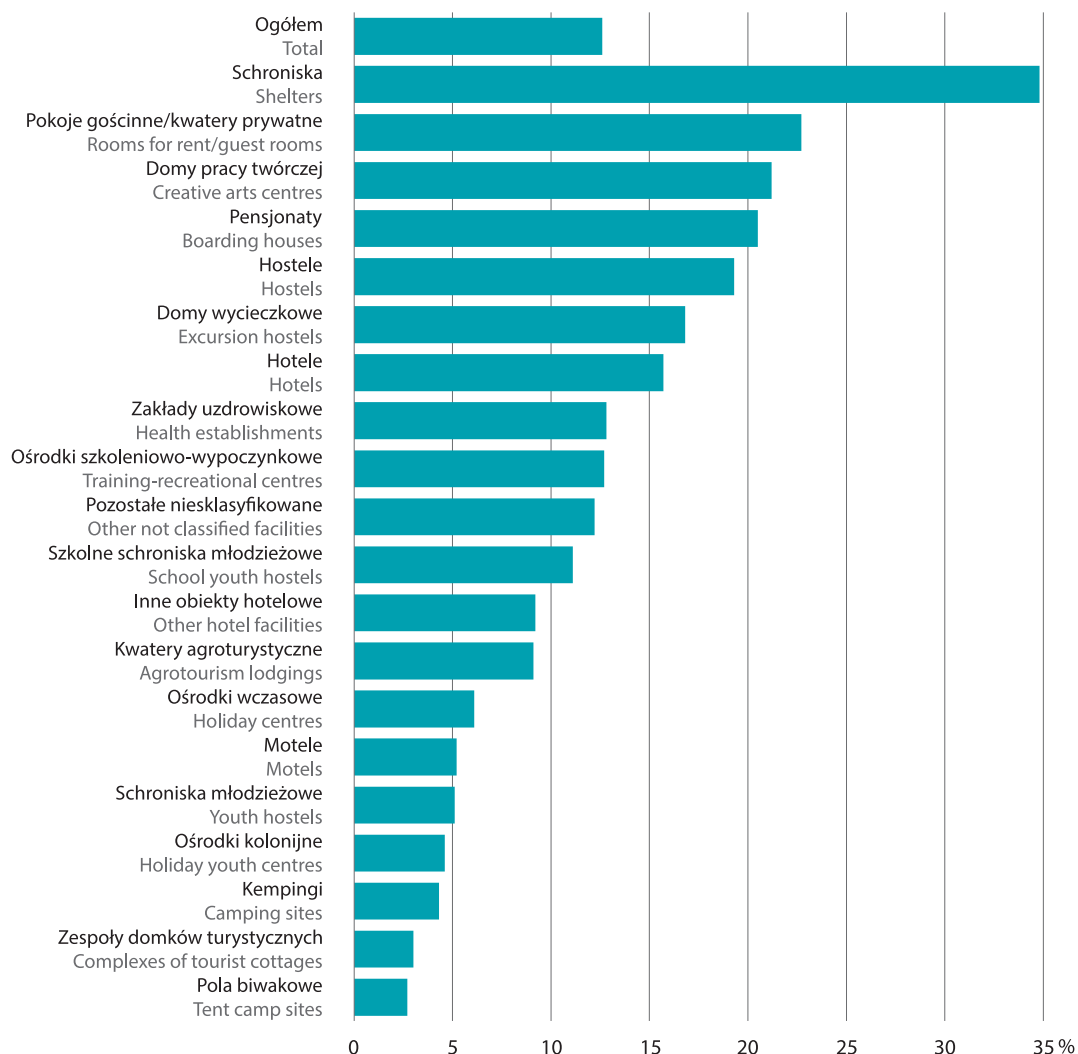
Województwa Voivodships	Ogółem Grand total	Obiekty hotelowe Hotel facilities		Pozostałe obiekty Other facilities	
		razem total	w tym hotele of which hotels	razem total	w tym pokoje gościnne/ kwatery pry- watne of which rooms for rent/guest rooms
w odsetkach in percent					
Polska Poland	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	9,3	11,4	10,8	7,9	7,6
Kujawsko-pomorskie	3,9	5,0	5,3	3,1	2,0
Lubelskie	4,8	4,9	5,0	4,7	4,3
Lubuskie	2,6	3,0	2,4	2,3	1,1
Łódzkie	2,8	4,5	4,3	1,7	1,1
Małopolskie	13,4	13,5	14,8	13,4	18,7
Mazowieckie	5,5	8,6	10,0	3,4	2,8
Opolskie	1,1	1,6	1,8	0,8	0,5
Podkarpackie	6,3	5,5	5,3	6,8	5,4
Podlaskie	2,3	2,3	1,9	2,4	1,4
Pomorskie	14,1	8,8	8,3	17,6	23,0
Śląskie	6,1	7,9	8,3	4,8	4,0
Świętokrzyskie	2,4	3,3	3,8	1,8	0,8
Warmińsko-mazurskie	4,9	4,9	4,3	4,9	3,3
Wielkopolskie	5,9	7,4	8,2	4,9	1,7
Zachodniopomorskie	14,5	7,2	5,3	19,5	22,4

Wykres 1. Udział miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych w województwie małopolskim w liczbie miejsc noclegowych w Polsce według rodzajów obiektów w 2023 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 1. The share of bed places in tourist accommodation establishments in Małopolskie Voivodship in the number of bed places in Poland by type of facilities in 2023

As of 31 July

Tablica 2. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według województw w 2023 r.
Stan w dniu 31 lipca

Table 2. Bed places in tourist accommodation establishments by voivodships in 2023
As of 31 July

Województwa Voivodships	Ogółem Grand total	W tym całoroczne Of which open year- -long	W obiektach hotelowych In hotel facilities		W pozostałych obiektach In other facilities	
			razem total	w tym w hotelach of which in hotels	razem total	w tym w pokojach gościennych/ kwaterach prywatnych of which in rooms for rent/guest rooms
w odsetkach in percent						
Polska Poland	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	9,6	12,2	12,8	12,6	6,4	7,2
Kujawsko-pomorskie	3,9	4,6	3,9	4,0	3,9	1,5
Lubelskie	3,2	3,2	3,2	3,1	3,3	3,4
Lubuskie	2,0	1,9	1,9	1,6	2,2	0,7
Łódzkie	2,8	3,4	4,1	4,0	1,5	0,8
Małopolskie	12,6	16,0	14,8	15,7	10,4	22,7
Mazowieckie	8,4	11,1	13,9	15,2	3,0	3,0
Opolskie	0,8	1,0	1,0	1,0	0,6	0,4
Podkarpackie	4,2	4,7	3,5	3,2	4,8	4,4
Podlaskie	1,7	1,8	1,8	1,7	1,6	1,1
Pomorskie	13,7	8,7	9,2	8,6	18,2	22,1
Śląskie	6,0	7,7	7,9	8,2	4,2	3,9
Świętokrzyskie	2,2	2,7	2,4	2,7	2,1	0,6
Warmińsko-mazurskie	5,1	4,0	4,5	4,4	5,7	2,6
Wielkopolskie	5,1	5,2	5,8	6,0	4,4	1,7
Zachodniopomorskie	18,5	11,9	9,1	7,8	27,8	24,0

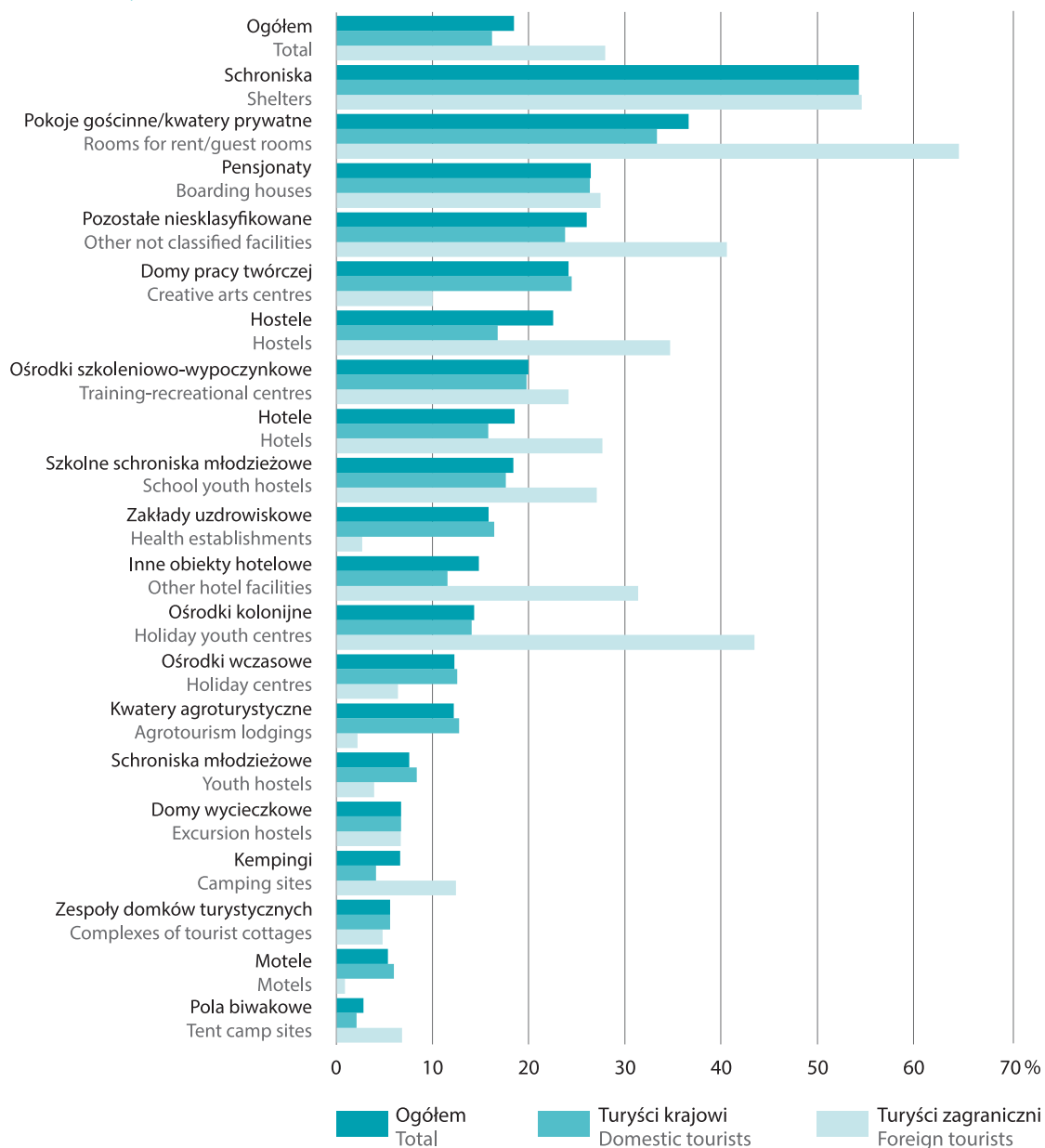
W 2023 r. pod względem liczby osób korzystających jak i liczby udzielonych noclegów województwo małopolskie zajmowało drugą pozycję w kraju, odpowiednio za województwem mazowieckim i zachodniopomorskim. Biorąc pod uwagę tylko turystów zagranicznych – w obu przypadkach było to miejsce pierwsze.

Charakterystyczny był, utrzymujący się w województwie małopolskim od lat, wysoki udział (w skali kraju) turystów zagranicznych i udzielonych im noclegów. Co czwarty obcokrajowiec przybyły do Polski zatrzymał się na nocleg w obiektach zakwaterowania zlokalizowanych w tym województwie.

Wskaźnik gęstości ruchu turystycznego (obliczany jako liczba korzystających z noclegów na 1 km²) był ponad trzykrotnie wyższy niż w Polsce – w województwie małopolskim w 2023 r. wyniósł 376,1, podczas gdy średnio w kraju na 1 km² przypadało 115,4 turystów. Więcej niż przeciętnie w kraju odnotowano jeszcze w pięciu innych województwach, a wartości te mieściły się w przedziale od 149,3 (w województwie zachodniopomorskim) do 220,8 (w śląskim).

Wykres 2. Udział korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w województwie małopolskim w liczbie korzystających z noclegów w Polsce według rodzajów obiektów w 2023 r. Stan w dniu 31 lipca

Chart 2. The share of tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Małopolskie Voivodship in the number of tourists accommodated in Poland by type of facilities in 2023 As of 31 July

Uwaga. Rodzaje obiektów posortowano malejąco według udziału ogółem.
Note. Type of facilities were sorted descending according to the total share.

Tablica 3. Wykorzystanie turystycznej bazy noclegowej według województw w 2023 r.
Table 3. Occupancy of tourist accommodation facilities by voivodships in 2023

Województwa Voivodships	Korzystający z noclegów Tourists accommodated		Udzielone noclegi Overnight stays	
	ogółem total	w tym turyści zagraniczni of which foreign tourists	ogółem total	w tym turystom zagranicznym of which of foreign tourists
	w odsetkach in percent			
Polska Poland	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	11,6	10,3	11,4	9,5
Kujawsko-pomorskie	3,9	1,3	5,0	1,4
Lubelskie	3,3	2,1	2,6	1,4
Lubuskie	1,8	2,1	1,5	2,0
Łódzkie	3,6	2,0	2,7	2,2
Małopolskie	15,8	23,9	15,8	23,5
Mazowieckie	17,3	23,1	11,2	17,2
Opolskie	1,0	0,5	0,8	0,5
Podkarpackie	3,3	2,6	3,9	2,5
Podlaskie	1,6	1,5	1,3	1,0
Pomorskie	9,6	8,2	10,8	8,6
Śląskie	7,5	5,7	6,7	5,3
Świętokrzyskie	1,7	0,4	2,0	0,6
Warmińsko-mazurskie	3,6	1,2	3,5	1,2
Wielkopolskie	5,1	3,7	4,0	3,6
Zachodniopomorskie	9,4	11,5	16,8	19,5

Liczba turystów na 100 mieszkańców wskazuje na intensywność ruchu turystycznego. W województwie małopolskim w 2023 r. odnotowano wskaźnik wynoszący 166,6 przy średniej krajowej – 96,1. Poziom ogólnokrajowy przekroczone w pięciu województwach, ale tylko w województwie zachodniopomorskim wskaźnik był wyższy niż w małopolskim – o 42,5.

Liczba udzielonych noclegów na 100 mieszkańców w województwie małopolskim w 2023 r. wyniosła 426,9. Średnia dla kraju była o 180,7 niższa. Mierzona w ten sposób intensywność ruchu turystycznego jedynie w województwie zachodniopomorskim była wyższa niż w województwie małopolskim – o 527,0.

W dalszej części rozdziału w formie graficznej przedstawiono wskaźniki charakteryzujące stopień zagospodarowania turystycznego oraz intensywność ruchu turystycznego według województw w latach 2022 i 2023. W celu zaprezentowania lokaty województwa małopolskiego pod względem prezentowanej cechy, na każdym wykresie wskaźniki zostały posortowane malejąco według wartości jaką osiągnęły w 2023 r.

Wskaźnik gęstości bazy noclegowej Charvata:

$$\frac{\text{liczba miejsc noclegowych}}{1 \text{ km}^2 \text{ powierzchni}}$$

Wskaźnik funkcji turystycznej Deferta (wskaźnik gęstości ruchu turystycznego):

$$\frac{\text{liczba korzystających z noclegów}}{1 \text{ km}^2 \text{ powierzchni}}$$

Wskaźnik funkcji turystycznej Baretje'a Deferta:

$$\frac{\text{liczba miejsc noclegowych}}{100 \text{ mieszkańców}}$$

Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego Schneidera:

$$\frac{\text{liczba korzystających z noclegów}}{100 \text{ mieszkańców}}$$

Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego Charvata:

$$\frac{\text{liczba udzielonych noclegów}}{100 \text{ mieszkańców}}$$

Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej:

$$\frac{\text{liczba korzystających z noclegów}}{\text{liczba miejsc noclegowych}}$$

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych:

$$\frac{\text{liczba udzielonych noclegów}}{\text{nominalna liczba miejsc noclegowych}}$$

Wykres 3. Wskaźnik gęstości bazy noclegowej Charvata według województw

Stan w dniu 31 lipca

Chart 3. Density of accommodation facilities (Charvat's rate) by voivodships

As of 31 July

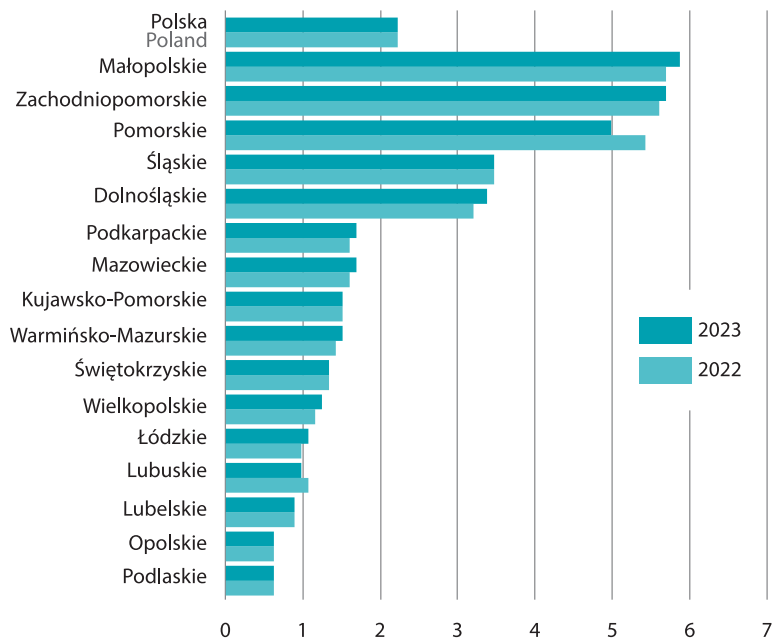
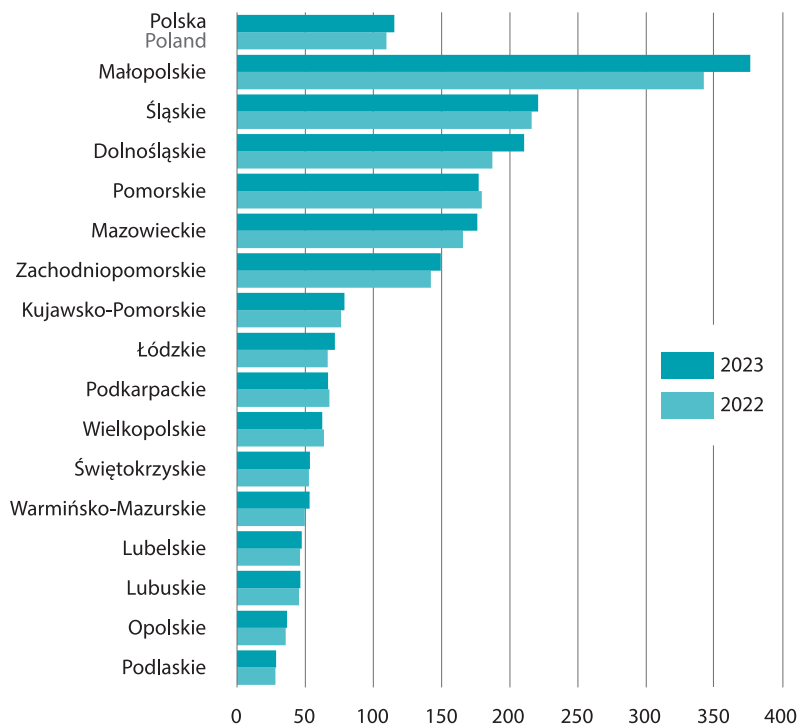
Wykres 4. Wskaźnik funkcji turystycznej Deferta według województw

Chart 4. Tourist function rate (Defert's rate) by voivodships

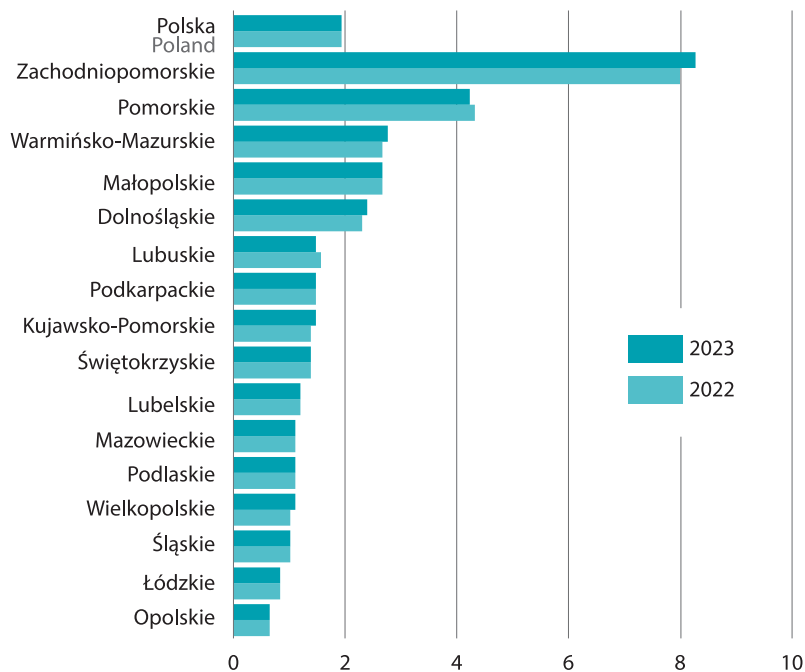

Wykres 5. Wskaźnik funkcji turystycznej Baretje'a i Deferta według województw

Stan w dniu 31 lipca

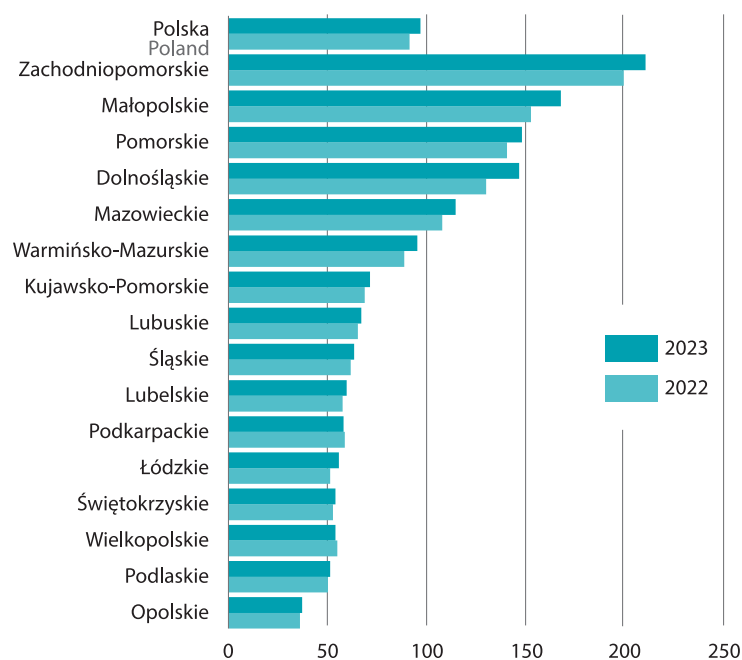
Chart 5. Tourist function rate (Baretje's and Defert's rate) by voivodships

As of 31 July

Wykres 6. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego Schneidera według województw

Chart 6. Tourist traffic intensity (Schneider's rate) by voivodships

Wykres 7. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego Charvata według województw

Chart 7. Tourist traffic intensity (Charvat's rate) by voivodships

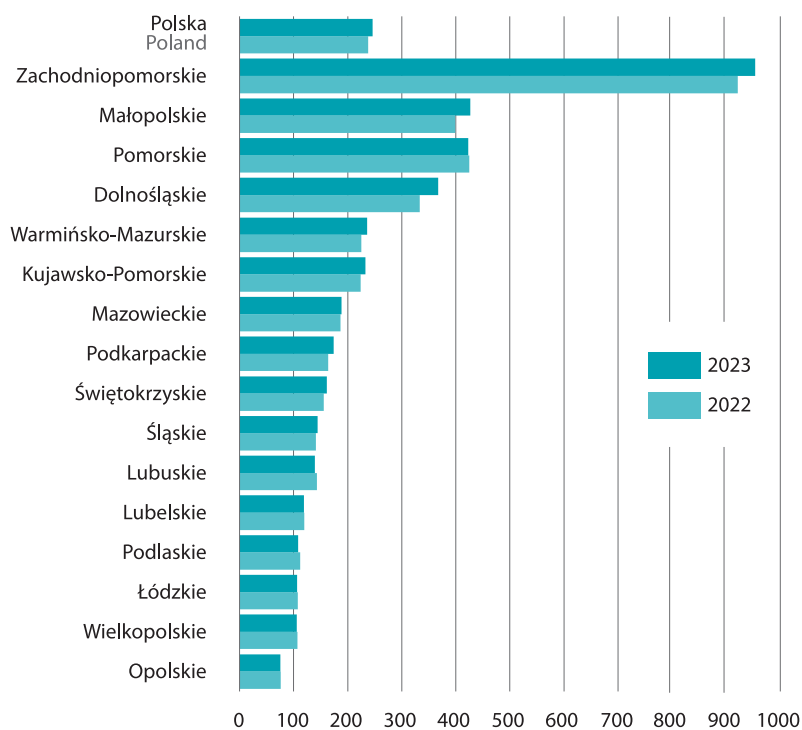
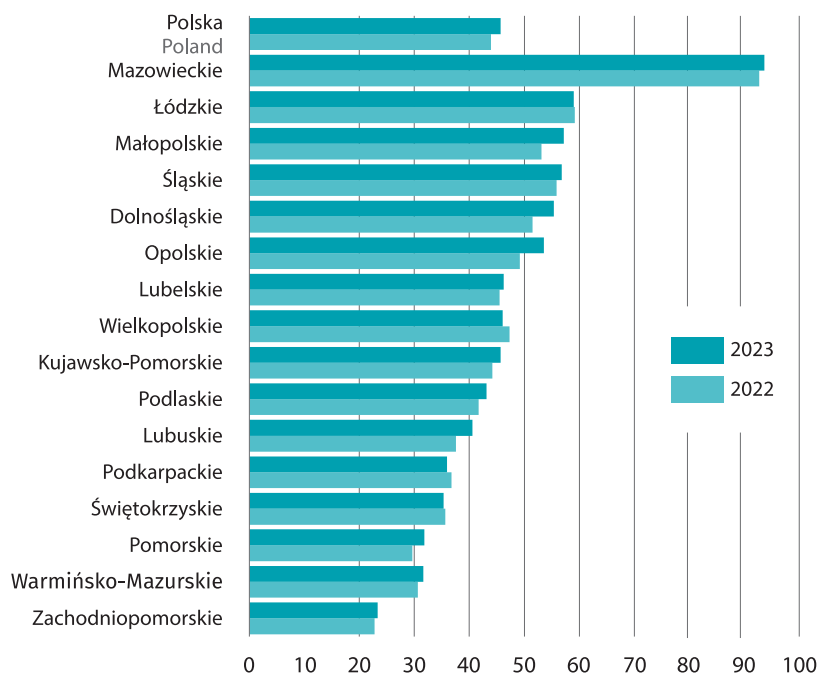
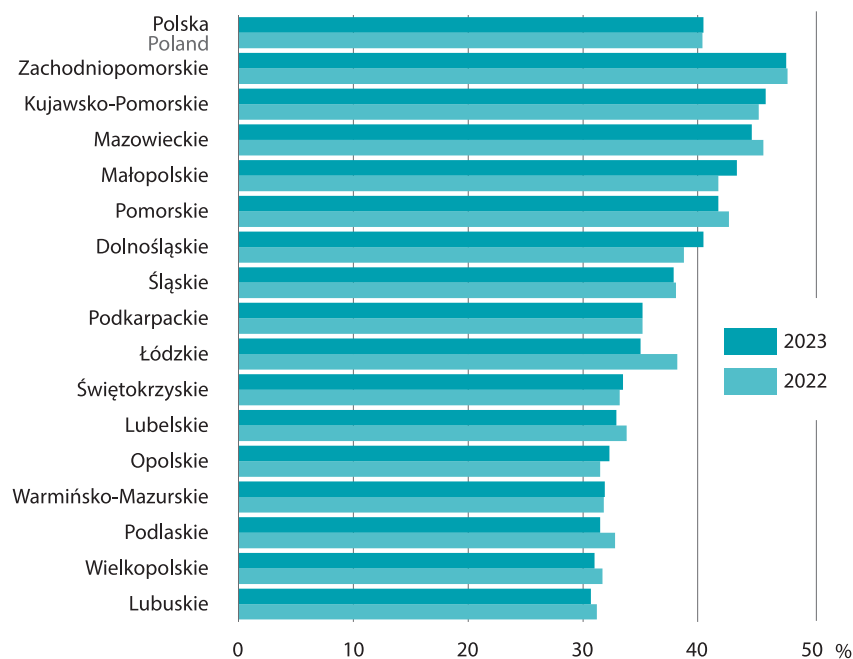
Wykres 8. Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej według województw

Chart 8. Rate of accommodation facilities development by voivodships

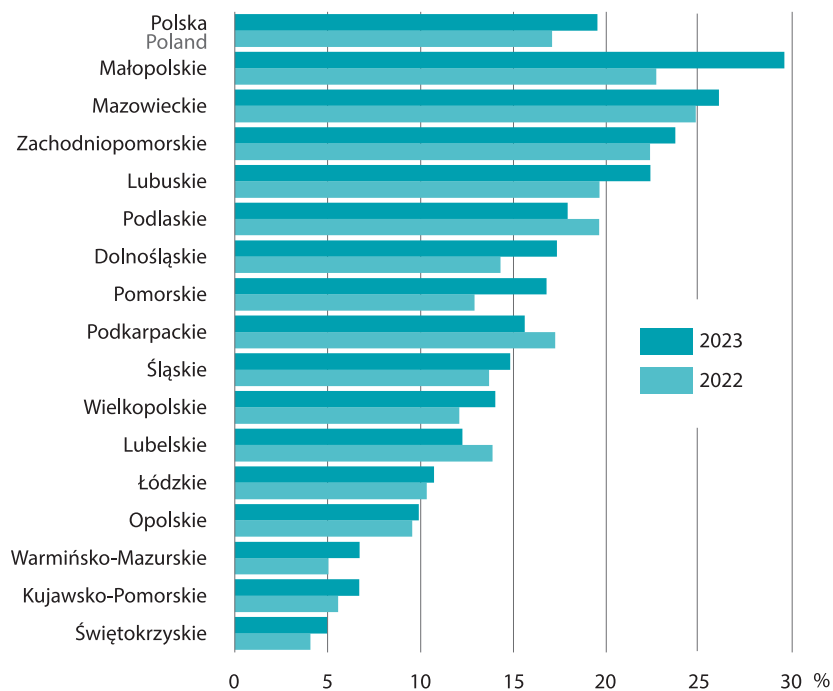
Wykres 9. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych według województw

Chart 9. Occupancy rate of bed places by voivodships

Wykres 10. Udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie turystów według województw

Chart 10. Share of foreign tourists in the total number of tourists by voivodships

Rozdział 2

Chapter 2

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Tourist accommodation establishments and their occupancy

2.1. Baza turystycznych obiektów noclegowych

2.1. Tourist accommodation facilities

W końcu lipca 2023 r. w województwie małopolskim działało 1,3 tys. turystycznych obiektów noclegowych, w których znajdowało się 99,9 tys. miejsc noclegowych. W porównaniu ze stanem sprzed roku przybyło 6 obiektów, a liczba miejsc przygotowanych dla turystów zwiększyła się o 2,0 tys. Obiekty całoroczne stanowiły 88,1% ogólnej liczby turystycznych obiektów noclegowych i oferowano w nich 92,7% ogólnej liczby dostępnych miejsc.

Turyści odwiedzający województwo mogli skorzystać z zakwaterowania w 538 obiektach hotelowych (hotelach, motelach i pensjonatach oraz innych obiektach hotelowych), w których mieściło się 58,5 tys. miejsc noclegowych zlokalizowanych w 26,6 tys. pokoi. W odniesieniu do stanu wykazanego w poprzednim roku liczba tego typu obiektów zmniejszyła się o 9, ale liczba miejsc oraz liczba pokoi wzrosły odpowiednio o 1,4 tys. oraz o 0,6 tys.

W strukturze obiektów hotelowych według ich rodzajów największy udział wynoszący 71,2% przypadła na hotele. Znajdowało się w nich 84,5% miejsc noclegowych i 86,2% pokoi zaliczonych do tej grupy obiektów. Najwyższy standard usług oferowano w 27 hotelach oznaczonych 5-cio gwiazdkową kategorią, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było 5,0 tys. miejsc noclegowych w 2,5 tys. pokoi. Najwięcej było hoteli, które w ramach kategoryzacji obiektów uzyskiwały 3 gwiazdki – 201 obiektów mieszczących 18,7 tys. miejsc noclegowych w 8,7 tys. pokoi.

Turystyczne obiekty noclegowe nie wchodzące w skład hotelowych tworzyły grupę złożoną z 16 rodzajów obiektów, określoną jako „pozostałe”. W końcu lipca 2023 r. funkcjonowało 781 takich obiektów i znajdowało się w nich 41,4 tys. miejsc noclegowych. W porównaniu z 2022 r. liczba tych obiektów zwiększyła się o 15, co spowodowało wzrost liczby miejsc o 0,6 tys.

Wśród pozostałych obiektów najwięcej było pokoi gościnnych/kwater prywatnych i stanowiły one 47,5%. Ponieważ nie są to obiekty duże, analogiczny udział dotyczący miejsc noclegowych był mniejszy i wyniósł 28,0%. Liczba tych obiektów była o 5 większa niż w końcu lipca 2022 r. Wzrosła także liczba znajdujących się w nich miejsc noclegowych – o 0,3 tys.

Turystyczny obiekt noclegowy dysponował przeciętnie 76 miejscami. Największymi obiektami były zakłady uzdrowiskowe, w których na jeden obiekt przypadały średnio 142 miejsca noclegowe. Średnio ponad 100 miejsc odnotowano także w hotelach i hostelach. Najmniejsze były kwatery agroturystyczne, a następnie pokoje gościnne/kwatery prywatne oraz domy pracy twórczej.

Tablica 4. Turystyczne obiekty noclegowe według rodzajów

Stan w dniu 31 lipca

Table 4. Tourist accommodation establishments by type

As of 31 July

Rodzaje obiektów Type of facilities	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100	
	2022	2023	2022	2023
Ogółem Total	1313	1319	96,6	100,5
Obiekty hotelowe Hotel facilities	547	538	103,4	98,4
Hotele Hotels	386	383	102,1	99,2
Motele Motels	6	4	120,0	66,7
Pensjonaty Boarding houses	75	73	108,7	97,3
Inne obiekty hotelowe Other hotel facilities	80	78	103,9	97,5
Pozostałe obiekty Other facilities	766	781	92,3	102,0
Domy wycieczkowe Excursion hostels	4	5	80,0	125,0
Schroniska Shelters	19	16	90,5	84,2
Schroniska młodzieżowe Youth hostels	3	3	100,0	100,0
Szkolne schroniska młodzieżowe School youth hostels	23	27	95,8	117,4
Ośrodki wczasowe Holiday centres	83	87	88,3	104,8
Ośrodki kolonijne Holiday youth centres	8	7	72,7	87,5
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe Training-recreational centres	49	53	94,2	108,2
Domy pracy twórczej Creative arts centres	9	9	112,5	100,0
Zespoły domków turystycznych Complexes of tourist cottages	14	19	82,4	135,7
Kempingi Camping sites	11	11	110,0	100,0
Pola biwakowe Tent camp sites	7	6	87,5	85,7
Hostele Hostels	17	17	89,5	100,0
Zakłady uzdrowiskowe Health establishments	35	36	94,6	102,9
Pokoje gościnne/kwatery prywatne Rooms for rent/guest rooms	366	371	92,4	101,4
Kwatery agroturystyczne Agrotourism lodgings	54	51	94,7	94,4
Pozostałe niesklasyfikowane Other not classified facilities	64	63	94,1	98,4

Tablica 5. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów obiektów

Stan w dniu 31 lipca

Table 5. Bed places in tourist accommodation establishments by type of facilities

As of 31 July

Rodzaje obiektów Type of facilities	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Przypadające na 1 obiekt Per facility	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Ogółem Total	97854	99886	98,5	102,1	74,5	75,7
Obiekty hotelowe Hotel facilities	57142	58527	104,5	102,4	104,5	108,8
Hotele Hotels	47552	49467	101,9	104,0	123,2	129,2
Motele Motels	250	169	115,2	67,6	41,7	42,3
Pensjonaty Boarding houses	3571	3375	110,1	94,5	47,6	46,2
Inne obiekty hotelowe Other hotel facilities	5769	5516	126,1	95,6	72,1	70,7
Pozostałe obiekty Other facilities	40712	41359	91,2	101,6	53,1	53,0
Domy wycieczkowe Excursion hostels	222	310	74,7	139,6	55,5	62,0
Schroniska Shelters	1099	914	86,1	83,2	57,8	57,1
Schroniska młodzieżowe Youth hostels	114	119	96,6	104,4	38,0	39,7
Szkolne schroniska młodzieżowe School youth hostels	1129	1501	79,0	132,9	49,1	55,6
Ośrodki wczasowe Holiday centres	6688	6970	85,4	104,2	80,6	80,1
Ośrodki kolonijne Holiday youth centres	610	481	70,2	78,9	76,3	68,7
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe Training-recreational centres	4371	4861	94,8	111,2	89,2	91,7
Domy pracy twórczej Creative arts centres	283	285	111,9	100,7	31,4	31,7
Zespoły domków turystycznych Complexes of tourist cottages	888	1054	70,4	118,7	63,4	55,5
Kempingi Camping sites	800	830	114,9	103,8	72,7	75,5
Pola biwakowe Tent camp sites	515	426	91,2	82,7	73,6	71,0
Hostele Hostels	2126	1740	86,4	81,8	125,1	102,4
Zakłady uzdrowiskowe Health establishments	5047	5110	98,7	101,2	144,2	141,9
Pokoje gościnne/kwatery prywatne Rooms for rent/guest rooms	11255	11592	93,2	103,0	30,8	31,2
Kwatery agroturystyczne Agrotourism lodgings	951	905	95,9	95,2	17,6	17,7
Pozostałe niesklasyfikowane Other not classified facilities	4614	4261	96,8	92,3	72,1	67,6

2.2. Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych

2.2. Occupancy of tourist accommodation establishments

W 2023 r. z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych skorzystało 5711,2 tys. osób. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba turystów wzrosła o 515,1 tys. (o 9,9%).

Tablica 6. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych
Table 6. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments

Rodzaje obiektów Type of facilities	W tysiącach In thousands		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Na 1 miejsce noclegowe For 1 bed place	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Ogółem Total	5196,1	5711,2	162,6	109,9	53	57
Obiekty hotelowe Hotel facilities	4026,1	4478,4	170,5	111,2	70	77
Hotele Hotels	3528,1	3991,4	168,5	113,1	74	81
Motele Motels	14,3	9,6	194,3	67,2	57	57
Pensjonaty Boarding houses	146,8	126,0	161,5	85,8	41	37
Inne obiekty hotelowe Other hotel facilities	336,8	351,3	198,6	104,3	58	64
Pozostałe obiekty Other facilities	1170,0	1232,8	140,3	105,4	29	30
Domy wycieczkowe Excursion hostels	4,1	2,7	207,2	66,6	18	9
Schroniska Shelters	100,2	88,5	137,9	88,3	91	97
Schroniska młodzieżowe Youth hostels	3,7	4,1	144,0	110,6	32	34
Szkolne schroniska młodzieżowe School youth hostels	24,4	28,8	144,6	118,0	22	19
Ośrodki wczasowe Holiday centres	182,8	198,7	118,8	108,7	27	29
Ośrodki kolonijne Holiday youth centres	13,8	9,3	83,8	67,7	23	19
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe Training-recreational centres	150,2	154,3	148,4	102,8	34	32
Domy pracy twórczej Creative arts centres	7,3	8,1	172,8	110,5	26	28
Zespoły domków turystycznych Complexes of tourist cottages	20,3	18,7	60,8	91,9	23	18
Kempingi Camping sites	11,7	15,1	102,4	128,5	15	18
Pola biwakowe Tent camp sites	2,8	2,3	118,9	82,0	5	5
Hostele Hostels	132,2	132,9	170,2	100,5	62	76
Zakłady uzdrowiskowe Health establishments	105,4	116,1	134,1	110,1	21	23
Pokoje gościnne/kwatery prywatne Rooms for rent/guest rooms	259,8	302,4	150,1	116,4	23	26
Kwatery agroturystyczne Agrotourism lodgings	12,3	13,0	138,3	105,5	13	14
Pozostałe niesklasyfikowane Other not classified facilities	139,1	138,1	176,8	99,3	30	32

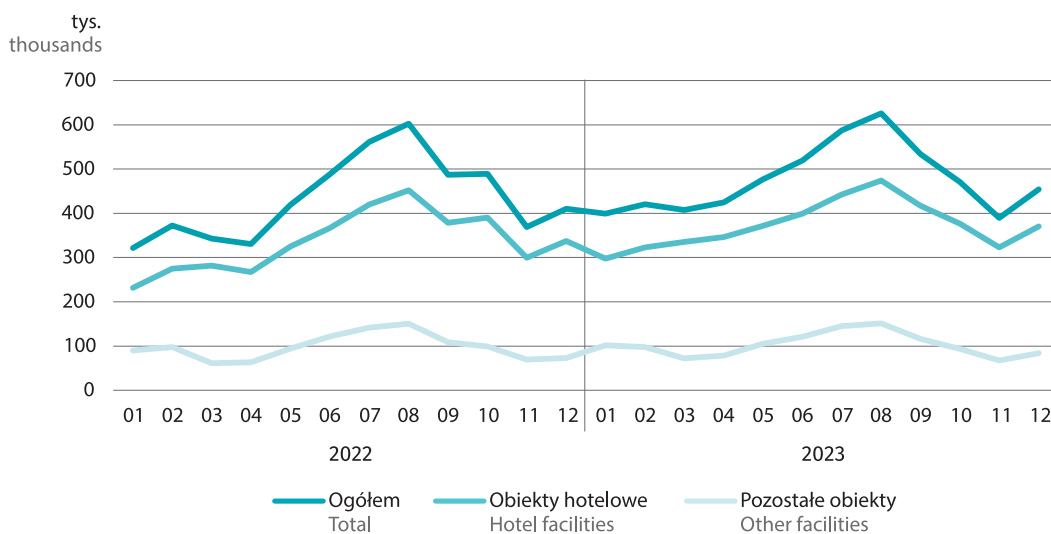
W obiektach hotelowych zatrzymało się 4478,4 tys. turystów – o 452,3 tys. (o 11,2%) więcej niż w poprzednim roku. Większość z nich (89,1%) wybrało nocleg w hotelach, w których dostępnych było najwięcej miejsc noclegowych. W pozostałych obiektach noclegowych z zakwaterowania skorzystało 1232,8 tys. osób – o 62,8 tys. (o 5,4%) więcej niż rok wcześniej. Nocowali oni głównie w: pokojach gościnnych/kwaterach prywatnych (24,5%), ośrodkach wczasowych (16,1%) oraz ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych (12,5%).

Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej:

$$\frac{\text{liczba korzystających z noclegów}}{\text{liczba miejsc noclegowych}}$$

W 2023 r. średnio z jednego miejsca noclegowego skorzystało 57 turystów (o 4 więcej niż w poprzednim roku). Wskaźnik wyższy od przeciętnego w województwie odnotowano w: schroniskach (97), hotelach (81), hostelach (76) oraz innych obiektach hotelowych (64).

Wykres 11. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy
Chart 11. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments by months

Sezonowy charakter zmian liczby korzystających z noclegów dotyczył zarówno obiektów hotelowych, jak i pozostałych. Zmiany te, po części, uzależnione są od udziału obiektów (miejsc noclegowych) o charakterze sezonowym. W 2023 r. w pozostałych obiektach udział ten wyniósł 19,7% (15,8% miejsc), podczas gdy w obiektach hotelowych – 0,6% (1,2%).

Wzmożony ruch turystyczny zaobserwowano w wakacyjnych miesiącach letnich (w lipcu i sierpniu), w których w 2023 r. odnotowano 21,2% ogólnej liczby korzystających z noclegów w ciągu całego roku, przy czym w obiektach hotelowych – 20,5%, a w pozostałych – 24,0%.

W całym sezonie letnim, do którego umownie zalicza się okres od czerwca do września, z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych skorzystało 39,7% wszystkich turystów zakwaterowanych w 2023 r. W obiektach hotelowych był to udział na poziomie 38,7%, natomiast w pozostałych obiektach – 43,3%.

Znaczną część województwa małopolskiego zajmują obszary górskie, atrakcyjne dla turystów także zimą. W związku z tym istotne znaczenie dla turystyki ma też okres zimowy obejmujący: styczeń, luty i grudzień. Do wyjazdów w tym czasie skłaniają nie tylko dogodne warunki do uprawiania sportów zimowych, ale też czas wolny od pracy i nauki – okres świąteczny, Sylwester oraz ferie zimowe. Kumulacja ruchu turystycznego w tym czasie była widoczna przede wszystkim w pozostałych obiektach noclegowych. W okresie zimowym w 2023 r. w tych obiektach nocowało 23,0% turystów korzystających z zakwaterowania w ciągu całego roku.

Wykres 12. Udział korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w poszczególnych miesiącach w ogólnej liczbie korzystających

Chart 12. The share of tourists accommodated in tourist accommodation establishments in individual months in the total number of tourists accommodated

W turystycznych obiektach zakwaterowania w 2023 r. udzielono 14637,0 tys. noclegów – o 950,0 tys. (o 6,9%) więcej niż rok wcześniej. Ponad połowę (58,5%) stanowiły noclegi udzielone w hotelach. Dużą liczbą udzielonych noclegów charakteryzowały się także: zakłady uzdrowiskowe (9,9%), pokoje gościnne/kwatery prywatne (6,2%), inne obiekty hotelowe (5,7%) oraz ośrodki wczasowe (5,5%).

Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej:

$$\frac{\text{liczba udzielonych noclegów}}{\text{liczba miejsc noclegowych}}$$

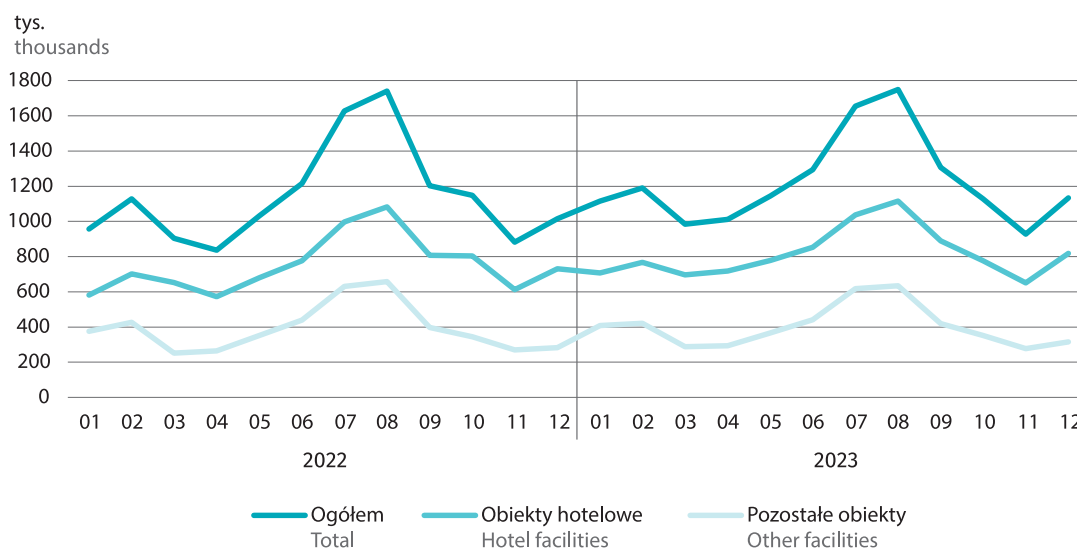
Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej, będący miarą natężenia ruchu turystycznego, wyniósł 147 i był o 7 wyższy niż w 2022 r. Najwyższą wartością wskaźnika charakteryzowały się zakłady uzdrowiskowe, w których na jedno miejsce noclegowe przypadało 285 udzielonych noclegów. Wartość wyższa od przeciętnej dla województwa wystąpiła poza tym w: hotelach (173), motelach (171), schroniskach (160), hostelach (158) oraz innych obiektach hotelowych (152).

Tablica 7. Udzielone noclegi i średnia długość pobytu w turystycznych obiektach noclegowych
Table 7. Overnight stays and average length of stay in tourist accommodation establishments

Rodzaje obiektów Type of facilities	W tysiącach In thousands		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Średnia długość pobytu turysty w nocach Average length of stay of tourists in nights	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Ogółem Total	13687,0	14637,0	155,1	106,9	2,6	2,6
Obiekty hotelowe Hotel facilities	8998,4	9803,9	166,3	109,0	2,2	2,2
Hotele Hotels	7664,2	8567,8	164,7	111,8	2,2	2,1
Motele Motels	28,6	29,0	169,4	101,2	2,0	3,0
Pensjonaty Boarding houses	442,7	370,4	152,9	83,7	3,0	2,9
Inne obiekty hotelowe Other hotel facilities	862,8	836,7	191,8	97,0	2,6	2,4
Pozostałe obiekty Other facilities	4688,6	4833,1	137,3	103,1	4,0	3,9
Domy wycieczkowe Excursion hostels	13,0	11,0	116,4	85,3	3,2	4,1
Schroniska Shelters	163,3	146,6	137,6	89,8	1,6	1,7
Schroniska młodzieżowe Youth hostels	10,2	11,8	144,8	115,9	2,8	2,9
Szkolne schroniska młodzieżowe School youth hostels	73,1	84,6	159,6	115,9	3,0	2,9
Ośrodki wczasowe Holiday centres	804,0	804,5	128,8	100,1	4,4	4,0
Ośrodki kolonijne Holiday youth centres	60,9	41,2	90,3	67,7	4,4	4,4
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe Training-recreational centres	544,9	558,0	136,7	102,4	3,6	3,6
Domy pracy twórczej Creative arts centres	36,2	36,7	174,9	101,3	5,0	4,6
Zespoły domków turystycznych Complexes of tourist cottages	61,8	55,1	69,2	89,2	3,0	3,0
Kempingi Camping sites	22,9	28,2	97,9	123,4	2,0	1,9
Pola biwakowe Tent camp sites	8,0	5,5	116,3	68,3	2,9	2,4
Hostele Hostels	281,8	275,1	182,0	97,6	2,1	2,1
Zakłady uzdrowiskowe Health establishments	1378,1	1455,2	140,3	105,6	13,1	12,5
Pokoje gościnne/kwatery prywatne Rooms for rent/guest rooms	826,1	909,4	138,4	110,1	3,2	3,0
Kwatery agroturystyczne Agrotourism lodgings	39,8	34,9	146,4	87,8	3,2	2,7
Pozostałe niesklasyfikowane Other not classified facilities	364,7	375,1	152,4	102,9	2,6	2,7

Wykres 13. Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy

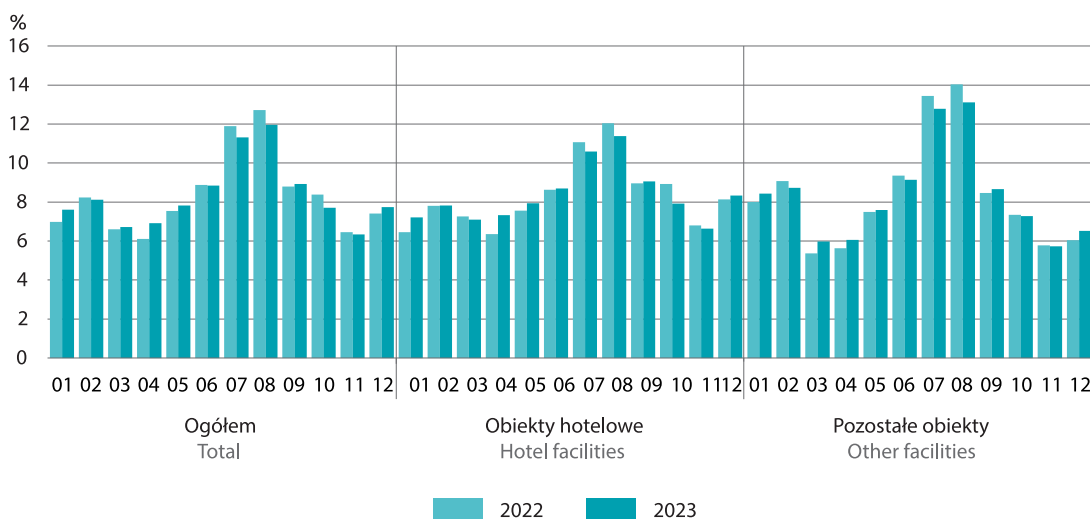
Chart 13. Overnight stays in tourist accommodation establishments by months

W strukturze udzielonych noclegów według miesięcy, udział noclegów udzielonych w całym sezonie letnim (od czerwca do września) wyniósł 41,0% (w obiektach hotelowych – 39,7%, a w pozostałych – 43,7%), przy czym tylko w miesiącach wakacyjnych (lipiec, sierpień) – 23,3% (w obiektach hotelowych – 22,0%, w pozostałych – 25,9%). Na miesiące w okresie zimowy (styczeń, luty i grudzień) przypadało natomiast 23,5% ogólnej liczby noclegów (w hotelach – 23,4%, w obiektach pozostałych – 23,7%).

Wykres 14. Udział udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w poszczególnych miesiącach w ogólnej liczbie udzielonych noclegów

Chart 14. The share of overnight stays in tourist accommodation establishments in individual months in the total number of overnight stays

W 2023 r. najwięcej noclegów udzielono w sierpniu, a ich liczba była prawie dwa razy większa niż w listopadzie, kiedy udzielono ich najmniej.

W przypadku obiektów hotelowych do opisu ruchu turystycznego wykorzystywana jest także informacja na temat wynajętych pokoi i stopnia ich wykorzystania. Liczba wynajętych pokoi w hotelach, motelach, pensjonatach i innych obiektach hotelowych stanowi sumę pokoi wynajętych w każdym dniu działalności obiektu, bez względu na liczbę turystów nocujących w tych pokojach.

W 2023 r. we wszystkich obiektach hotelowych wynajęto 5244,6 tys. pokoi. Liczba ta była o 472,8 tys. (o 9,9%) większa niż w 2022 r. W hotelach wynajęto 4646,9 tys. pokoi co stanowiło 88,6% ogólnej liczby pokoi wynajętych w obiektach hotelowych. Dla innych obiektów hotelowych udział ten wyniósł 7,8%, dla pensjonatów – 3,4%, a dla moteli – 0,2%.

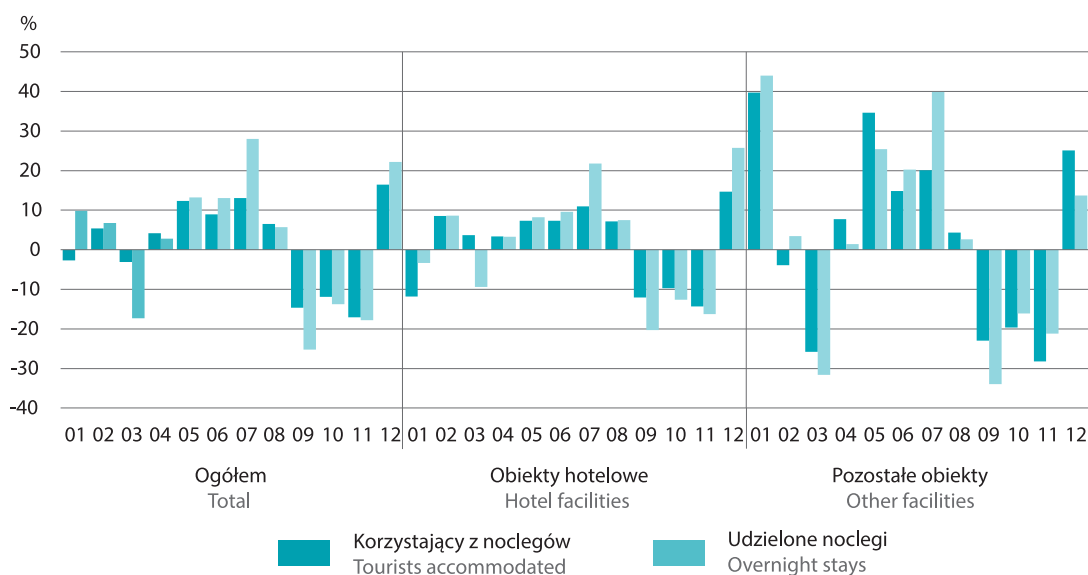
W 2023 r. (tak jak i w 2022 r.) średni czas pobytu jednego turysty w obiekcie noclegowym wyniósł niepełna 3 noce. W obiektach hotelowych jedna osoba skorzystała średnio z 2 noclegów, a w pozostałych – z 4. Najdłużej przebywali turyści w zakładach uzdrowiskowych – 13 nocy, ale decydująca była tu specyfika działalności tego typu obiektów.

Wykres 15. Dynamika liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych i udzielonych noclegów według miesięcy

Miesiąc poprzedni=100

Chart 15. Dynamics of the number of tourists accommodated in tourist accommodation establishments and overnight stays by months

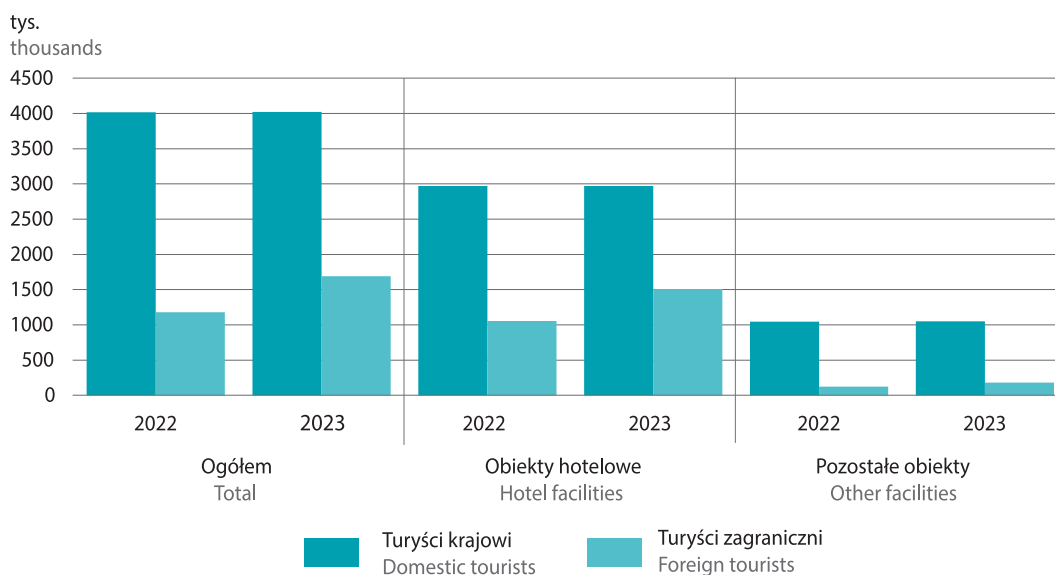
Previous month=100

W grupie obiektów pozostałych, dynamika liczby korzystających z noclegów w poszczególnych miesiącach była większa niż w przypadku obiektów hotelowych. W 2023 r. rozpiętość pomiędzy największym a najmniejszym procentowym wzrostem (w odniesieniu do miesiąca poprzedniego) w pozostałych obiektach wyniosła 35,4 p. proc., a w obiektach hotelowych – 11,3 p. proc. Różnica pomiędzy największym a najmniejszym miesięcznym spadkiem liczby turystów w obiektach hotelowych wyniosła 4,6 p. proc., a w pozostałych obiektach - 24,3 p. proc. Jeszcze większa dysproporcja wystąpiła w przypadku udzielonych noclegów. Rozpiętość pomiędzy maksymalnym miesięcznym procentowym wzrostem liczby udzielonych noclegów a największym spadkiem w pozostałych obiektach noclegowych wyniosła o 77,9 p. proc., podczas gdy w obiektach hotelowych – 46,1 p. proc.

W 2023 r. w województwie małopolskim wśród korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych było 4022,2 tys. turystów krajowych (70,4%). Ich liczba w stosunku do poprzedniego roku wzrosła o 4,5 tys. Turystom tym udzielono 10634,2 tys. noclegów (72,7% ogólnej liczby udzielonych noclegów) – o 182,8 tys. mniej niż w 2022 r. Większość z nich – 2619,7 tys. osób (65,1%) – na miejsce noclegu wybrało hotele. W obiektach tych wynajęto im 2882,4 tys. pokoi (87,2% wynajętych wszystkim turystom z Polski) i udzielono 5377,6 tys. noclegów (50,6%). Wśród turystów krajowych, którzy skorzystali z zakwaterowania w obiektach zaliczonych do grupy pozostałych, najwięcej było osób nocujących w pokojach gościnnych/kwaterach prywatnych – 246,7 tys. osób (6,1% ogólnej liczby turystów z Polski), którym udzielono 760,0 tys. noclegów (7,1%).

Wykres 16. Turyści krajowi i zagraniczni w turystycznych obiektach noclegowych
Chart 16. Domestic and foreign tourists in tourist accommodation establishments

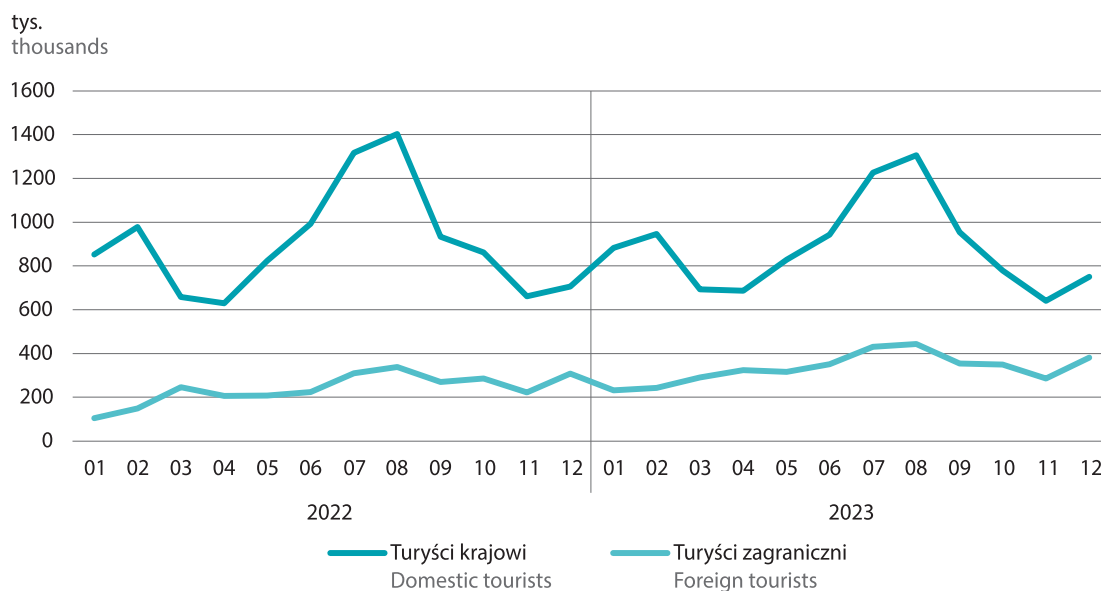
Województwo małopolskie w 2023 r. odwiedziło 1689,0 tys. turystów zagranicznych (29,6% ogólnej liczby turystów), tj. o 510,7 tys. (o 43,3%) więcej niż w roku poprzednim. Liczba noclegów udzielonych obcokrajowcom wyniosła 4002,7 tys. (27,3% ogólnej liczby udzielonych noclegów) i była o 1132,8 tys. (o 39,5%) większa niż w 2022 r.

Turyści zagraniczni, podobnie jak i krajowi, w zdecydowanej większości nocowali w hotelach – 1371,7 tys. osób (81,2% ogólnej liczby turystów zagranicznych). W obiektach tych stanowili 34,4% wszystkich osób zakwaterowanych – o 7,6 p. proc. więcej niż przed rokiem. Wynajęto im 1764,5 tys. pokoi, w których udzielono im 3190,2 tys. noclegów (79,7% noclegów udzielonych obcokrajowcom). W porównaniu z rokiem poprzednim liczby te wzrosły odpowiednio o 526,4 tys. (o 42,5%) i o 969,2 tys. (o 43,6%).

Pod względem udziału obcokrajowców w liczbie korzystających z noclegów wyróżniły się kempingi – 57,0% i w hostele – 49,6%. Analogiczne udziały dotyczące noclegów udzielonych w tych obiektach wyniosły – 59,8% i 55,3%.

Wykres 17. Udzielone noclegi turystom krajowymi i zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy

Chart 17. Overnight stays for domestic and foreign tourists in tourist accommodation establishments by months

W 2023 r. wśród turystów zagranicznych, przybyłych do województwa małopolskiego, 81,5% (1375,9 tys.) stanowiły osoby, które na stałe mieszkały na kontynencie europejskim. Większość z nich – 58,5% (805,5 tys.), pochodziła z krajów członkowskich Unii Europejskiej. Byli to turyści głównie z: Niemiec – 17,5% (141,2 tys.), Słowacji – 12,6% (101,2 tys.) oraz Czech – 10,5% (84,3 tys.). Z pozostałych krajów europejskich najliczniejsze grupy turystów przybyły z Wielkiej Brytanii – 21,4% korzystających z noclegów Europejczyków (294,8 tys. osób), Ukrainy – 14,4% (197,8 tys.) oraz Norwegii – 2,9% (39,8 tys.).

Województwo małopolskie było atrakcyjnym miejscem pobytu także dla turystów, których stałym miejscem zamieszkania były kraje położone w Azji. W 2023 r. w turystycznych obiektach noclegowych zlokalizowanych w województwie skorzystało z noclegu 149,0 tys. osób z tego kontynentu. Stanowili oni 8,8% ogólnej liczby obcokrajowców przybyłych do województwa. Najliczniej reprezentowani byli przez mieszkańców Izraela – 59,7 tys. osób (40,1% turystów z Azji).

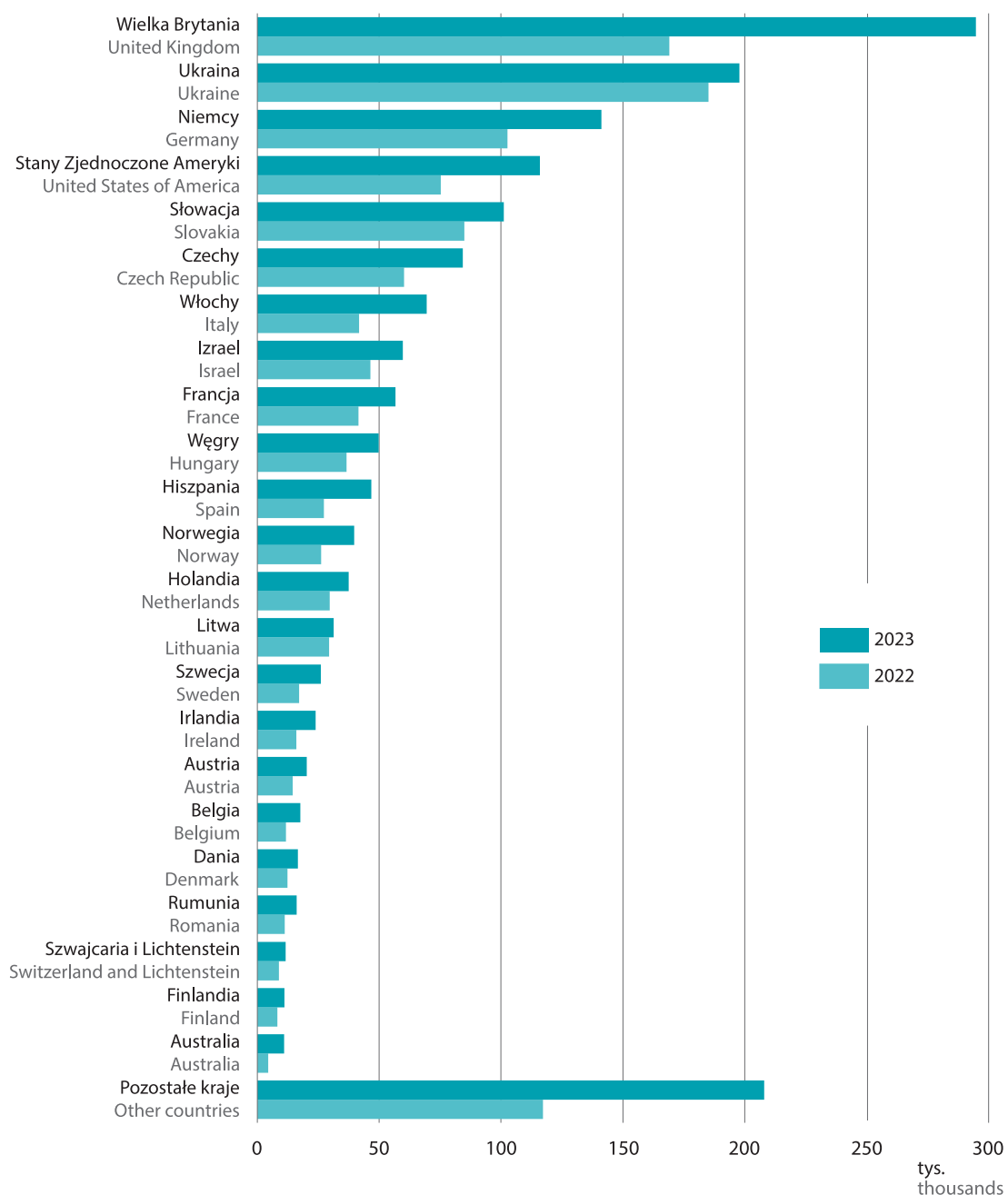
W turystycznych miejscach zakwaterowania w województwie podejmowano także turystów z Ameryki Północnej – 124,4 tys. osób (7,4% ogólnej liczby turystów zagranicznych). Przybyli oni głównie ze Stanów Zjednoczonych Ameryki – 115,9 tys. turystów (93,2%).

Wśród korzystających z noclegów byli również mieszkańcy Ameryki Południowej i Centralnej – 14,1 tys. osób reprezentowanych głównie przez mieszkańców Brazylii (4,7 tys. osób) i Meksyku (3,3 tys.), którzy stanowili odpowiednio 33,6% i 23,5%.

Z Afryki do województwa małopolskiego przybyło 4,7 tys. turystów – w tym 0,7 tys. (15,3%) z Republiki Południowej Afryki. Liczba przybyszów z Australii i Oceanii wyniosła 12,5 tys.

Wykres 18. Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miejsca stałego zamieszkania

Chart 18. Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments by place of permanent residence

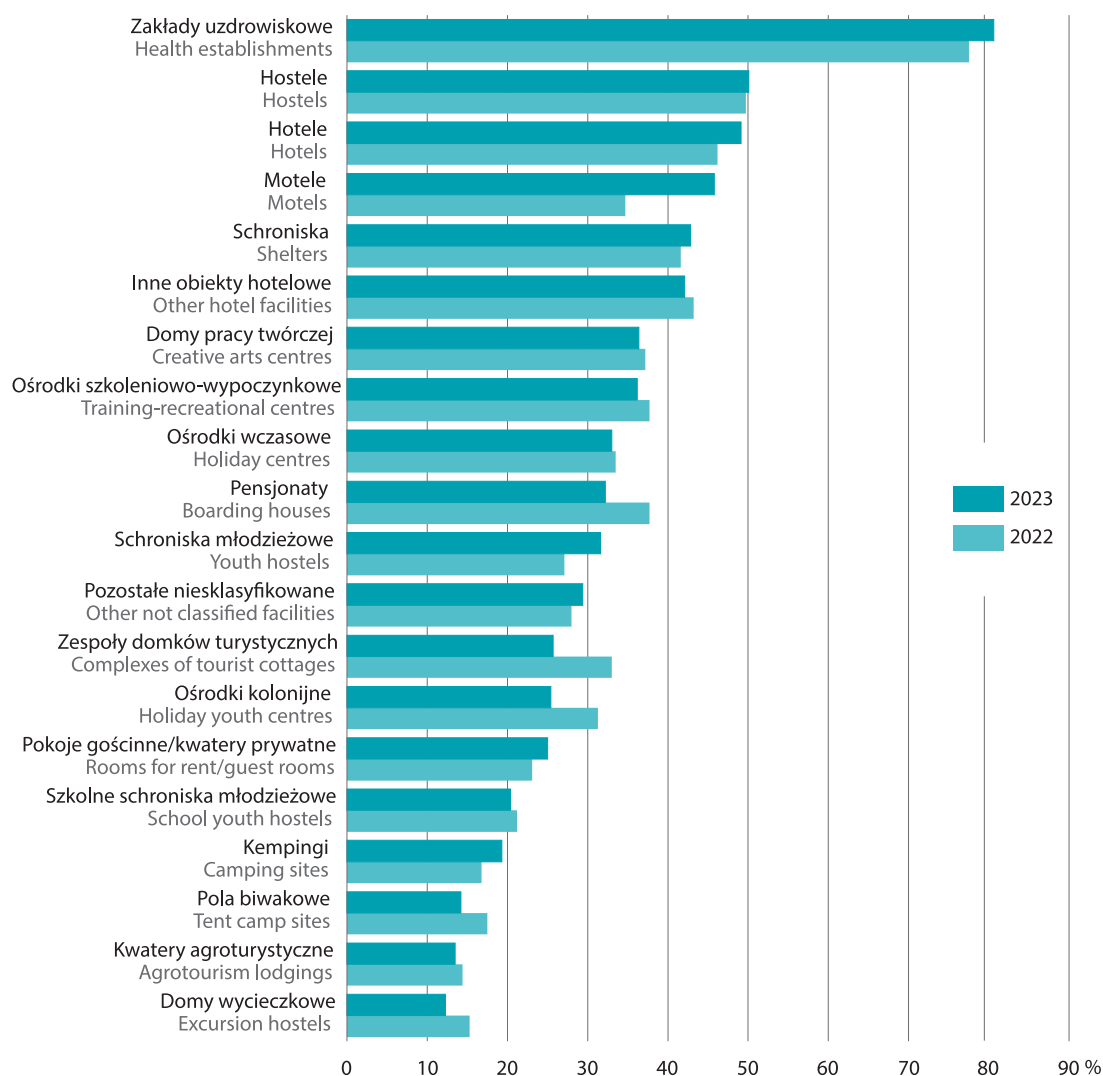
Uwaga. Kraje posortowano malejąco według liczby turystów zagranicznych w 2023 r.

Note. Countries were sorted descending according to the number of foreign tourists in 2023.

W 2023 r. stopień wykorzystania miejsc noclegowych łącznie we wszystkich turystycznych obiektach noclegowych wyniósł 43,4% (rok wcześniej – 41,8%). W przypadku grupy obiektów hotelowych odnotowano wskaźnik 47,5% (45,3%), przy czym w samych hotelach – 49,1%. Wykorzystanie pozostałych obiektów ukształtowało się na poziomie 37,0% (36,5%). Najwyższe wykorzystanie miejsc odnotowano w zakładach uzdrowiskowych – 80,6%. Najniższy wynik uzyskały domy wycieczkowe – 12,3%.

Wykres 19. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów obiektów

Chart 19. Occupancy rate of bed places in tourist accommodation establishments by type of facilities

Uwaga. Rodzaje obiektów posortowano malejąco według stopnia wykorzystania miejsc w 2023 r.
Note. Type of facilities were sorted descending according to the occupancy rate of bed places in 2023.

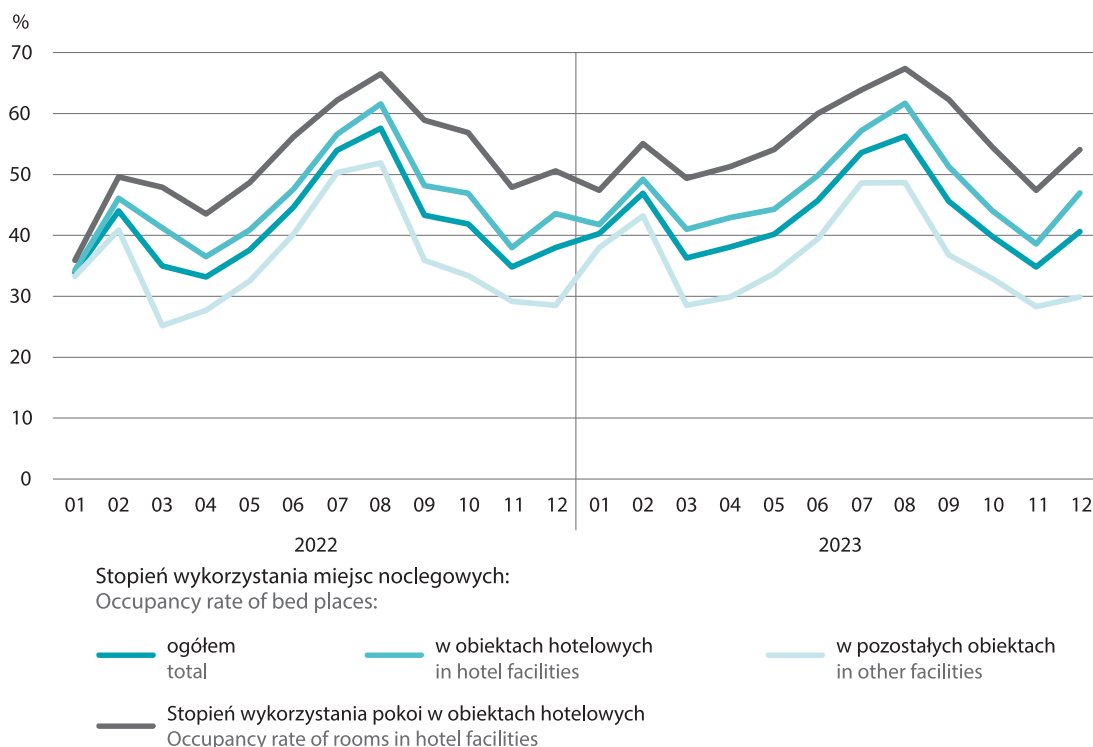
W 2023 r. najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych (liczony dla wszystkich obiektów ogółem) uzyskano w sierpniu – 56,3%. W obiektach hotelowych w tym okresie odnotowano wskaźnik jeszcze wyższy – 61,7%. Wśród nich najlepiej wykorzystane były motele – 63,2%, a w najniższym stopniu pensjonaty – 49,7%.

Dla grupy pozostałych obiektów omawiany wskaźnik osiągnął sierpniową wartość maksymalną na niższym poziomie – 48,7%. W tej grupie znajdowało się jednak pięć rodzajów obiektów, w których wykorzystanie miejsc przekroczyło przeciętną dla wszystkich pozostałych obiektów, a dla trzech z nich była to wartość wyższa od średniej dla ogólnej liczby obiektów w województwie. W tych pięciu rodzajach obiektów omawiany wskaźnik mieścił się w zakresie od 52,0% (w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych) do 88,6% (w zakładach uzdrowiskowych).

Rozpiętość pomiędzy najwyższym sierpniowym stopniem wykorzystania miejsc noclegowych, a najniższym, jaki odnotowano w listopadzie, wyniosła 21,5 p. proc. W obiektach hotelowych różnica ta wyniosła 23,1 p. proc., a w pozostałych obiektach – 20,4 p. proc.

Wykres 20. Stopień wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych według miesięcy

Chart 20. Occupancy rate of tourist accommodation establishments by months

Stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych:

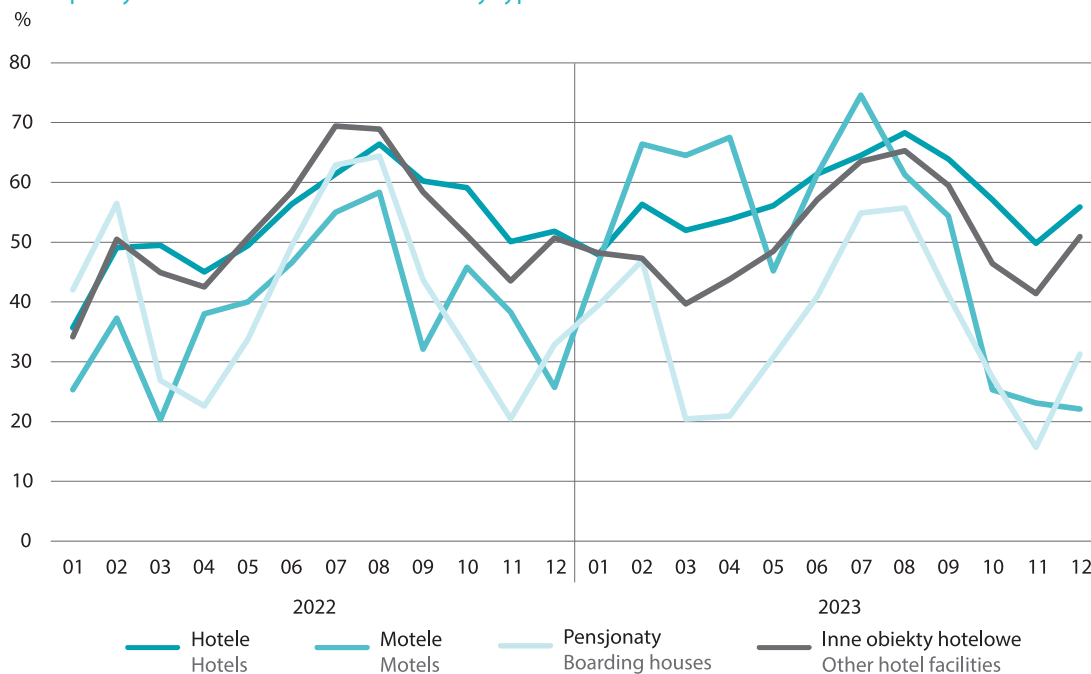
$$\frac{\text{liczba wynajętych pokoi}}{\text{nominalna liczba pokoi}}$$

Stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych w 2023 r. wyniósł 55,7% i był o 3,5 p. proc. wyższy niż rok wcześniej. Najwyższy wskaźnik odnotowano dla hoteli – 57,4%, a najniższy dla pensjonatów – 35,9%. Dla moteli średnia roczna wyniosła 50,5%, a dla innych obiektów hotelowych – 51,1%.

W 2023 r. największe wykorzystanie pokoi w obiektach hotelowych na poziomie 67,4%, uzyskane w sierpniu, było o 20,0 p. proc. wyższe od najmniejszego jakie miało miejsce w styczniu i listopadzie.

Miesięczne wykorzystanie pokoi w hotelach mieściło się w zakresie od 47,9% (w styczniu) do 68,3% (w sierpniu), w motelach – od 22,1% (w grudniu) do 74,6% (w lipcu), w pensjonatach – od 15,7% (w listopadzie) do 55,7% (w sierpniu), w innych obiektach hotelowych – od 39,7% (w marcu) do 65,3% (w sierpniu).

Wykres 21. Stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych według rodzajów obiektów i miesięcy
Chart 21. Occupancy rate of rooms in hotel facilities by type of facilities and months

2.3. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych

2.3. Catering units in tourist accommodation establishments

Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie restauracje, bary, stołówki i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu, bez względu na właściciela i dostępność (ogólnodostępne, tylko dla gości). Do barów – zalicza się także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp. Do punktów gastronomicznych zalicza się inne placówki gastronomiczne, np.: smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety (w tym podawanie śniadań).

W końcu lipca 2023 r. na terenie turystycznych obiektów noclegowych funkcjonowało 1086 placówek gastronomicznych. W obiektach hotelowych znajdowały się 732 placówki (67,4% ich ogólnej liczby), a w miejscach zakwaterowania sklasyfikowanych jako pozostałe – 354.

Liczba placówek gastronomicznych w odniesieniu do stanu odnotowanego w 2022 r. wzrosła o 37 (o 3,5%), przy wzroście liczby turystycznych obiektów noclegowych o 6 (o 0,5%). Zwiększyła się liczba: barów (o 21), restauracji (o 16) i punktów gastronomicznych (o 12); zmniejszyła się natomiast liczba stołówek (o 12).

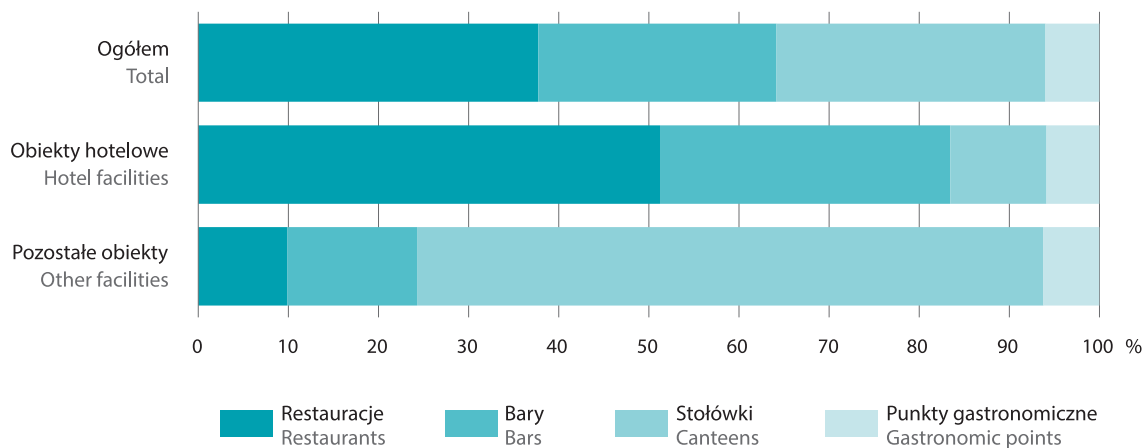
W strukturze placówek gastronomicznych według ich rodzajów największy udział miały restauracje – 37,8% (410 placówek). Stołówki stanowiły 29,8% (324), bary – 26,4% (287), a punkty gastronomiczne – 6,0% (65).

Średnio na 100 turystycznych obiektów noclegowych przypadały 82 placówki gastronomiczne, przy czym w przypadku obiektów hotelowych – 136, a pozostałych obiektów – 45.

Wykres 22. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów placówek w 2023 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 22. Catering establishments in tourist accommodation establishments by type of establishments in 2023 As of 31 July

Rozdział 3

Chapter 3

Turystyka w województwie małopolskim w przekroju powiatowym

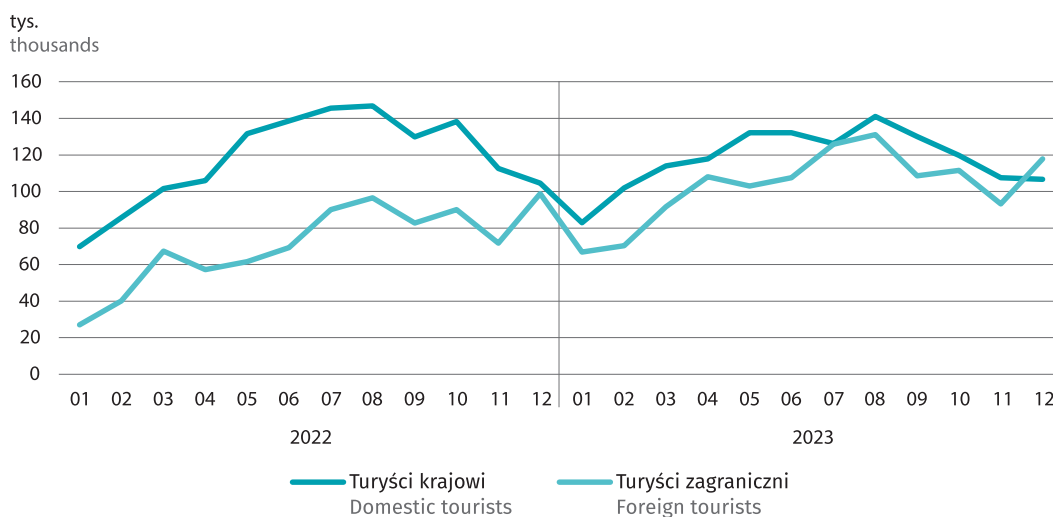
Tourism in Małopolskie Voivodship by powiat

Centrum turystycznym województwa jest Kraków, który przyciąga turystów bogactwem zabytków oraz ogromnym potencjałem kulturalnym i gospodarczym. W końcu lipca 2023 r. na terenie stolicy województwa działalność prowadziły 253 turystyczne obiekty noclegowe (19,2% bazy noclegowej województwa), w których znajdowało się 32,1 tys. miejsc noclegowych (32,1% miejsc w województwie). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba obiektów wzrosła o 2, a liczba miejsc zwiększyła się o 1,5 tys.

Większość obiektów (63,6%) stanowiły hotele – 161 obiektów (25,1 tys. miejsc noclegowych, 12,1 tys. pokoi), z których 18 (3,0 tys. miejsc, 1,5 tys. pokoi) oznaczonych było najwyższą 5-gwiazdkową kategorią. Najwięcej było hoteli o standardzie 3-gwiazdkowym – 70 obiektów (8,0 tys. miejsc, 3,7 tys. pokoi). Kategorię 4-gwiazdkową posiadały 52 obiekty (10,5 tys. miejsc, 5,1 tys. pokoi).

W 2023 r. w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie zatrzymało się 2647,5 tys. osób – o 383,9 tys. (o 17,0%) więcej niż w 2022 r. Nocleg w Krakowie wybrało 1412,0 tys. turystów krajowych i 1235,5 tys. zagranicznych, odpowiednio o 0,1% i o 44,9% więcej niż w poprzednim roku. W strukturze turystów korzystających z bazy noclegowej w Krakowie, według miejsca stałego zamieszkania, udział obcokrajowców wyniósł 46,7%, podczas gdy w 2022 r. ukształtował się na poziomie 37,7%. Z zakwaterowania w Krakowie skorzystało 46,4% wszystkich turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim (35,1% krajowych i 73,2% zagranicznych).

Wykres 23. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy
Chart 23. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Kraków by months

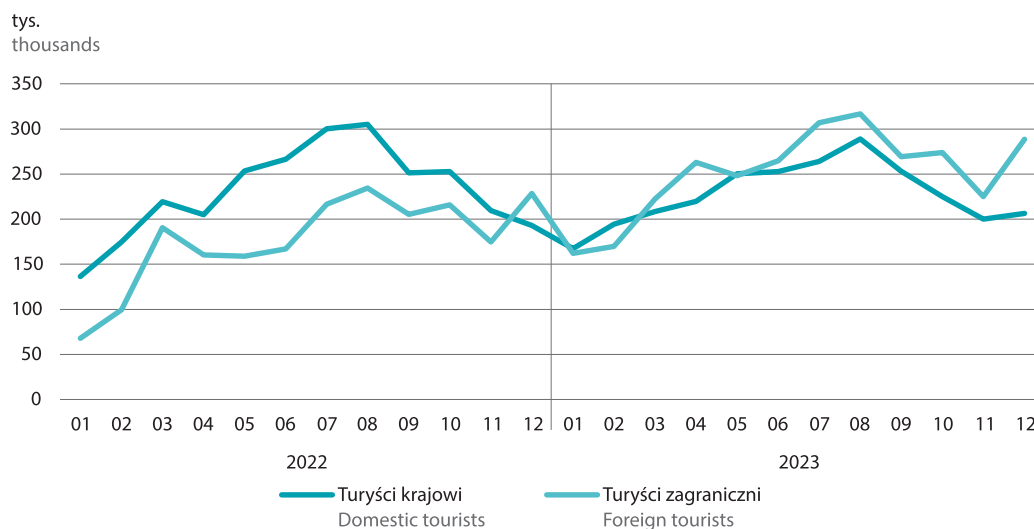
Liczne grupy turystów przybyły z: Wielkiej Brytanii – 249,4 tys. (20,2% turystów zagranicznych nocujących w Krakowie), Ukrainy – 134,7 tys. (10,9%), Niemiec – 102,2 tys., (8,3%), Stanów Zjednoczonych – 90,5 tys. (7,3%) oraz Włoch – 57,5 tys. (4,7%).

W turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w 2023 r. udzielono 5741,8 tys. noclegów, czyli o 854,0 tys. (o 17,5%) więcej niż w 2022 r. Liczba noclegów udzielonych turystom krajowym wyniosła 2730,8 tys. i była o 1,3% mniejsza niż przed rokiem. Turystom zagranicznym udzielono 3011,0 tys. noclegów – o 42,0% więcej w odniesieniu do poprzedniego roku. Noclegi udzielone turystom zagranicznym stanowiły 52,4% ogólnej liczby noclegów udzielonych w Krakowie – rok temu był to udział na poziomie 43,4%. Łącznie w 2023 r. w Krakowie udzielono 39,2% noclegów przypadających na wszystkie objekty w województwie (25,7% turystom krajowym, 75,2% obcokrajowcom).

W obiektach hotelowych Krakowa udzielono 5128,7 tys. noclegów (2897,4 tys. wynajętych pokoi) przy czym 91,1% stanowiły noclegi udzielone w hotelach (91,5% wynajętych pokoi). W obiektach noclegowych, zaliczonych do grupy pozostałych, udzielono 613,1 tys. noclegów, z których 44,1% przypadało na hostele, a 25,0% – na pokoje gościnne/kwatery prywatne.

W 2023 r. w Krakowie z jednego miejsca noclegowego skorzystało średnio 83 turystów (w 2022 r. – 74). Liczba udzielonych noclegów w przeliczeniu na jedno miejsce noclegowe wyniosła natomiast 179 (w 2022 r. – 160).

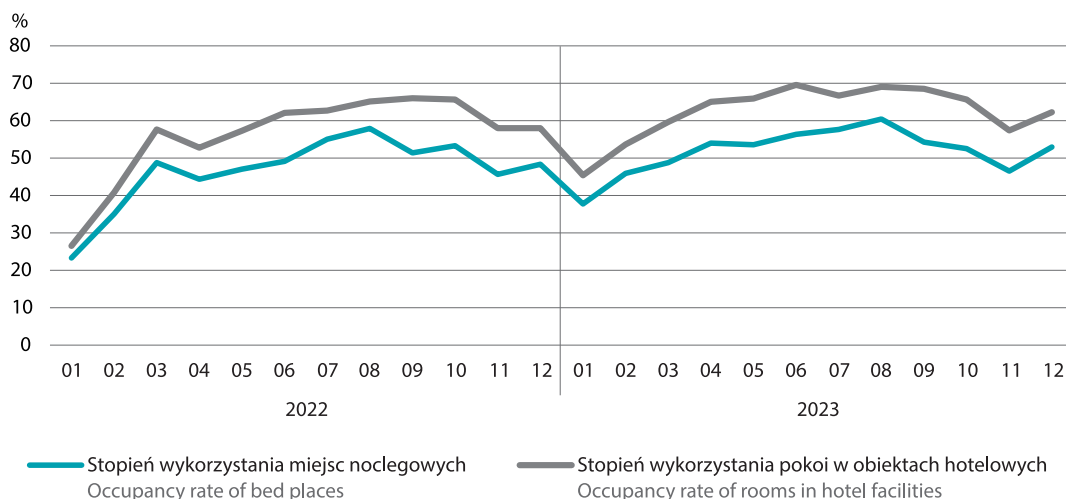
Wykres 24. Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy
Chart 24. Overnight stays in tourist accommodation establishments in Kraków by months

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w 2023 r. wyniósł 51,9%, a rok wcześniej ukształtował się na poziomie 46,8%. Obydwa te wskaźniki były wyższe od średnich dla województwa – odpowiednio o 8,5 p. proc. i 5,0 p. proc.

W obiektach hotelowych w 2023 r. odnotowano stopień wykorzystania miejsc równy 53,0% (o 5,5 p. proc. większy niż w 2022 r.). W obiektach zaliczonych do grupy pozostałych wykorzystanie miejsc było na poziomie 44,7% (o 2,0 p. proc. wyższym niż w 2022 r.).

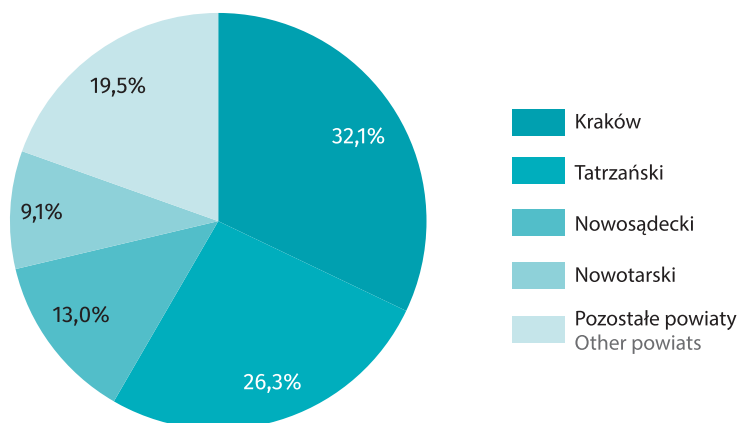
Wykres 25. Stopień wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie według miesięcy
 Chart 25. Occupancy rate of tourist accommodation establishments in Kraków by months

Wykorzystanie pokoi w obiektach hotelowych zlokalizowanych w Krakowie wyniosło 62,6% i było wyższe niż w 2022 r. o 6,4 p. proc. Zarówno w 2023 r. jak i w 2022 r. wskaźnik ten był wyższy niż przeciętny dla całego województwa – odpowiednio o 6,9 p. proc. i o 4,0 p. proc.

Wykres 26. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2023 r.
 Stan w dniu 31 lipca

Chart 26. Bed places in tourist accommodation establishments by powiats in 2023
 As of 31 July

W końcu lipca 2023 r. poza Krakowem położonych było 1066 obiektów turystycznych o łącznej liczbie miejsc noclegowych wynoszącej 67,8 tys., co stanowiło 80,8% obiektów i 67,9% miejsc w województwie. W porównaniu z 2022 r. na tym terenie przybyły 4 obiekty, a liczba miejsc noclegowych wzrosła o 0,5 tys.

W miastach zlokalizowanych było tyle samo turystycznych obiektów noclegowych co na wsi (po 533), ale liczba dostępnych miejsc noclegowych na terenach miejskich (36,8 tys.) była o 18,6% większa.

Pod względem gęstości bazy noclegowej, czyli liczby miejsc noclegowych przypadających na 1 km², zdecydowanie wyróżnił się powiat tatrzański (w 2023 r. – 55,6). Większy wskaźnik odnotowano tylko w Krakowie (98,1), a wartości wyższe od średniej dla całego obszaru województwa (6,6) wystąpiły także w Tarnowie (11,5), powiecie nowosądeckim (8,3) oraz w Nowym Sączu (7,6).

Tablica 8. Turystyczne obiekty noclegowe według powiatów

Stan w dniu 31 lipca

Table 8. Tourist accommodation establishments by powiats

As of 31 July

Powiaty Powiats	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers		W odsetkach In percent		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Województwo Voivodship	1313	1319	100,0	100,0	96,6	100,5
powiat: powiat:						
Bocheński	11	12	0,8	0,9	91,7	109,1
Brzeski	10	9	0,8	0,7	125,0	90,0
Chrzanowski	6	5	0,5	0,4	120,0	83,3
Dąbrowski	2	2	0,2	0,2	66,7	100,0
Gorlicki	32	32	2,4	2,4	103,2	100,0
Krakowski	35	36	2,7	2,7	102,9	102,9
Limanowski	31	28	2,4	2,1	96,9	90,3
Miechowski	5	6	0,4	0,5	100,0	120,0
Myślenicki	18	20	1,4	1,5	78,3	111,1
Nowosądecki	148	147	11,3	11,1	96,1	99,3
Nowotarski	175	183	13,3	13,9	94,1	104,6
Olkuski	11	11	0,8	0,8	100,0	100,0
Oświęcimski	25	27	1,9	2,0	138,9	108,0
Proszowicki	3	4	0,2	0,3	75,0	133,3
Suski	30	29	2,3	2,2	90,9	96,7
Tarnowski	18	18	1,4	1,4	105,9	100,0
Tatrzański	441	437	33,6	33,1	92,6	99,1
Wadowicki	20	21	1,5	1,6	87,0	105,0
Wielicki	22	21	1,7	1,6	110,0	95,5
miasto na prawach powiatu: city with powiat status:						
Kraków	251	253	19,1	19,2	103,3	100,8
Nowy Sącz	8	8	0,6	0,6	100,0	100,0
Tarnów	11	10	0,8	0,8	84,6	90,9

Poza Krakowem baza turystyczna zlokalizowana była głównie w powiecie tatrzańskim, a następnie nowotarskim oraz nowosądeckim. Na terenie tych trzech powiatów znajdowało się 72,0% obiektów i 71,2% miejsc noclegowych położonych poza stolicą województwa. W odniesieniu do całej wojewódzkiej bazy turystycznej udziały te wyniosły odpowiednio 58,2% i 48,4%.

Tablica 9. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów

Stan w dniu 31 lipca

Table 9. Bed places in tourist accommodation establishments by powiats

As of 31 July

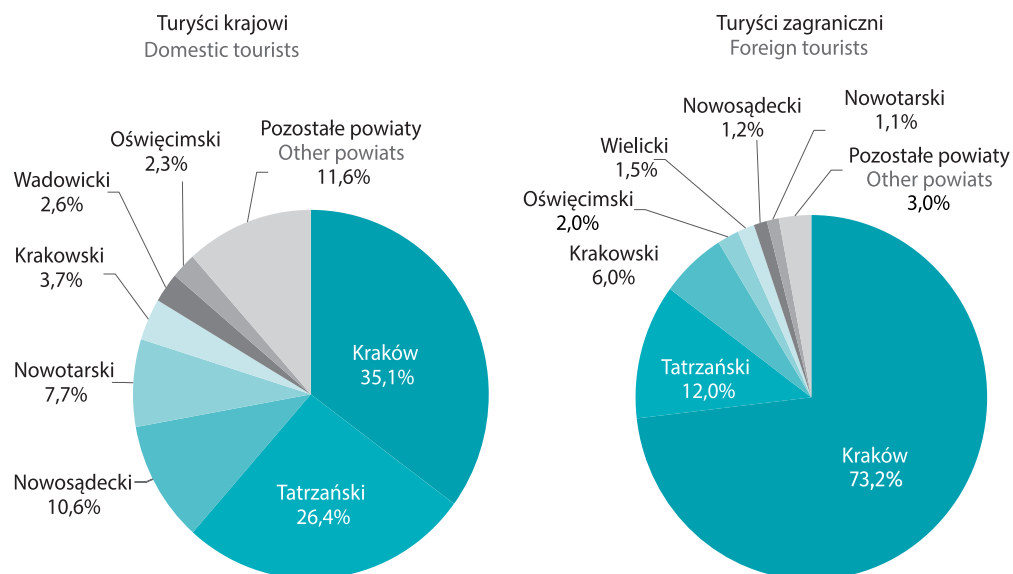
Powiaty Powiats	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Na 1 km ² Per 1 km ²	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Województwo Voivodship	97854	99886	98,5	102,1	6,4	6,6
powiat: powiat:						
Bocheński	989	977	105,4	98,8	1,5	1,5
Brzeski	574	458	135,7	79,8	1,0	0,8
Chrzanowski	254	239	112,4	94,1	0,7	0,6
Dąbrowski	80	188	47,9	235,0	0,2	0,4
Gorlicki	1583	1646	92,0	104,0	1,6	1,7
Krakowski	2236	2476	106,8	110,7	1,8	2,0
Limanowski	1441	1338	88,3	92,9	1,5	1,4
Miechowski	457	502	90,9	109,8	0,7	0,7
Myślenicki	1193	1149	89,4	96,3	1,8	1,7
Nowosądecki	12548	12937	101,8	103,1	8,1	8,3
Nowotarski	9139	9138	95,0	100,0	6,2	6,2
Olkuski	387	405	90,8	104,7	0,6	0,7
Oświęcimski	2609	2694	138,6	103,3	6,4	6,6
Proszowicki	113	135	46,7	119,5	0,3	0,3
Suski	1668	1747	84,7	104,7	2,4	2,5
Tarnowski	921	877	99,4	95,2	0,7	0,6
Tatrzański	26208	26230	95,5	100,1	55,6	55,6
Wadowicki	2065	2034	85,2	98,5	3,2	3,1
Wielicki	1418	1398	92,7	98,6	3,5	3,4
miasto na prawach powiatu: city with powiat status:						
Kraków	30532	32054	101,8	105,0	93,4	98,1
Nowy Sącz	506	435	103,5	86,0	8,8	7,6
Tarnów	933	829	93,8	88,9	12,9	11,5

W 2023 r. z noclegów w turystycznych obiektach położonych poza Krakowem skorzystało 3063,7 tys. osób (2610,2 tys. z Polski i 453,5 tys. z zagranicy), co stanowiło 53,6% ogólnej liczby turystów w województwie (krajowych – 64,9%, a obcokrajowców – 26,8%). Ponad 56% osób zatrzymało się na nocleg w obiektach zlokalizowanych w miastach. W porównaniu z 2022 r. liczba korzystających z noclegów wzrosła o 131,3 tys. (o 4,5%), przy czym wzrost w większym stopniu dotyczył turystów zagranicznych (o 127,8 tys., tj. o 39,2%) niż krajowych (o 3,5 tys., tj. o 0,1%).

Turystom, którzy zatrzymali się w obiektach położonych w innych miejscach niż Kraków udzielono 8895,2 tys. noclegów (w tym turystom krajowym – 7903,5 tys., tj. 88,9%) – o 96,0 tys. (o 1,1%) więcej niż w 2022 r. Prawie 61% noclegów przypadało na miejskie obiekty zakwaterowania.

W 2023 r. z jednego miejsca noclegowego (wyłączając krakowskie obiekty) skorzystało przeciętnie 45 turystów (w miastach – 47, na wsi – 43), natomiast liczba udzielonych noclegów przypadająca na jedno miejsce noclegowe wyniosła 131 (w miastach – 147, na wsi – 112).

Wykres 27. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2023 r.
Chart 27. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments by powiats in 2023

Łącznie w trzech powiatach (tatrzańskim, nowosądeckim i nowotarskim) z zakwaterowania w turystycznych obiektach skorzystało 66,6% turystów, którzy nocowali poza Krakowem (68,9% krajowych, a 53,3% zagranicznych). W przypadku udzielonych noclegów analogiczny udział wyniósł 76,0% (77,9% i 61,5%). W odniesieniu do całego obszaru województwa w powiatach tych z noclegu skorzystało 35,7% turystów (44,7% krajowych, 14,3% zagranicznych), a liczba udzielonych noclegów stanowiła 46,2% (turystom krajowym – 57,9%, zagranicznym – 15,2%).

Odsetek obcokrajowców, na omawianym obszarze nieobejmującym Krakowa, w 2023 r. wyniósł 14,8% i był o 3,7 p. proc. wyższy niż w 2022 r. Największym udziałem turystów zagranicznych charakteryzował się powiat krakowski – 40,8%, a następnie powiat oświęcimski – 26,8%. W stosunku do roku poprzedniego udziały te wzrosły odpowiednio – o 10,8 p. proc. i o 3,8 p. proc. Biorąc pod uwagę liczbę noclegów udzielonych obcokrajowcom analogiczny udział w powiecie krakowskim wyniósł 35,5% (wzrost o 9,8 p. proc.), a w powiecie oświęcimskim – 31,7% (wzrost o 4,3 p. proc.).

Największa intensywność ruchu turystycznego miała miejsce w powiecie tatrzańskim, gdzie w 2023 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano 19,0 tys. korzystających z zakwaterowania i 53,9 tys. udzielonych noclegów. Większa intensywność niż przeciętna w województwie wystąpiła także w Krakowie, a poza nim w powiecie nowosądeckim i nowotarskim.

Tablica 10. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów
 Table 10. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments by powiats

Powiaty Powiats	W tysiącach In thousands		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Na 1000 ludności Per 1000 population	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Województwo Voivodship	5196,1	5711,2	162,6	109,9	1515	1666
w tym powiat: of which powiat:						
Bocheński	53,4	52,5	153,0	98,2	501	491
Chrzanowski	5,0	5,1	135,1	102,5	42	43
Gorlicki	34,7	37,5	135,8	108,3	327	356
Krakowski	174,7	249,4	210,0	142,8	583	828
Limanowski	34,0	34,7	125,3	101,9	259	263
Miechowski	32,4	32,9	151,3	101,6	687	703
Myslenicki	41,6	44,1	153,6	105,9	322	340
Nowosądecki	420,0	447,7	144,4	106,6	1956	2083
Nowotarski	325,5	327,3	143,8	100,5	1713	1722
Olkuski	12,9	15,0	117,9	116,3	121	141
Oświęcimski	113,1	124,9	158,6	110,4	756	839
Proszowicki	5,1	4,4	78,8	85,8	121	105
Suski	59,1	63,5	141,5	107,5	711	765
Tarnowski	39,0	31,8	139,3	81,3	197	161
Tatrzański	1240,0	1265,8	143,8	102,1	18614	19038
Wadowicki	120,5	112,2	147,5	93,1	763	712
Wielicki	111,1	112,8	190,2	101,5	787	790
miasto na prawach powiatu: city with powiat status:						
Kraków	2263,7	2647,5	184,3	117,0	2820	3292
Nowy Sącz	30,4	27,8	148,9	91,4	377	345
Tarnów	52,4	48,6	159,6	92,8	502	470

Tablica 11. Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów
 Table 11. Overnight stays in tourist accommodation establishments by powiats

Powiaty Powiats	W tysiącach In thousands		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Na 1000 ludności Per 1000 population	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Województwo Voivodship	13687,0	14637,0	155,1	106,9	3992	4269
w tym powiat: of which powiat:						
Bocheński	95,5	85,6	132,8	89,7	895	801
Chrzanowski	7,7	9,0	145,6	116,4	64	75
Gorlicki	224,5	237,0	138,2	105,6	2118	2246
Krakowski	287,5	361,8	196,6	125,9	960	1201
Limanowski	95,4	93,7	110,4	98,2	727	712
Miechowski	66,0	65,5	153,5	99,3	1399	1399
Myślenicki	81,2	81,8	159,2	100,8	627	630
Nowosądecki	2042,7	2064,9	140,8	101,1	9515	9606
Nowotarski	1109,5	1116,4	139,2	100,6	5837	5873
Olkuski	31,9	35,7	112,9	111,8	298	336
Oświęcimski	230,4	257,9	165,4	111,9	1539	1732
Proszowicki	8,9	10,5	75,6	85,0	248	212
Suski	173,8	187,3	140,8	107,7	2092	2255
Tarnowski	91,5	68,1	144,9	74,4	463	345
Tatrzański	3604,7	3582,5	138,1	99,4	54109	53882
Wadowicki	244,8	243,2	152,5	99,3	1550	1542
Wielicki	205,2	211,3	180,8	103,0	1453	1481
miasto na prawach powiatu: city with powiat status:						
Kraków	4887,8	5741,8	185,5	117,5	6089	7139
Nowy Sącz	62,8	54,4	165,5	86,7	778	677
Tarnów	84,3	79,1	144,1	93,8	807	764

Rozpiętość przedziału stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w 2023 r. (nie uwzględniając Krakowa) wyniosła 35,4 p. proc. – od 13,3% w powiecie chrzanowskim do 48,7% w powiecie nowosądeckim. W poprzednim roku różnica pomiędzy najniższym (10,4%) a najwyższym (50,4%) wskaźnikiem wyniosła 40,0 p. proc. – skrajne wartości analogicznie odnotowano w tych samych powiatach.

Poza Krakowem w 2023 r. wykorzystanie miejsc noclegowych wyższe niż przeciętne w województwie miało miejsce w powiecie nowosądeckim (48,7%) i gorlickim (44,5%). Lepiej wykorzystane były obiekty miejskie (43,3%) niż te zlokalizowane na wsi (34,4%).

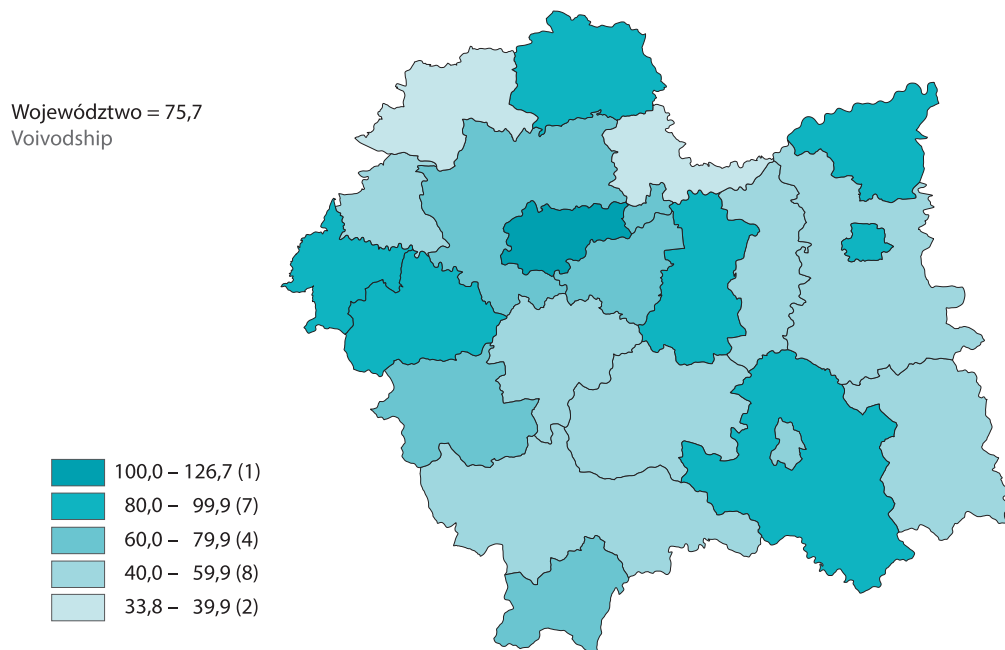
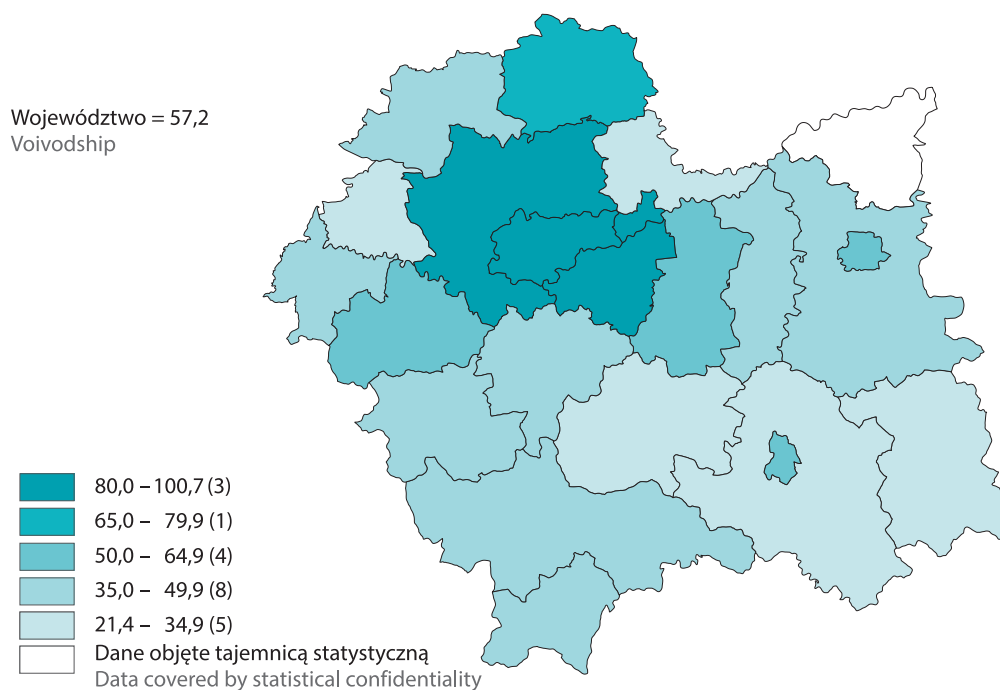
Najwyższy stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych w 2023 r. (bez krakowskich obiektów) odnotowano w powiecie krakowskim (62,0%, o 7,4 p. proc. wyższy niż w 2022 r.). Poza tym wykorzystanie pokoi na poziomie wyższym niż przeciętne w województwie miało miejsce w powiecie tatrzańskim (56,3%; wzrost o 0,3 p. proc.).

Mapa 1. Średnia liczba miejsc noclegowych na 1 turystyczny obiekt noclegowy według powiatów w 2023 r.

Stan w dniu 31 lipca

Map 1. Average number of bed places per tourist accommodation establishment by powiats in 2023

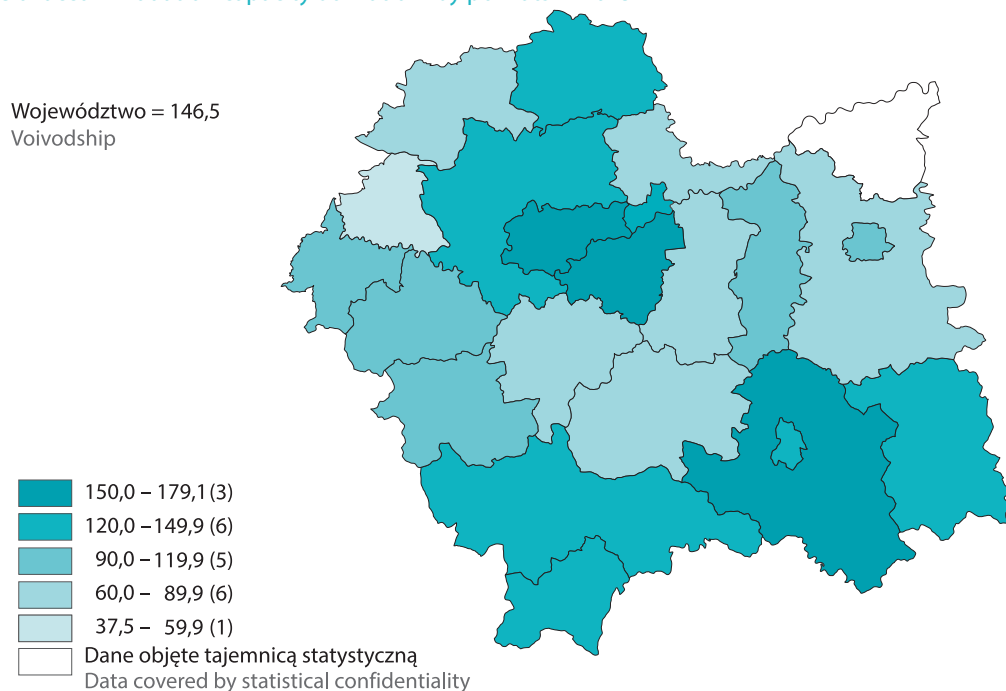
As of 31 July

Mapa 2. Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej^a według powiatów w 2023 r. Map 2. Rate of accommodation facilities development^a by powiats in 2023

^a Liczba korzystających z noclegów na 1 miejsce noclegowe.
^a Number of tourists accommodated per bed place.

Mapa 3. Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej^a według powiatów w 2023 r.

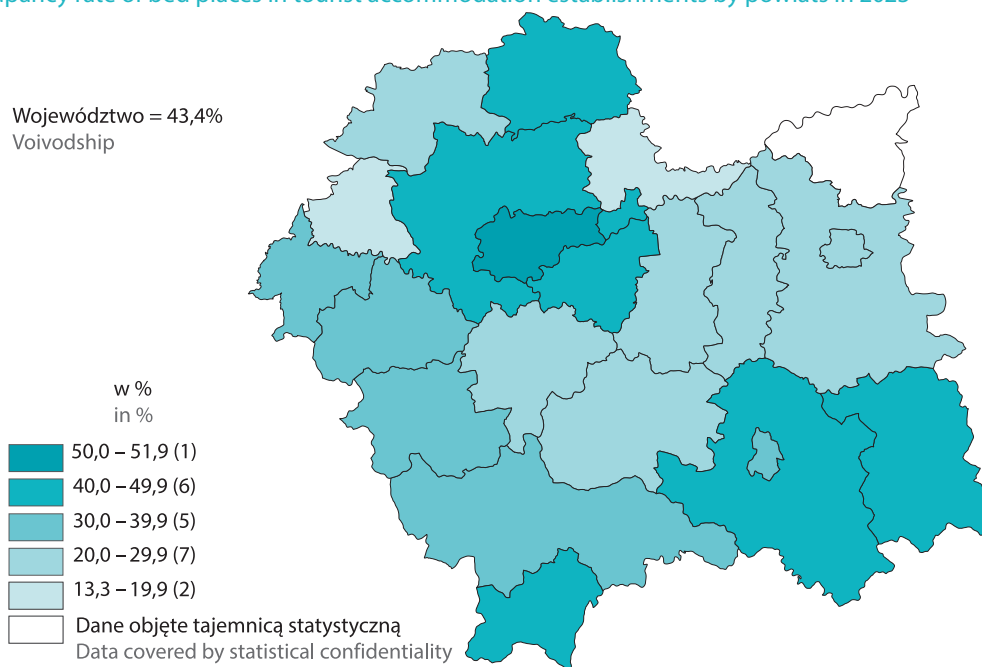
Map 3. Rate of accommodation capacity utilization^a by powiats in 2023

^a Liczba udzielonych noclegów na 1 miejsce noclegowe.
a Number of overnight stays per bed place.

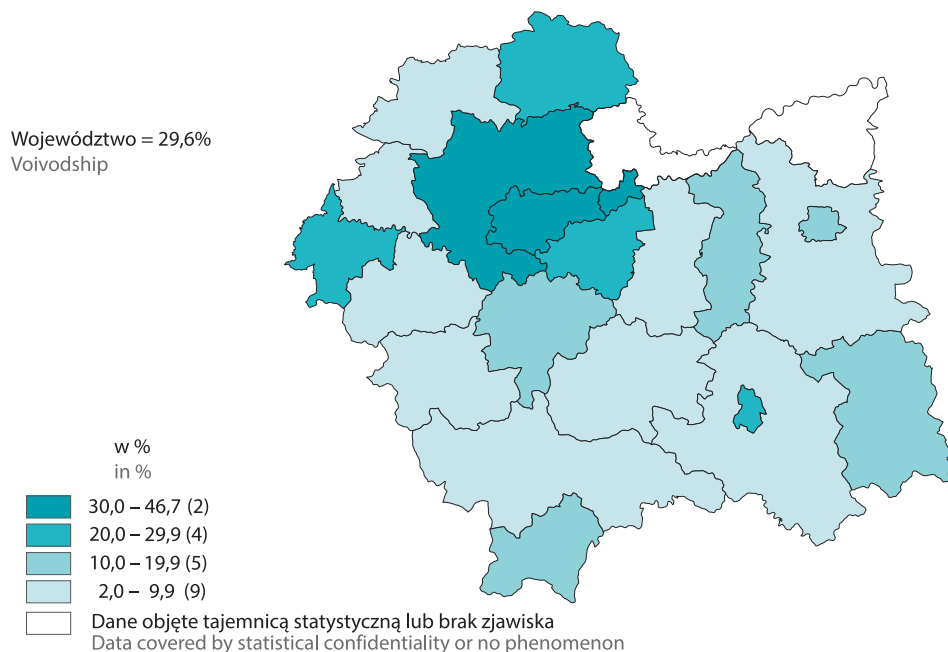
Mapa 4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2023 r.

Map 4. Occupancy rate of bed places in tourist accommodation establishments by powiats in 2023

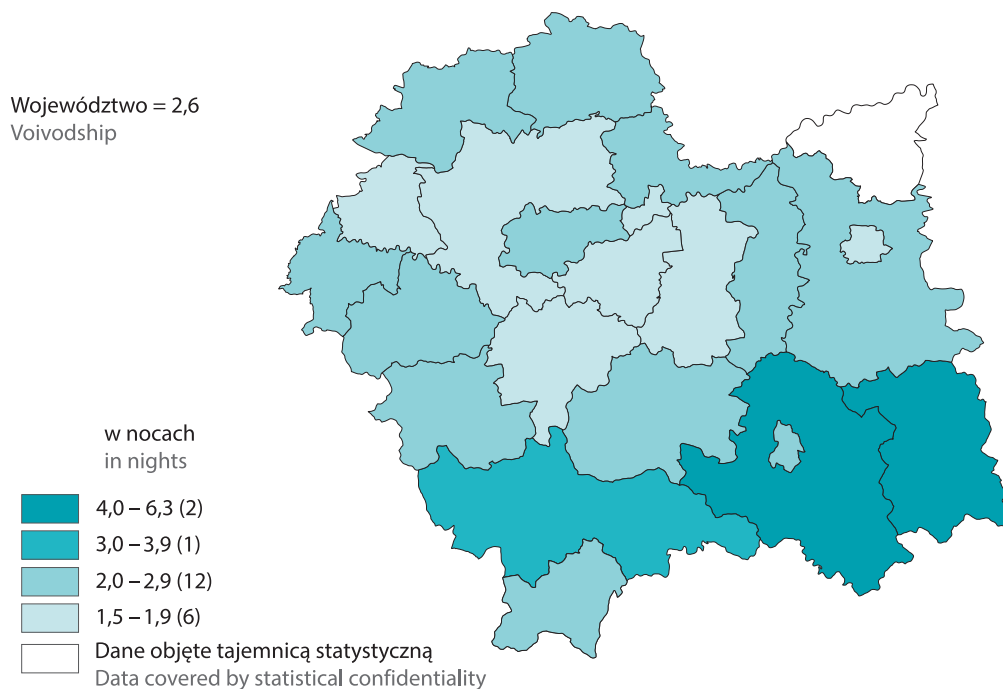
Mapa 5. Udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2023 r.

Map 5. Share of foreign tourists in the total number of tourists accommodated in tourist accommodation establishments by powiats in 2023

Mapa 6. Średnia długość pobytu turysty w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2023 r.

Map 6. Average length of stay of tourists in tourist accommodation establishments by powiats in 2023

Rozdział 4

Chapter 4

Turystyka na obszarach górskich

Tourism in mountain areas

4.1. Informacje wstępne

4.1. Preliminary information

Na potrzeby badania ruchu turystycznego wypracowano grupowania danych wynikowych według dwóch obszarów funkcjonalnych – obszarów nadmorskich oraz obszarów górskich.

Do obszarów górskich (gmin górskich) można zaliczyć gminy, które spełniają przynajmniej jedno z sześciu wyznaczonych w tym celu kryteriów. W 2023 r. w Polsce do obszarów górskich zaliczono 203 gminy. W przypadku 111 gmin zastosowano kryterium 1, 68 gmin – kryterium 2, 7 gmin – kryterium 3, 6 gmin – kryterium 4, 8 gmin – kryterium 5, a dla 3 gmin – kryterium 6.

Ze względu na przyjęty podział geograficzny 137 gmin uznanych za górskie jest położonych w Karpatach, 61 – w Sudetach a 5 – w Górach Świętokrzyskich.

Według podziału administracyjnego kraju, 82 gminy leżą w województwie małopolskim, 58 – w dolnośląskim, 28 – w śląskim, 27 – w podkarpackim, 5 – w świętokrzyskim, a 3 gminy – w opolskim.

Na potrzeby badania turystycznej bazy noclegowej w Departamencie Badań Społecznych i Rynku Pracy GUS wyznaczono następujące kryteria wyodrębniania gmin górskich¹:

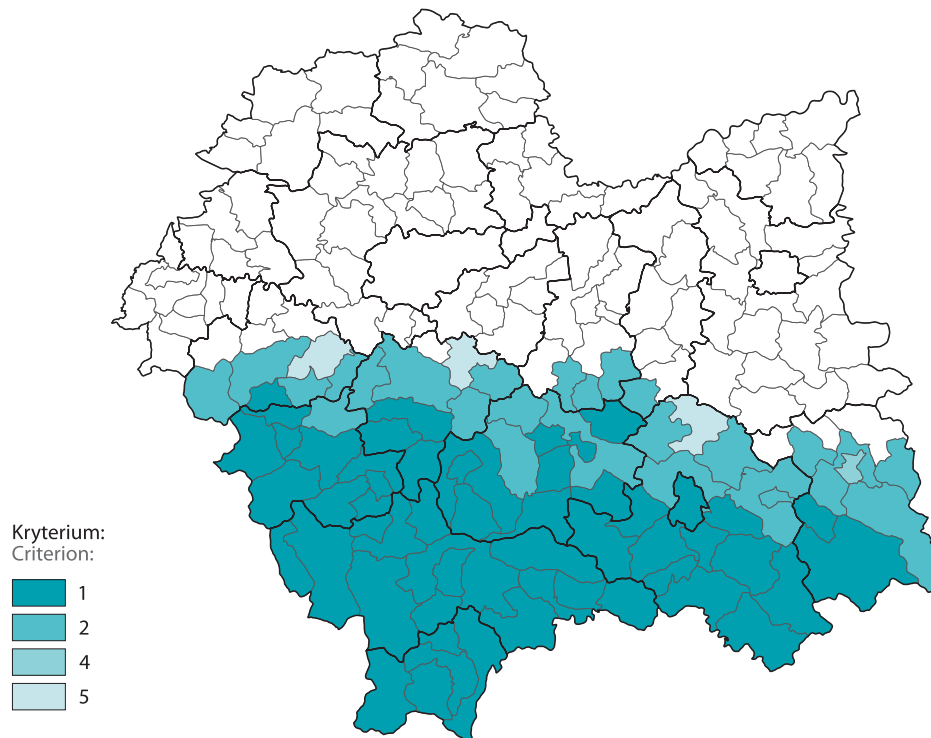
1. Gminy, które w całości leżą w obrębie następujących makroregionów: Sudety Wschodnie, Sudety Zachodnie, Sudety Środkowe, Beskidy Zachodnie, Obniżenie Orawsko Podhalańskie, Łańcuch Tatrzański, Beskidy Środkowe, Beskidy Lesiste.
2. Gminy, które przecinają się z granicą makroregionów wymienionych w punkcie pierwszym i jednocześnie w ich obrębie znajdują się obszary o wysokości co najmniej 500 m n.p.m.
3. Gminy z mezoregionów: Masyw Ślęży i Góry Świętokrzyskie, w obrębie których znajdują się obszary o wysokości co najmniej 500 m n.p.m.
4. Gminy, które przecinają się z granicą makroregionów wymienionych w punkcie pierwszym, ale w ich obrębie nie znajdują się obszary o wysokości co najmniej 500 m n.p.m.
5. Gminy, których przynajmniej część znajduje się w odległości do 10 km od granicy wybranych makroregionów (z pkt. 1) i jednocześnie w ich obrębie znajdują się obszary o wysokości co najmniej 500 m n.p.m.
6. Gminy, które nie znajdują się w obrębie wymienionych wyżej makroregionów, ale w całości lub prawie w całości są otoczone przez gminy górskie, wyodrębnione na podstawie powyższych kryteriów, czyli gminy miejskie: Świdnica i Dzierżonów oraz gmina wiejska Besko.

¹ Zeszyt metodologiczny – Statystyka turystycznej bazy noclegowej <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/turystyka/zeszyt-metodologiczny-statystyka-turystycznej-bazy-noclegowej,15,1.html>.

Zgodnie z przyjętą metodologią wyznaczania obszarów górskich, dla gmin województwa małopolskiego miały zastosowanie cztery kryteria: 1, 2, 4 oraz 5.

Najwięcej gmin górskich wyodrębniono na podstawie kryterium 1 – 53 gminy (64,6%). Były to gminy, które w całości leżą w obrębie następujących makroregionów: Beskidy Zachodnie, Obniżenie Orawsko-Podhalańskie, Łańcuch Tatrzański oraz Beskidy Środkowe. Kryterium 2 miało zastosowanie dla 25 gmin (30,5%), kryterium 4 spełniała jedna gmina, a kryterium 5 obejmowało 3 gminy.

Mapa 7. Obszary górskie według kryterium wyznaczenia
Map 7. Mountain areas according to the designation criterion

Turystyka na obszarach górskich w Polsce jest realizowana w obrębie Sudetów, Karpat i Gór Świętokrzyskich oraz innych obszarów zaliczonych do gmin górskich. W województwie małopolskim są to przede wszystkim: Beskidy, Pieniny i Tatry. Jest to powierzchnia o krajobrazie rustykalnym, w dużym stopniu zalesiona i z reguły mało zurbanizowana. O atrakcyjności i popularności turystycznej regionu decydują czynniki naturalne, takie jak ukształtowanie terenu, czy unikalne warunki przyrodnicze. Ponadto istotny wpływ mają również czynniki pochodzenia antropogenicznego: infrastruktura techniczna (m.in. baza noclegowa, punkty gastronomiczne, ciągi komunikacyjne), atrakcje kulturalne, oferta szkoleniowa, infrastruktura procesu dochodzenia do zdrowia, infrastruktura sportowa oraz promocja regionu.

Obszary górskie województwa małopolskiego w 2023 r. obejmowały 82 gminy (ze 182 gmin województwa) o łącznej powierzchni 7,2 tys. km². Stanowiło to 47,5% obszaru województwa i ponad 1/3 obszarów górskich w Polsce. W przypadku 59 gmin były to jednostki samorządu terytorialnego, które miały status gminy wiejskiej, 14 – gminy miejsko-wiejskiej, a 9 – miejskiej. Sześć powiatów (limanowski, nowosądecki, nowotarski, suski, tatrzański oraz miasto Nowy Sącz) w całości położonych było na obszarach górskich.

Według stanu w dniu 30 czerwca 2023 r. na obszarze gmin górskich zamieszkiwało 1,1 mln osób, co stanowiło 32,1% ludności województwa (ponad 2/5 ludności obszarów górskich w Polsce). Liczba ludności w miastach nie przekraczała 26 tys. mieszkańców (z wyjątkiem Nowego Sącza – 80,4 tys. osób i Nowego Targu – 33,0 tys. osób).

Obszary górskie są krajobrazem zielonym. Tereny, które pokryte były powierzchnią lasów w 2022 r. zajmowały 295,0 tys. ha, co stanowiło 68,0% powierzchni lasów województwa. Przeciętna powierzchnia lasów przypadająca na jednego mieszkańca w gminach górskich (26,8 ara) była ponad dwukrotnie większa niż w województwie (12,6 ara). Wskaźnik lesistości, mówiący o procentowym stosunku powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru, w przypadku obszarów górskich wyniósł 40,9% i był o 12,3 p. proc. wyższy niż w województwie.

Na obszarze gmin górskich województwa znajduje się:

- 5 parków narodowych (ogółem w województwie – 6): Babiogórski, Gorczański, Pieniński, Tatrzański oraz Magurski, którego powierzchnia w 10% znajduje się w województwie małopolskim i w 90% w województwie podkarpackim;
- 3 parki krajobrazowe (10): Beskidu Małego, Popradzki, Wiśnicko-Lipnicki;
- 38 rezerwatów przyrody (86): Baniska, Barnowiec, Bembeńskie, Biała Woda, Białowodzka Góra nad Dunajcem, Bór na Czerwonym, Cisy w Mogilnie, Diable Skały, Hajnik, Jelenia Góra, Kamionna, Kłodne nad Dunajcem, Kornuty, Kostrza, Las Gościbia, Las Lipowy Obrożyska, Lembarczek, Luboń Wielki, Łabowiec, Madohora, Modrzewie, Mogielica, Na Policy, Rezerwat na Policy im. prof. Zenona Klemensiewicza, Nad Kotelnicznym Potokiem, Niebieska Dolina, Okopy Konfederackie, Przełom Białki pod Krempachami, Pusta Wielka, Skałka Rogoźnicka, Śnieżnica, Uhryń, Wąwóz Homole, Wierchomla, Wysokie Skałki, Zamczysko nad Rabą, Zaskalskie-Bodnarówka, Żebracze;
- 8 miejscowości uzdrowiskowych (9): Krynica-Zdrój, Muszyna, Piwniczna-Zdrój, Rabka-Zdrój, Szczawnica, Wapienne, Wysowa-Zdrój, Żegiestów;
- 1 obszar ochrony uzdrowiskowej (1) – Czarny Dunajec;
- 13 tężni solankowych (23): Gorlice, Gródek nad Dunajcem, Grybów, Iwkowa, Kalwaria Zebrzydowska, Kamienica, Korzenna, Lubień, Nawojowa, Nowy Sącz, Muszyna, Podegrodzie, Wadowice²;
- 8 basenów termalnych (8): Aqua Park Zakopane, Chochołowskie Termy, Gorący Potok, Polana Szymoszkowa, Terma Bania, Termy Bukovina, Termy Gorce, Termy Szaflary³;
- 19 chronionych źródeł wód mineralnych i leczniczych (21): „Anna”, „Bulgotka”, „Danuta”, „Górne”, „Hanna”, „Iwona”, „Jacek”, „Jerzy”, „Katarzyna”, „Kazimierz”, „Łomniczanka”, „Mirka”, „Rogaś”, „Stanisław”, „Tadeusz”, „Wawrzyniec”, „Za Cerkwią”, „Za kapliczką”, „Zatopione”⁴.

Specyfiką obszarów górskich są dogodne warunki do uprawiania sportów zimowych – spośród blisko 60 stacji narciarskich w województwie⁵ zdecydowana większość zlokalizowana jest w gminach górskich.

Obszary górskie w województwie małopolskim są atrakcyjnym miejscem do pieszych wędrówek. Według danych PTTK szlaki piesze górskie w końcu grudnia 2023 r. miały długość 3,6 tys. km.

² <https://www.malopolska.pl/krajinawod/praktyczny-pomocnik/teznie-solankowe>.

³ <https://visitmalopolska.pl/termy>

⁴ <https://www.malopolska.pl/krajinawod/praktyczny-pomocnik/chronione-zrodla-wod-mineralnych-i-leczniczych>.

⁵ <https://visitmalopolska.pl/-/stacje-narciarskie-w-malopolsce-kazdy-znajdzie-odpowiednia-dla-siebie>.

Tereny górskie stają się również miejscem przyjaznym dla rowerzystów – zostały tutaj wytyczone trasy rowerowe, głównie w dolinach rzek, m. in.⁶: VeloDunajec, VeloNatura (EuroVelo 11), VeloRaba, VeloCzorsztyn czy Szlak Wokół Tatr. Ponadto gminy górskie charakteryzują się rozwijającą się infrastrukturą dróg dla rowerów. W 2022 r. długość tego typu dróg (będących pod zarządem: gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego; bez długości szlaków rowerowych) wyniosła 237,8 km, co stanowiło 26,1% dróg dla rowerów w województwie.

Ludność lokalna gmin górskich pielęgnuje tradycje życia zgodnego z naturą. Zgodnie z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego 2021 większość osób (87,0%), które deklarowały używanie gwary góralskiej jako języka używanego w domu, mieszkało w województwie małopolskim. Podobnie było w przypadku oznaczenia przynależności do grup narodowo-etnicznych osób badanych w spisie. Dominująca część osób (85,8%), którzy zidentyfikowali się jako górale, zamieszkiwała województwo małopolskie.

4.2. Turystyczne obiekty noclegowe na obszarach górskich i ich wykorzystanie

4.2. Tourist accommodation establishments in mountain areas and their occupancy

4.2.1. Turystyczne obiekty noclegowe na obszarach górskich

4.2.1. Tourist accommodation establishments in mountain areas

Według stanu w dniu 31 lipca 2023 r. w 66 gminach położonych na obszarach górskich (z 82 gmin górskich województwa) było 898 turystycznych obiektów noclegowych (o liczbie miejsc noclegowych wynoszącej co najmniej 10), wśród których 26,8% stanowiły obiekty hotelowe. Obiekty zlokalizowane w gminach górskich stanowiły 68,1% wszystkich turystycznych obiektów noclegowych w województwie.

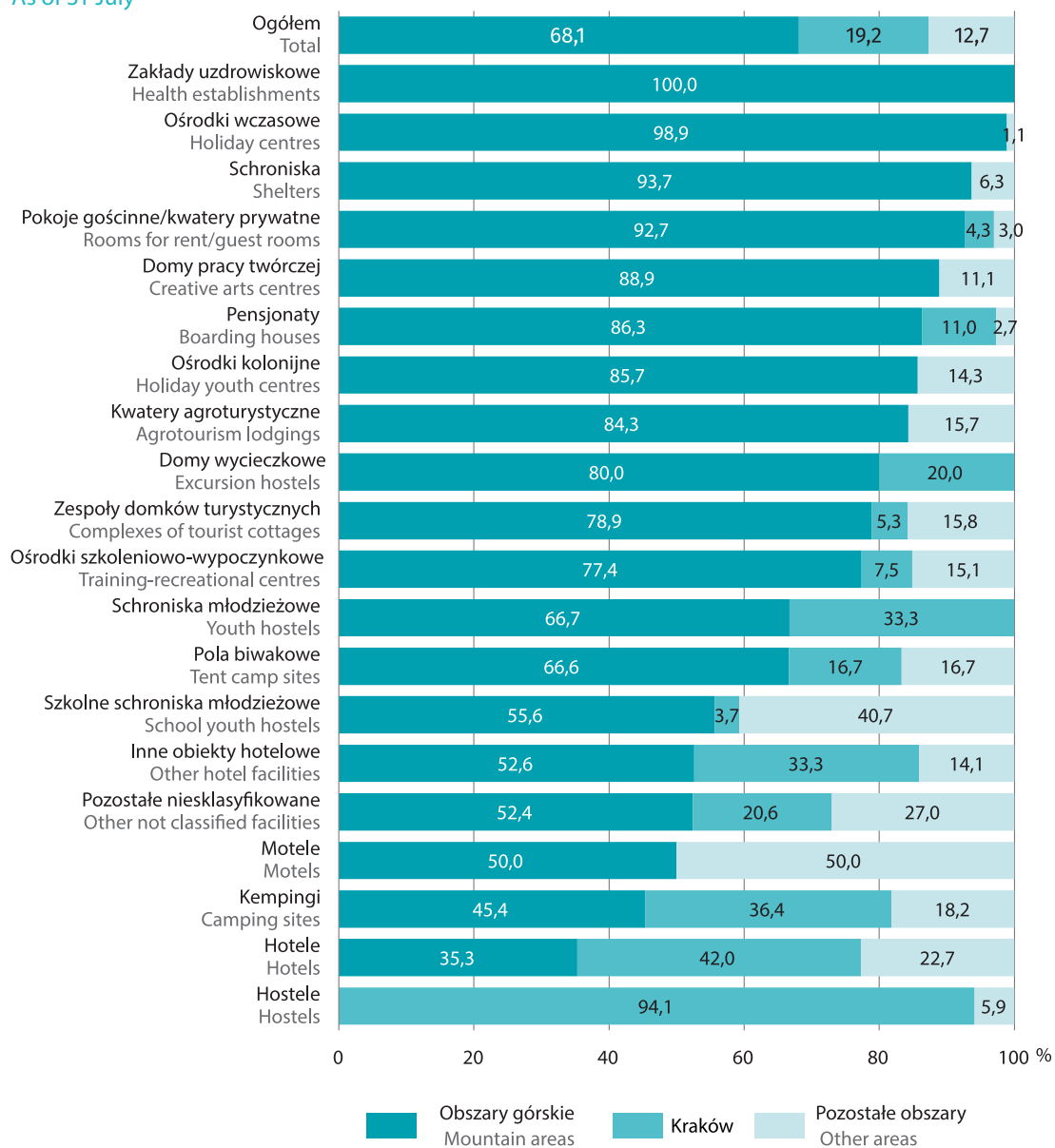
⁶<https://narowery.visitmalopolska.pl/velomalopolska>;
<https://velomapa.pl/trasy/województwa/malopolskie>.

Wykres 28. Turystyczne obiekty noclegowe według obszarów w 2023 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 28. Tourist accommodation establishments by areas in 2023

As of 31 July

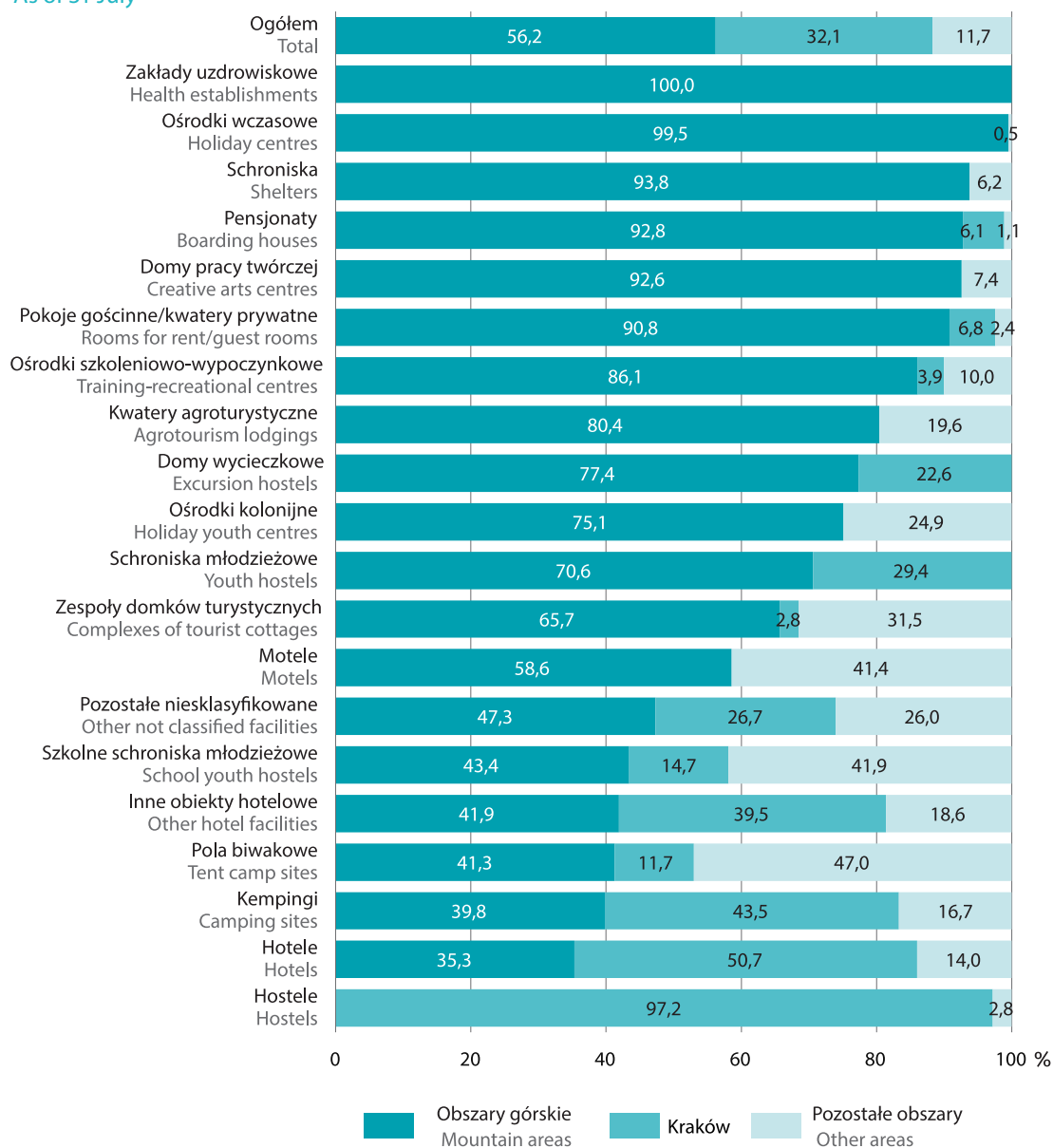
Uwaga. Rodzaje obiektów posortowano malejąco według udziału obszarów górskich.

Note. Type of facilities were sorted descending according to the share of mountain areas.

W turystycznych obiektach noclegowych na obszarach górskich województwa znajdowało się 56,2 tys. miejsc noclegowych, z czego 40,9% miejsc mieściło się w obiektach hotelowych.

Wykres 29. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według obszarów w 2023 r.
Stan w dniu 31 lipca

Chart 29. Bed places in tourist accommodation establishments by areas in 2023
As of 31 July

Uwaga. Rodzaje obiektów posortowano malejąco według udziału obszarów górskich.
Note. Type of facilities were sorted descending according to the share of mountain areas.

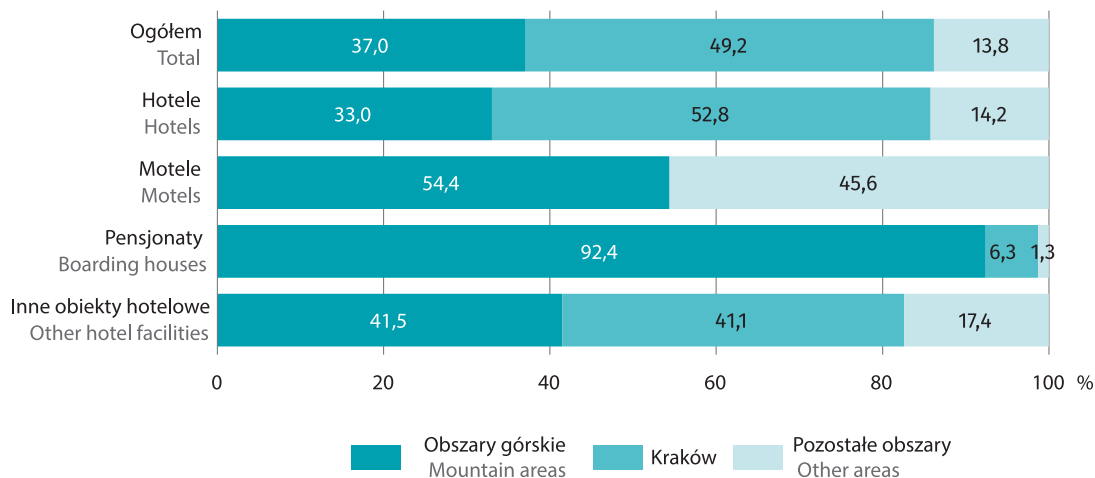
W turystycznych obiektach hotelowych położonych na obszarach górskich, tj. hotelach, motelach, pensjonatach i innych obiektach hotelowych, zlokalizowanych było 9,8 tys. pokoi, w tym 77,2% w samych hotelach.

Wykres 30. Pokoje w obiektach hotelowych według obszarów w 2023 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 30. Rooms in hotel facilities by areas in 2023

As of 31 July

W większości z zaprezentowanych powyżej struktur (turystycznych obiektów oraz miejsc noclegowych) przeważały obszary górskie. Według rodzaju turystycznego obiektu noclegowego jedynie liczba miejsc noclegowych w kempingach, liczba hoteli, miejsca noclegowe i pokoje w hotelach oraz liczba obiektów i miejsc noclegowych w hostelach – wykazały dominację miasta Krakowa.

4.2.2. Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych na obszarach górskich**4.2.2. Occupancy of tourist accommodation establishments in mountain areas**

W 2023 r. gminy górskie w województwie odwiedziło 2334,7 tys. turystów (w tym 262,1 tys. turystów zagranicznych) – 40,9% wszystkich turystów województwa (w tym 15,5% turystów zagranicznych). Udzielono im 7611,1 tys. noclegów (czyli 52,0% wszystkich noclegów województwa), przy czym 662,4 tys. turystom zagranicznym, co stanowiło 16,5% noclegów udzielonych turystom zagranicznym w województwie. Liczba wynajętych pokoi wyniosła 1736,1 tys. (33,1% wynajętych pokoi w województwie), w tym 267,6 tys. pokoi wynajęli turyści zagraniczni (13,8% ogółu pokoi wynajętych przez obywateli innych narodowości w województwie).

Tablica 12. Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych w gminach górskich

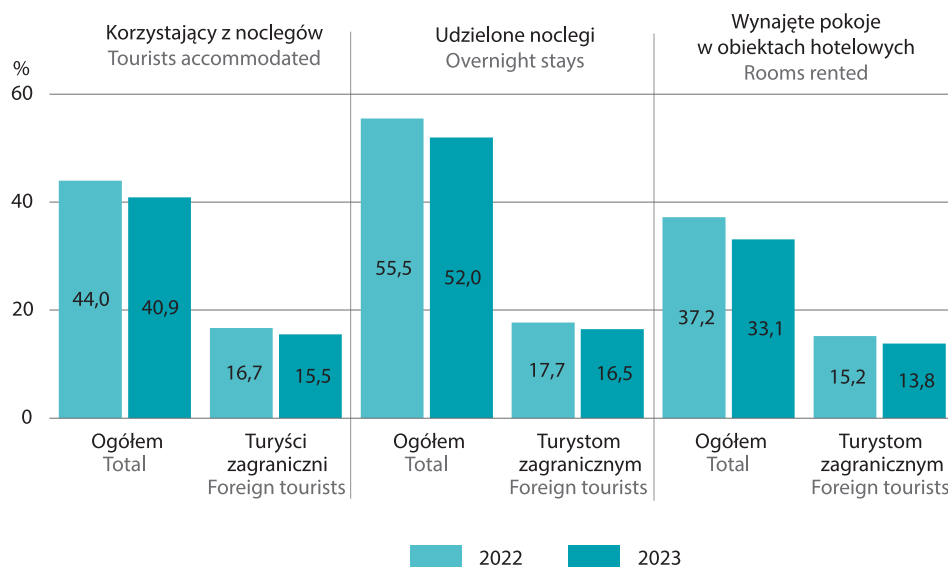
Table 12. Occupancy of tourist accommodation establishments in mountain gminas

Wyszczególnienie Specification	2022	2023
	w tysiącach in thousands	
Korzystający z noclegów Tourists accommodated	2285,1	2334,7
w tym turyści zagraniczni of which foreign tourists	197,4	262,1
Udzielone noclegi Overnight stays	7597,2	7611,1
w tym turystom zagranicznym of which foreign tourists	508,6	662,4
Wynajęte pokoje w obiektach hotelowych Rooms rented in hotel facilities	1776,0	1736,1
w tym turystom zagranicznym of which foreign tourists	212,4	267,6

Przeciętna liczba noclegów przypadająca na jednego korzystającego w 2023 r. wyniosła 3,3. W przypadku turysty krajowego było to 3,4 noclegu, a turyści zagranicznego – 2,5 noclegu.

Wykres 31. Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych w gminach górskich w relacji do województwa

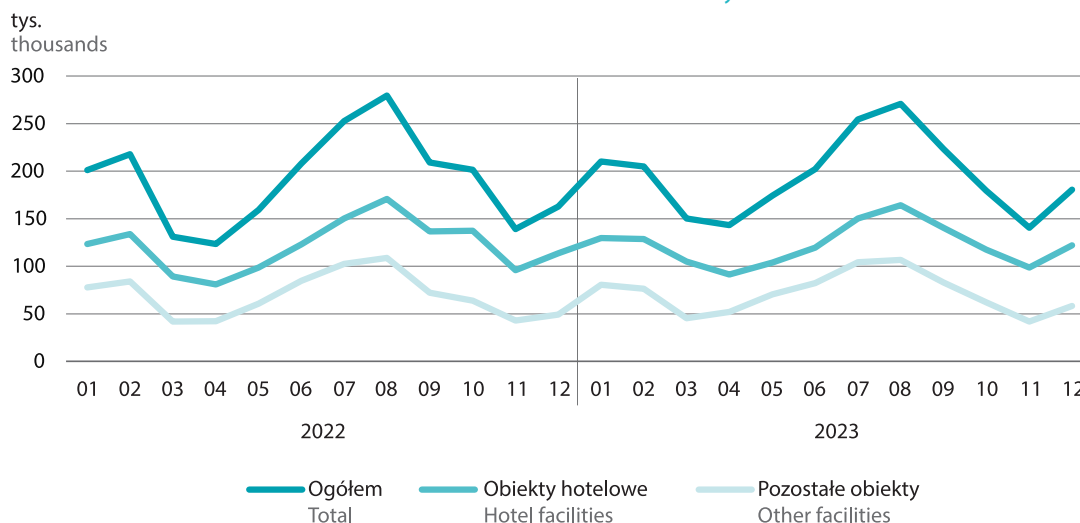
Chart 31. Occupancy of tourist accommodation establishments in mountain gminas in relation to the Voivodship

Turystyka na obszarach górskich w województwie zdominowana była przez turystów krajowych. Przeciętny ich pobyt był dłuższy od przeciętnego pobytu innych narodowości. Turyści zagraniczni częściej wybierali inne części obszaru województwa.

Wykres 32. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy

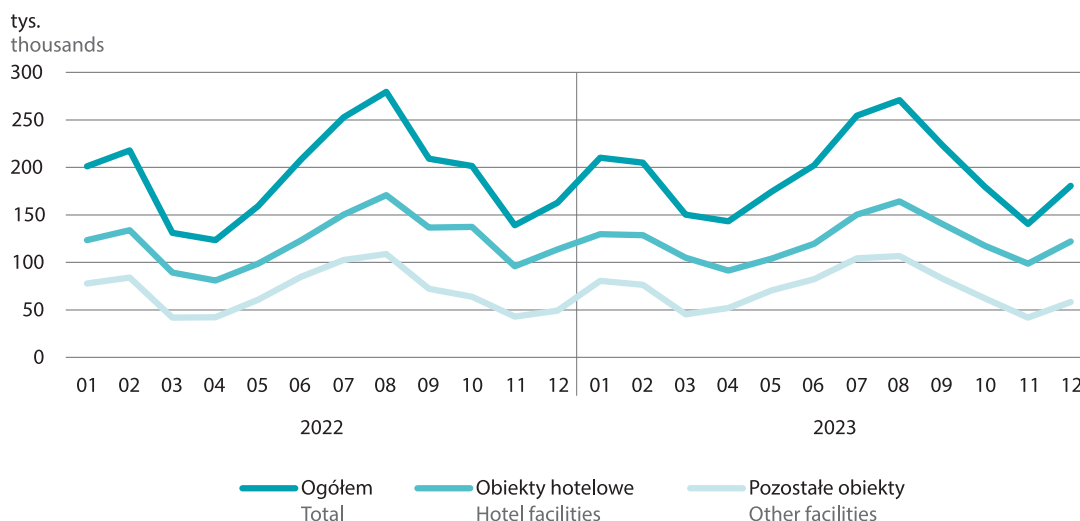
Chart 32. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments by months

Rozkład miesięczny liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych na obszarach górskich ma charakter sezonowy. Można zaobserwować dwa cykle w ciągu roku, w których najniższe wartości osiągnięte były na przełomie marca i kwietnia oraz w listopadzie. Pierwszy z nich (krótszy) osiągał najwyższe wartości w lutym. Może to wynikać ze wzmożonego ruchu turystycznego w górach w okresie zimowym (ferie, dogodne warunki do uprawiania sportów zimowych). Drugi cykl (dłuższy) – o najwyższej wartości odnotowanej w sierpniu – odzwierciedla letni sezon urlopowy i wakacyjny.

Wykres 33. Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy

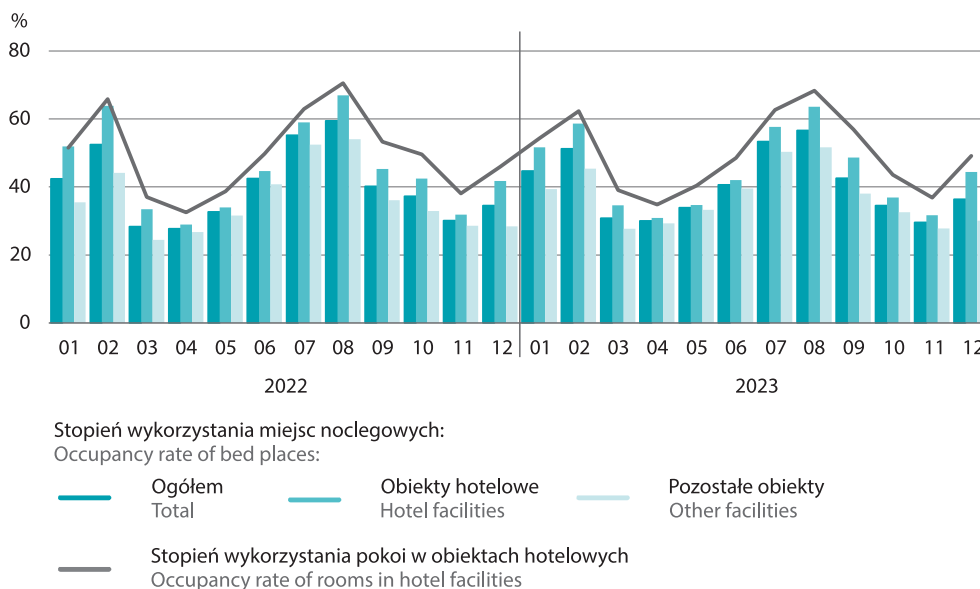
Chart 33. Overnight stays in tourist accommodation establishments by months

Sezonowość udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych była znacznie wyraźniejsza, niż w przypadku korzystających z noclegów ogółem. Można też zauważyć, że mimo większej liczby korzystających z noclegów w obiektach hotelowych niż w pozostałych obiektach, liczba udzielonych noclegów w tych dwóch grupach obiektów była na bardziej zbliżonym poziomie. Można wnioskować, że pobyt turystów w pozostałych obiektach noclegowych był dłuższy niż w obiektach hotelowych.

Wykres 34. Stopień wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych według miesięcy na obszarach górskich

Chart 34. Occupancy rate of tourist accommodation establishments by months in mountain areas

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych na obszarach górskich kształtował się na podobnych poziomach w 2022 r. jak i w 2023 r. Najwyższe wartości osiągnęły obiekty hotelowe w sierpniu – 66,9% w 2022 r. i 63,6% w 2023 r. Najniższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych miały pozostałe obiekty w marcu – 24,4% w 2022 r. i 27,7% w 2023 r.

Poziom wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych w ciągu roku był wyższy od stopnia wykorzystania miejsc noclegowych. Jego maksimum odnotowano w sierpniu – 70,5% w 2022 r. i 68,3% w 2023 r., a minimum w kwietniu – 32,5% w 2022r. i 34,8% w 2023 r.

W 2022 r. amplituda wahań obu wskaźników była nieco większa niż w 2023 r. Jej wartość w przypadku stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ogółem w 2022 r. wyniosła 31,7 p. proc., a w 2023 r. – 27,1 p. proc. Natomiast w przypadku stopnia wykorzystania pokoi – 38,0 p. proc. w 2022 r. i 33,5 p. proc. w 2023 r.

4.3. Opłaty lokalne

4.3. Local fees

4.3.1. Charakterystyka opłaty miejscowej i uzdrowiskowej

4.3.1. Characteristics of local and spa fees

Pojawienie się na terenie gminy osób odwiedzających dane miejsce w ciągu jednego dnia, jak i turystów korzystających z noclegu w określonej miejscowości, wpływa na rozwój gospodarczy lokalnego rynku turystyki. Wiąże się to również z możliwością pozyskiwania dodatkowych środków pieniężnych do budżetu gminy. Organy uchwałodawcze gminy posiadają bowiem uprawnienia do wprowadzania dodatkowych opłat lokalnych dla turystów w ściśle określonych pod względem prawnym miejscowościach. Opłaty te uzależnione są od rodzaju miejscowości, długości pobytu turysty i zastosowanych, ustalonych stawek.

Do opłat lokalnych zalicza się m. in. opłatę miejscową i opłatę uzdrowiskową⁷. Są to świadczenia pieniężne jednostronnie określone przez organ uchwałodawczy gminy. Opłaty te mają charakter ogólny i pobierane są przez uprawnione do tego podmioty (inkasentów) od osób przebywających dłużej niż dobę w celach turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych. Czasem dla tych dwóch opłat łącznie spotyka się określenia: opłata klimatyczna, opłata turystyczna lub podatek turystyczny.

Opłata miejscowa może występować w określonych typach miejscowości. Dotyczy to takich miejsc w gminach, w których są korzystne właściwości klimatyczne, szczególne walory krajobrazowe oraz odpowiednie warunki umożliwiające pobyt osób w ww. celach. Mogą to być także miejscowości znajdujące się na obszarach, którym nadano status obszaru ochrony uzdrowiskowej.

Opłaty uzdrowiskowe mogą zostać wprowadzone w tych miejscowościach, którym nadano status uzdrowiska. Pobierane są od osób przebywających dłużej niż dobę w celach zdrowotnych, turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych.

Opłaty te są pobierane za każdą rozpoczętą dobę pobytu. Opłatę miejscową i opłatę uzdrowiskową pobiera się alternatywnie, co oznacza, że jeżeli w danej miejscowości występuje opłata uzdrowiskowa, to nie można jednocześnie pobierać opłaty miejscowej. Opłat tych nie pobiera się m. in. od osób zobowiązanych do opłacenia podatku nieruchomości z tytułu posiadania domków letniskowych położonych w miejscowościach, w których opłaty te obowiązują. Dodatkowo opłata miejscowa i uzdrowiskowa nie dotyczą zorganizowanych grup dzieci i młodzieży szkolnej.

4.3.2. Opłata miejscowa i uzdrowiskowa jako bezpośredni dochód gmin górskich

4.3.2 Local and spa fees as direct income of mountain gminas

Minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, górne granice stawek kwotowych opłat lokalnych na każdy rok podatkowy. W przypadku opłaty miejscowej w 2022 r.⁸ maksymalna jednostkowa stawka, którą gmina mogła wprowadzić na terenie uprawnionej miejscowości, wyniosła 2,50 zł/dobę, a w 2023 r.⁹ – 2,80 zł/dobę. W przypadku opłaty uzdrowiskowej w 2022 r. było to 4,83 zł/dobę, a w 2023 r. – 5,40 zł/dobę.

⁷ Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 70 z późn. zm.).

⁸ Obwieszczenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2022 (M. P. z 2021 r., poz. 724).

⁹ Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2022 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2023 (M. P. z 2022 r., poz. 731).

Tablica 13. Wybrane opłaty lokalne zastosowane na obszarach górskich

Table 13. Selected local fees used in mountain areas

Gminy Gminas	Stawka podstawowa (w zł za każdą rozpoczętą dobę pobytu) Basic rate (in PLN for each commenced day of stay)			
	miejscowa local		uzdrowiskowa spa	
	2022	2023	2022	2023
Bukowina Tatrzańska	1,30 i 2,00 ^a	2,00	–	–
Czorsztyn	1,00	1,00	–	–
Gródek nad Dunajcem	2,50	2,80	–	–
Kościelisko	2,00	2,00	–	–
Krościenko nad Dunajcem	1,00	1,00	–	–
Krynica-Zdrój	2,30	2,30	4,80	5,40 / 2,30 i 3,00 ^{ab}
Łapsze Niżne	1,00	1,00	–	–
Muszyna	2,30	2,60	3,00 / 4,80 ^b	3,40 / 5,40 ^b
Piwniczna-Zdrój	2,30	2,50	4,00	4,50
Poronin	2,00	2,00	–	–
Rabka-Zdrój	1,60	1,60	3,10	4,00
Rytko	1,70	1,70	–	–
Sękowa	–	–	3,00	3,00
Szczawnica	2,00	2,80	3,00	4,00
Uście Gorlickie	–	–	3,00	4,00
Zakopane	2,00	2,00	–	–

Źródło: akty prawa miejscowego wybranych jednostek samorządu terytorialnego.

a Stawki podstawowe mogą się różnić w danym roku ze względu na zmiany wysokości stawek w ciągu roku. b W zależności od ilości uprawnionych miejscowości w obrębie danej gminy, może być stosowana więcej niż jedna stawka podstawowa.

Source: local law acts of selected local government units.

a Base rates may vary from year to year due to rate changes throughout the year. b Depending on the number of eligible towns within a given commune, more than one basic rate may be applied.

Najwyższą dopuszczalną stawkę podstawową opłaty miejscowej w 2022 r. (2,50 zł) zastosowano w gminie Gródek nad Dunajcem, natomiast w 2023 r. – w gminach Gródek nad Dunajcem i Szczawnica (w obu przypadkach 2,80 zł). Najniższa stawka tej opłaty (1,00 zł) była w gminach: Czorsztyn, Krościenko nad Dunajcem i Łapsze Niżne – zarówno w 2022 r., jak i w 2023 r.

W przypadku opłaty uzdrowiskowej najwyższa stawka podstawowa była zastosowana w gminach Krynica-Zdrój i Muszyna – 4,80 zł w 2022 r. i 5,40 zł w 2023 r. Najniższa stawka (3,00 zł) w 2022 r. wystąpiła w gminach: Muszyna, Sękowa, Szczawnica i Uście Gorlickie, a w 2023 r. w gminie Krynica-Zdrój (2,30 zł – dotyczy to miejscowości Tylicz, gdzie stawka ta miała zastosowanie przez część roku). Stawki opłat miejscowych i uzdrowiskowych – w połączeniu z liczbą udzielonych w danej gminie noclegów (liczbą rozpoczętych dób pobytu), stanowią o wielkościach wpływów z tytułu ww. opłat do budżetów poszczególnych gmin.

Tablica 14. Wpływy z wybranych opłat lokalnych jako dochód własny gminy w 2022 r.

Table 14. Revenues from selected local fees as gmina own income in 2022

Gminy Gminas	Wpływy z Revenues from			
	opłaty fees		opłaty miejscowej i uzdrowiskowej przypadające na local and spa fees per	
	miejscowej local	uzdrowiskowej spa	1 korzystającego z noclegu 1 tourist accomo- dated	1 udzielony nocleg 1 overnight stay
	w tysiącach zł in thousands PLN		w zł in PLN	
Krynica-Zdrój	65,9	6938,9	28,98	5,39
Muszyna	8,5	1345,3	28,46	4,02
Uście Gorlickie	–	421,0	28,33	2,48
Rabka-Zdrój	1,6	605,9	18,46	3,04
Szczawnica	87,4	1293,0	14,52	3,41
Kościelisko	712,8	–	13,48	3,74
Piwniczna-Zdrój	81,6	442,9	12,34	2,68
Sękowa	–	41,8	10,21	2,20
Krościenko nad Dunajcem	41,7	–	7,88	2,44
Zakopane	4715,0	–	5,81	2,07
Poronin	441,3	–	5,72	1,40
Gródek nad Dunajcem	137,4	–	3,15	1,29
Łąpsze Niżne	63,1	–	2,86	0,74
Rytro	26,7	–	1,97	0,61
Bukowina Tatrzańska	452,8	–	1,56	0,57
Czorsztyn	21,9	–	0,48	0,15

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetów, sprawozdania z planu dochodów budżetów jednostek terytorialnych (od początku roku do 31 grudnia 2022 r.), sprawozdania Rb-275, zarządzenia organów jednostki samorządu terytorialnego oraz System Monitorowania Usług Publicznych.

Uwaga. Gminy zostały posortowane malejąco według łącznych wpływów z opłaty miejscowej i uzdrowiskowej przypadających na jednego korzystającego z noclegu.

Source: reports on the implementation of budgets, reports on the revenue plan of the budgets of territorial units (from the beginning of the year to December 31, 2022), Rb-275 reports, orders of local government bodies and Public Services Monitoring System. Note. The communes were sorted in descending order according to the total revenues from local and spa fees per person staying overnight.

W 2022 r. najwyższe łączne nominalne wpływy z opłaty miejscowej i uzdrowiskowej spośród przedstawionych w tabl. 14 obszarów górskich miała gmina Krynica-Zdrój (7004,8 tys. zł). Następne – z wartościami powyżej 1 mln zł – były: Zakopane (4715,0 tys. zł), Szczawnica (1380,4 tys. zł) i Muszyna (1353,8 tys. zł).

Wśród gmin górskich, w których zastosowano opłaty miejscową i uzdrowiskową największą liczbę korzystających z noclegów i udzielonych im noclegów miało Zakopane (811,0 tys. turystów i 2275,9 tys. noclegów). Mając na uwadze przeciętny pobyt turysty w danej gminie, najdłuższe pobyty były w Uściu Gorlickim (średnio 11,4 noclegu), w Muszynie (średnio 7,1 noclegu) i Rabce-Zdrój (średnio 6,1 noclegu). Najkrócej pobyt trwał w gminie Gródek nad Dunajcem (średnio 2,4 noclegu).

Analizując wskaźnik wysokości wpływów z opłat miejscowej i uzdrowiskowej w przeliczeniu na jednego korzystającego z noclegu, największe wpływy odnotowano w gminie Krynica-Zdrój; w dalszej kolejności w Muszynie i w Uściu Gorlickim. Były to gminy popularne wśród turystów, a zastosowanie odpowiednich stawek opłat w uprawnionych miejscowościach (w każdej z tych gmin występuje miejscowość uzdrowiskowa) miało wpływ na wysokość ww. wskaźnika.

Turystyka na obszarach górskich wiąże się ze wzmożonym ruchem turystów czy to na drogach publicznych, czy na samych szlakach turystycznych. Pojawienie się turysty w gminie górskiej niesie ze sobą z jednej strony szanse, jak i zagrożenia. Szansami można nazwać m. in.:

- ekonomiczny wymiar turystyki jako źródło utrzymania gospodarstw domowych,
- wypełnienie rynku pracy usługami związanymi z rynkiem turystyki (miejsca pracy, rozwój szeroko rozumianych usług),
- rozwój lokalnego rynku pracy poprzez zwiększone zapotrzebowanie na pracowników usługowych (kucharze, kelnerzy, animatorzy zajęć, przewodnicy, pracownicy sprzątający, pracownicy z dziedziny kultury itp.),
- wzmożenie obrotu handlowego w punktach obsługi handlowej (szczególnie w branży spożywczej, punktach sprzedaży pamiątek),
- wzbogacenie życia kulturalnego społeczności lokalnej,
- otwartość na innych, otwartość na różnorodność w lokalnym życiu społecznym.

Natomiast zagrożenia mogą być związane m. in. z:

- zwiększonymi wydatkami związanymi z oczyszczaniem danych miejscowości, w których wystąpił większy ruch turystyczny,
- problemami komunikacyjnymi (zatory na drogach, dłuższy czas dojazdu),
- degradacją środowiska naturalnego (np. wandalizm, hałas).

Źródła informacji wykorzystane w rozdziale 4.3.2. Opłata miejscowa i uzdrowiskowa jako bezpośredni dochód gmin górskich

Uchwały rad gmin:

- Uchwała Nr XVII/153/2015 Rady Gminy Bukowina Tatrzańska z 29.12.2015 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2016 poz.1223)
- Uchwała Nr XL/326/2022 Rady Gminy Bukowina Tatrzańska z 17.03.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022 poz. 1941)
- Uchwałą Nr XXIX/228/21 Rady Gminy Kościelisko z dnia 20.10.2021 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2021, poz. 6250)
- Uchwała Nr XLIII/297/2021 Rady Gminy Poronin z dnia 25.11.2021 (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2021, poz. 7079)
- Uchwała Nr LV/718/2023 Rady Miasta Zakopane z dnia 07.12.2023 (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2023, poz. 8508)
- Uchwała Nr XV/245/2015 Rady Miasta Zakopane z dnia 26.11.2015 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2015, poz. 7299)
- Uchwała Nr LV/377/2022 Rady Gminy Gródek nad Dunajcem z dnia 6.12.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022, poz. 8663)
- Uchwałą Nr XLI/285/2021 Rady Gminy Gródek nad Dunajcem z dnia 27.10.2021 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2021, poz. 6102)
- Uchwała Nr LIII/390/2022 Rady Miejskiej w Szczawnicy z dnia 30.11.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022, poz. 8231)
- Uchwała Nr XIV/104/2015 Rady Miejskiej w Szczawnicy z dnia 30.11.2015 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2015, poz. 7814)
- Uchwała Nr LIII/391/2022 Rady Miejskiej w Szczawnicy z dnia 30.11.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022, poz. 8232)
- Uchwała Nr XIV/103/2015 Rady Miejskiej w Szczawnicy z dnia 30.11.2015 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2015, poz. 7813)
- Uchwała Nr XXXV/351/2022 Rady Gminy Sękowa z dnia 28.03.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022, poz. 2471)
- Uchwała Nr X/115/2019 Rady Gminy Sękowa z dnia 29.11.2019 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2019, poz. 8998)
- Uchwała NR LI/432/2022 Rady Miejskiej w Piwnicznej-Zdroju z dnia 30.11.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022, poz. 8352)
- Uchwała Nr XXXVIII/298/2021 Rady miejskiej w Piwnicznej-Zdroju z dnia 25.11.2021 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2021, poz. 6862)
- Uchwała Nr LI/433/2022 Rady Miejskiej w Piwnicznej-Zdroju z dnia 30.11.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022, poz. 8353)
- Uchwała Nr XXVIII/218/2020 Rady Miejskiej w Piwnicznej Zdroju z dnia 30.11.2020 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2020, poz. 7818)
- Uchwała Nr XI/82/2015 Rady Gminy Rytro z dnia 30.11.2015 (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2015, poz. 7939)
- Uchwała Nr XIII-129/15 Rady Gminy Łapsze Niżne z dnia 22.12.2015 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2015, poz. 8459)
- Uchwała Nr XIII/95/2015 Rady Gminy Krościenko nad Dunajcem z dnia 26.11.2015 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2015, poz. 7897)
- Uchwała Nr LVIII.453.2023 Rady Miejskiej w Krynicy-Zdroju z dnia 24.02.2023 r (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2023, poz. 1835)
- Uchwała Nr LV.431.2022 Rady Miejskiej w Krynicy-Zdroju z dnia 29.11.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022, poz. 8513)

- Uchwała Nr XLII.327.2021 Rady Miejskiej w Krynicy-Zdroju z dnia 30.11.2021 (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2021, poz. 7184)
- Uchwała Nr XIII.126.2019 Rady Miejskiej w Krynicy-Zdroju z dnia 29.10.2019 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2019, poz. 7726)
- Uchwała Nr XXIII/159/04 Rady Gminy Czorsztyn z/s w Maniowach z dnia 29.11.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2004 Nr 400, poz. 4465)
- Uchwała Nr L.629.2022 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 27.10.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022, poz. 7224)
- Uchwała Nr XXXIX.481.2021 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 25.11.2021 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2021, poz. 6901)
- Uchwała Nr L.631.2022 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 27.10.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022, poz. 7225)
- Uchwała Nr XXXIX.483.2021 Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna z dnia 25.11.2021 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2021, poz. 6903)
- Uchwała Nr LVII/459/22 Rady Miejskiej w Rabce-Zdroju z dnia 26.10.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2022, poz. 7187)
- Uchwała Nr XIV/98/15 Rady Miejskiej w Rabce-Zdroju z dnia 28.10.2015 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2015, poz. 6356)
- Uchwała Nr XIV/99/15 Rady Miejskiej w Rabce-Zdroju z dnia 28.10.2015 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2015, poz. 6357)
- Uchwała Nr X/102/19 Rady Gminy Uście Gorlickie z dnia 30.12.2019 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2020, poz. 502)
- Uchwała Nr XXXIX/450/23 Rady Gminy Uście Gorlickie z dnia 01.03.2023 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2023, poz. 2041)
- Uchwała Nr XLV/518/23 Rady Gminy Uście Gorlickie z dnia 14.11.2023 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2023, poz. 7967)

Sprawozdania z wykonania budżetów:

Sprawozdania Rb-275 z wykonania planu dochodów budżetu jednostki terytorialnej (od początku roku do 31 grudnia 2022 r.):

- Rb-275 Gminy Bukowina Tatrzańska – <https://bip.malopolska.pl/ugbukowinatatrzańska,a,2422794,sprawozdania-budzetowe-za-2022r.html>
- Rb-275 Miasto i gmina Szczawnica – <https://bip.malopolska.pl/umigszczawnica,a,2275635,sprawozdania-budzetowe-za-iv-kw-2022-roku.html>
- Rb-275 Miasto i gmina Piwniczna-Zdrój – <https://bip.malopolska.pl/umigpiwnicznazdroj,a,2238286,sprawozdania-finansowe-za-iv-kwartal-2022-r.html>
- Rb-275 Gmina Krynica-Zdrój – <https://bip.malopolska.pl/umkrynicazdroj,a,2242731,rb-27s-sprawozdanie-z-wykonania-planu-dochodow-budzetowych.html>
- Rb-275 Gminy Łapsze Niżne – <https://bip.malopolska.pl/uglapszenizne,a,2268213,rb-27s-za-iv-kwartal-2022.html>
- Rb-275 Gmina Krościenko nad Dunajcem – <https://bip.malopolska.pl/ugkroscienkonaddunajcem,a,2237717,sprawozdania-finansowe-za-iv-kwartal-2022-roku.html>
- Rb-275 Gmina Rytro - <https://bip.malopolska.pl/ugrytro,m,411555,2022-iv-kwartal.html>
- Rb-275 Gmina Czorsztyn - <https://bip.malopolska.pl/ugczorsztyn,a,2244390,sprawozdania-za-2022-rok.html>
- Rb-275 Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna – <https://bip.malopolska.pl/umigmuszyna,m,403716,2022.html>
- Rb-275 Gmina Rabka-Zdrój – <https://bip.malopolska.pl/grabkazdroj,a,2249291,sprawozdania-za-iv-kwartal-2022-r.html>
- Rb-275 Gmina Sękowa – <https://bip.malopolska.pl/ugsekowa,m,400250,2022.html>

- Rb-275 Gmina Uście Gorlickie – <https://bip.malopolska.pl/ugusciegorlickie,m,400483,2022.html>

Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta Zakopane za 2022 r. – <https://bip.zakopane.eu/lista/sprawozdania-z-wykonania-budzetu>

Sprawozdanie z wykonania budżetu wraz z informacją o stanie mienia komunalnego gminy Kościelisko za rok 2022 – <https://bip.malopolska.pl/ugkoscielisko,m,432166,2022.html>

Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Poronin za rok 2022 – <https://bip.malopolska.pl/ugporonin,a,2298340,sprawozdanie-z-wykonania-budzetu-gminy-poronin-za-2022-rok-z-zalacznikami.html>

Zarządzenie Nr 53/2023 wójta gminy Gródek nad Dunajcem z dnia 28 marca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego 2023, poz.4256) – <https://edziennik.malopolska.uw.gov.pl/legalact/2023/4256/>

Uwagi metodologiczne

1. Źródła i zakres danych

Statystyczne źródła informacji

Informacje o stanie i wykorzystaniu bazy noclegowej turystyki pochodzą ze stałego badania statystycznego prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny z częstotliwością miesięczną na formularzach KT-1 (Sprawozdanie o wykorzystaniu turystycznego obiektu noclegowego). Badaniem objęte są turystyczne obiekty noclegowe (łącznie zbiorowego i indywidualnego zakwaterowania) posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych.

Począwszy od danych za 2016 r. w statystyce dotyczącej turystycznej bazy noclegowej wprowadzono metodologię imputacji danych dla jednostek zobowiązanych do złożenia sprawozdania na formularzu KT-1, które odmówiły udziału w badaniu.

Pozastatystyczne źródła informacji

- Wykorzystano informacje uzyskane bezpośrednio od: Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, organizacji zajmujących się ratownictwem górskim (Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Tatrzańskie Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego) a także od Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich organizującego spływ turystyczny Dunajcem.
- Podstawę do opracowywania części rozdziału dotyczącego turystyki górskiej stanowiły m. in.: akty prawa miejscowego wybranych jednostek samorządu terytorialnego, sprawozdania z wykonania budżetów gmin, sprawozdania z planu dochodów gmin, sprawozdania Rb-27S oraz zarządzenia organów jednostki samorządu terytorialnego. W rozdziale wstawiono odpowiednie przypisy i podano zostały źródła pochodzenia informacji.

2. Objaśnienia podstawowych pojęć

Turysta – osoba podróżująca do miejsca znajdującego się poza jej zwykłym otoczeniem, na czas nie dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy (jeśli podstawowym celem podróży nie jest podjęcie działalności zarobkowej wynagradzanej ze środków pochodzących z odwiedzanego miejsca) oraz korzystająca z zakwaterowania w odwiedzanym miejscu przynajmniej przez jedną noc.

Turystyczny obiekt noclegowy – każde miejsce zakwaterowania, w którym regularnie bądź sporadycznie nocują turyści.

Wśród turystycznych obiektów noclegowych można wyróżnić obiekty hotelowe oraz pozostałe obiekty. Do **obektów hotelowych** zaliczono: hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe.

Do **pozostałych obiektów** zaliczono: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, pokoje gościnne (kwatery prywatne), kwatery agroturystyczne, zakłady uzdrowiskowe, inne turystyczne obiekty noclegowe (w niniejszej publikacji określone jako „pozostałe niesklasyfikowane”).

W badaniu przyjęto następujące definicje poszczególnych obiektów noclegowych:

Hotel – obiekt zlokalizowany głównie w zabudowie miejskiej, dysponujący co najmniej 10 pokojami, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych, świadczący szeroki zakres usług związanych

z pobytom klientów. Każdy hotel musi zapewnić podawanie śniadań. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług wyróżnia się pięć kategorii hoteli: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka. Hotele z kategorią od 5 gwiazdek do 3 gwiazdek włącznie powinny posiadać pokoje z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym oraz restaurację. W hotelu 3-gwiazdkowym dopuszcza się brak restauracji, jeżeli w odległości do 500 m od obiektu znajduje się restauracja.

Motel – obiekt położony przy drodze, przystosowany do świadczenia usług motoryzacyjnych i dysponujący parkingiem. Motel musi posiadać co najmniej 10 pokoi, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych. Każdy motel musi zapewnić podawanie śniadań. W zależności od wyposażenia obiektu i poziomu świadczonych usług, rozróżnia się pięć kategorii moteli: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka. Motele z kategorią od 5 gwiazdek do 3 gwiazdek włącznie powinny posiadać pokoje z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym oraz restaurację. W motelu 3-gwiazdkowym dopuszcza się brak restauracji, jeżeli w odległości do 500 m od obiektu znajduje się restauracja.

Pensjonat – obiekt, który świadczy usługi hotelarskie łącznie z całodziennym wyżywieniem i dysponuje co najmniej 7 pokojami. Musi świadczyć usługi gastronomiczne w formie podawania przynajmniej dwóch posiłków dziennie. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług rozróżnia się pięć kategorii pensjonatów: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka. Pensjonaty z kategorią 5 gwiazdek i 4 gwiazdki muszą posiadać pokoje z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym.

Inny obiekt hotelowy – obiekt noclegowy, podzielony na pokoje, podlegający jednemu zarządowi, świadczący pewne usługi, w tym przynajmniej codzienne sprzątnięcie pokoi, ślanie łóżek i mycie urządzeń sanitarnych (np. obiekt spełniający zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria).

Dom wycieczkowy – obiekt położony na obszarze zabudowanym lub w pobliżu zabudowy, posiadający co najmniej 30 miejsc noclegowych, dostosowany do samoobsługi klientów oraz świadczący minimalny zakres usług związanych z pobytom klientów. Każdy dom wycieczkowy musi stworzyć możliwość skorzystania z usług gastronomicznych lub sporządzenia posiłku. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług domy wycieczkowe dzieli się na trzy kategorie: najwyższa – kat. I, najniższa – kat. III. Dom wycieczkowy I lub II kategorii musi posiadać przynajmniej jedną placówkę gastronomiczną.

Schronisko – obiekt położony poza obszarem zabudowanym, przy szlakach turystycznych, świadczący minimalny zakres usług związanych z pobytom klientów. Schronisko powinno stworzyć możliwość skorzystania z usług gastronomicznych lub sporządzenia posiłku. Pojęcie „schronisko” nie obejmuje schronisk młodzieżowych.

Schronisko młodzieżowe – obiekt przeznaczony do indywidualnej i grupowej turystyki młodzieżowej, dostosowany do samoobsługi klientów. Schronisko młodzieżowe jest placówką zlokalizowaną w samodzielnym budynku lub w wydzielonej części budynku. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług schroniska młodzieżowe dzieli się na trzy kategorie: najwyższa – kat. I, najniższa – kat. III.

Szkolne schronisko młodzieżowe – placówka oświatowo-wychowawcza umożliwiająca rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Ośrodek wczasowy – obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do świadczenia wyłącznie lub głównie usług związanych z wczasami.

Ośrodek kolonijny – obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do świadczenia wyłącznie lub głównie usług związanych z koloniami.

Ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy – obiekt (lub zespół obiektów) przeznaczony i przystosowany trwale do przeprowadzania kursów, konferencji, szkoleń, zjazdów itp. Może być także wykorzystany do świadczenia usług wczasowych.

Dom pracy twórczej – obiekt noclegowy, w którym są zapewnione właściwe warunki do wykonywania pracy twórczej i wypoczynku twórców, wykorzystywany również (głównie przez ich rodziny) jako ośrodek wczasowy.

Zespół domków turystycznych – domek turystyczny to budynek niepodpiwniczony, posiadający nie więcej niż cztery pokoje, dostosowany do świadczenia usług typu hotelarskiego. Domki turystyczne mogą tworzyć zespoły domków turystycznych oraz organizacyjnie wchodzić w skład innych obiektów noclegowych.

Kemping – teren zwykle zadrzewiony, strzeżony, oświetlony, mający stałą obsługę recepcyjną i wyposażony w urządzenia (sanitarne, gastronomiczne, rekreacyjne) umożliwiające turystom nocleg w namiotach, mieszkalnych przyczepach samochodowych, a także przyrządzanie posiłków oraz parkowanie pojazdów samochodowych. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług, kempingi dzieli się na cztery kategorie: najwyższa – 4 gwiazdki, najniższa – 1 gwiazdka.

Pole biwakowe – wydzielone miejsce niestrzeżone, umożliwiające turystom nocleg w namiotach. Na polu biwakowym znajdują się punkty poboru wody pitnej, podstawowe urządzenia sanitarne i tereny rekreacyjne.

Hostel – obiekt noclegowy o standardzie różniącym się od obiektów hotelowych głównie liczbą miejsc w pokojach, łóżkami piętrowymi i współdzieleniem części wyposażenia oraz pomieszczeń przeznaczonych dla gości (np. wspólna kuchnia, łazienka). Charakterystyczne dla hostelu jest wynajmowanie łóżka, a nie pokoju. Pokoje w hostelach to najczęściej dormy, czyli pokoje wieloosobowe, a także pokoje indywidualne: 1-, 2- i 3-osobowe.

Zakład uzdrowiskowy – zakład świadczący usługi w zakresie opieki zdrowotnej, położony na terenie uzdrowiska i wykorzystujący przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych naturalne zasoby lecznicze uzdrowiska. Zakłady uzdrowiskowe wykazują wszystkie miejsca noclegowe przeznaczone do dyspozycji turystów, w tym kuracjuszy.

Pokoje gościnne/kwatery prywatne – rodzaj obiektu zakwaterowania turystycznego, który stanowią umeblowane pomieszczenia i lokale (z wyjątkiem kwater agroturystycznych) w mieszkaniach, domach i innych budynkach mieszkalnych należących do osób fizycznych lub prawnych (z wyjątkiem rolników), wynajmowane turystom na noclegi za opłatą.

Kwaterna agroturystyczna – rodzaj obiektu zakwaterowania turystycznego, który stanowią pokoje i domy mieszkalne oraz przystosowane budynki gospodarcze (po adaptacji) w gospodarstwach wiejskich (rolnych, hodowlanych, ogrodniczych czy rybackich), będące własnością rolników, wynajmowane turystom na noclegi za opłatą.

Pozostałe niesklasyfikowane – obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania zgodnie z ich przeznaczeniem lub w części, pełnią funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m.in. internaty, domy studenckie, a od 2009 r. zaliczane są tutaj obiekty do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego.

W badaniu bazy noclegowej turystyki zastosowano następujące rozwiązania:

- dane dotyczące liczby obiektów i miejsc noclegowych obejmują wszystkie obiekty czynne w dniu 31 lipca oraz obiekty nieczynne w tym dniu, ale czynne w innych dniach badanego miesiąca; przyjęto dla nich maksymalną liczbę miejsc,
- do liczby dni działalności obiektu nie wlicza się przerw międzyturnusowych, z powodu remontu, dezynfekcji itp.,
- przez obiekt czynny rozumie się obiekt, którego co najmniej część jest dostępna dla turystów (niezależnie od tego, czy jest on faktycznie wykorzystywany) w badanym okresie,
- stopień wykorzystania obiektu – wyrażony w procentach – wynika z porównania faktycznie udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych (suma miejsc noclegowych przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu), a dodatkowo dla hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych – z porównania faktycznie wynajętych pokoi do nominalnej liczby pokoi (suma pokoi przygotowanych w każdym dniu działalności obiektu),
- korzystający z noclegów to liczba osób (turystów), które rozpoczęły pobyt w obiekcie w danym miesiącu i powinny być liczone jeden raz, tj. w miesiącu przybycia do obiektu;
- liczba udzielonych noclegów (osobonocy) to suma iloczynów liczby osób (turystów) i liczby nocy ich pobytu.

3. Pozostałe uwagi

- W tablicy 23 (w załączniku w formacie excel) zamieszczono te gminy, w których znajdowały się turystyczne obiekty noclegowe.
- Do obliczenia wskaźników charakteryzujących intensywność i natężenie ruchu turystycznego wykorzystano faktyczną liczbę ludności według stanu w dniu 30 czerwca danego roku oraz informacje o powierzchni, prezentowanych jednostek terytorialnych, według stanu w dniu 1 stycznia danego roku.
- Ze względu na zaokrąglenia danych w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Podział administracyjny województwa małopolskiego według powiatów

Szczegółowe wyjaśnienia metodologiczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych dostępne są w opracowaniu [„Zeszyt metodologiczny. Statystyka turystycznej bazy noclegowej”](#), które znajduje się na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego.

Methodological notes

1. Source and scope of data

Statistical sources of information

Information regarding the state and occupancy of tourist accommodation facilities comes from a regular statistical survey conducted by Statistics Poland on a monthly basis on KT-1 forms (Report on the occupancy of a tourist accommodation establishment). The survey covers tourist accommodation facilities (collective and private in total) with 10 or more beds.

Starting from data for 2016, statistics on tourist accommodation establishments introduced a data imputation methodology for entities obliged to submit reports on the KT-1 form, which refused to participate in the survey.

Non-statistical sources of information

- Information obtained directly from: Polish Tourist and Sightseeing Society, mountain rescue organisations (Mountain Volunteer Search and Rescue, Tatra Volunteer Search and Rescue) and the Polish Association of Pieniny Raftsmen organising a tourist rafting down the Dunajec River was used.
- The basis for developing the part of the chapter on mountain tourism included: local legal acts of selected local government units, reports on the implementation of gminas budgets, reports on the municipal revenue plan, Rb-27S reports and orders of local government bodies. The chapter includes appropriate footnotes and sources of information.

2. Main definitions

Tourist – a person travelling to place outside his/her usual surroundings, for a period not longer than 12 consecutive months (if the primary purpose of the trip is not to start a gainful activity remunerated with funds from the visited place) and accommodated in the visited place for at least one night.

Tourist accommodation establishment – any place of accommodation where tourists stay overnight regularly or occasionally.

Among tourist accommodation establishments, one can distinguish hotel facilities and other facilities.

Hotel facilities include: hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities.

Other facilities include: excursion hostels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, rooms for rent / guest rooms, agrotourism lodgings, health establishments, other tourist accommodation establishments (in this publication defined as “other not classified establishments”).

The following definitions of particular accommodation establishments were adopted in the survey:

Hotel – a facility located mainly in urban areas, with at least 10 rooms, including most places in single and double rooms, providing a wide range of services related to the stay of customers. Each hotel must provide breakfast. Depending on the facility equipment and the scope of services provided, five categories of hotels are distinguished: the highest – 5 stars, the lowest – 1 star. Hotels with a category from 5 stars to 3 stars inclusive should show rooms with full hygiene and sanitary facilities and a restaurant. In a 3-star hotel, no restaurant is allowed if there is a restaurant within 500 m from the hotel.

Motel – a facility located by a road, adapted to provide automotive services and with a parking lot. A motel must have at least 10 rooms, with most places in single and double rooms. Each motel must provide breakfast. Depending on the facility equipment and the level of services provided, there are five categories of motels: the highest – 5 stars, the lowest – 1 star. Motels with a category from 5 stars to 3 stars inclusive should show rooms with full hygiene and sanitary facilities and a restaurant. In a 3-star motel no restaurant is allowed if there is a restaurant within 500 m from the motel.

Boarding house – a facility that provides hotel services including full board and has at least 7 rooms. It must provide catering services in the form of serving at least two meals a day. Depending on the facility equipment and the scope of services provided, five categories of boarding houses are distinguished: the highest – 5 stars, the lowest – 1 star. 5-star and 4-star boarding houses must show rooms with full hygiene and sanitary facilities.

Other hotel facility – an accommodation facility divided into rooms and managed by one board, providing certain services, including at least daily cleaning of rooms, making beds and washing sanitary facilities (e.g. facility fulfilling the tasks of a hotel, motel or boarding house, which has not been assigned a category).

Excursion hostel – an establishment located in the built-up area or in the vicinity of buildings, with at least 30 bed places, adapted to customer self-service and providing a minimum range of services related to the customer's stay. Each excursion hostel must provide the possibility of using catering services or preparing a meal. Depending on the facility equipment and the scope of services provided, excursion hostels are divided into three categories: the highest – category I, the lowest – category III. A category I or II must have at least one catering facility.

Shelter – a facility located outside the built-up area, next to tourist routes, providing a minimum range of services related to the stay of customers. The shelter should provide the possibility of using catering services or preparing a meal. The term "shelter" does not include youth hostels.

Youth hostel – a facility intended for individual and group youth tourism, adapted to the self-service of clients. A youth hostel is an establishment located in a separate building or in a separate part of the building. Depending on the facility equipment and the scope of services provided, youth hostels are divided into three categories: the highest – category I, the lowest – category III.

School youth hostel – an educational institution enabling the development of interests and talents as well as the use of various forms of recreation and free time organisation.

Holiday centre - an accommodation facility (or group of facilities) intended and adapted to provide exclusively or mainly holiday-related services.

Holiday youth center – an accommodation facility (or group of facilities) designed and adapted to provide only or mainly services related to the summer camps.

Training-recreational centre – a facility (or a set of facilities) intended and permanently adapted to conduct courses, conferences, trainings, conventions, etc. It can also be used to provide holiday services.

Creative arts centre – an accommodation facility with appropriate conditions for the creative work and leisure of artists, also used (mainly by their families) as a holiday centre.

Complexes of tourist cottages – a tourist cottage is a building without a basement, with no more than four rooms, adapted to the provision of hotel-type services. Tourist cottages can form groups of tourist cottages and may be organisationally part of other accommodation facilities.

Camping site – an area usually wooded, guarded, illuminated, with a permanent reception service and equipped with devices (sanitary, gastronomic, recreational) enabling tourists to stay in tents, caravans, as well as prepare meals and park cars. Depending on the facility equipment and the scope of services provided, camping sites are divided into four categories: the highest – 4 stars, the lowest – 1 star.

Tent camp site – a separate, unguarded place, enabling tourists to stay overnight in tents. There are drinking water intake points, basic sanitary facilities and recreational areas on a tent camp site.

Hostel – an accommodation facility with a standard that differs from hotel facilities mainly in the number of places in rooms, bunk beds and sharing some equipment and rooms intended for guests (e.g. shared kitchen, bathroom). Characteristic for a hostel is renting a bed, not a room. Rooms in hostels are usually dorms, i.e. multi-person rooms, as well as individual rooms: 1-, 2- and 3-person.

Health establishment – an establishment providing health care services, located within the health resort and using natural healing resources of the health resort when providing health services. Health establishments show all the accommodation places at the disposal of tourists, including patients.

Rooms for rent / guest rooms – a type of tourist accommodation, which are furnished rooms and premises (excluding agrotourism lodgings) in dwellings, houses and other residential buildings owned by natural or legal persons (except farmers), rented to tourists for accommodation for a fee.

Agrotourism lodging – a type of tourist accommodation, which consists of rooms and houses and adapted farm buildings (after adaptation) in rural farms (agricultural, livestock, gardening or fishing), owned by farmers, rented to tourists for accommodation for a fee.

Other not classified facilities – facilities which, when not fully used in accordance with their intended use, or in part, serve as accommodation facilities for tourists. They include boarding schools, student dormitories, and since 2009, these include facilities for Saturday-Sunday and holiday rest.

The following solutions were used in the survey of tourist accommodation facilities:

- data concerning the number of establishments and bed places cover all establishments open on 31 July and establishments closed on that day, but open on other days of the surveyed month; the maximum number of places was assumed for them,
- the number of days of the facility's operation does not include breaks between turns, due to renovation, disinfection, etc.,
- an active establishment is understood as an establishment at least some of which is available to tourists (regardless of whether it is actually used or not) during the surveyed period,

- the occupancy rate – expressed as a percentage – results from the comparison of the actual overnight stays to the nominal number of bed places (the sum of bed places prepared for tourists on each day of the facility's operation), and additionally for hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities – the comparison of rooms actually rented to the nominal number of rooms (the sum of rooms prepared on each day of the facility's operation),
- the number of tourists accommodated is the number of people (tourists), who began their stay at the facility in a given month and should be counted once, i.e. in the month of arrival at the facility,
- the number of overnight stays (person-nights) is the sum of the products of the number of people (tourists) and the number of nights of their stay.

3. Other notes

- Table 23 (attached in excel format) lists gminas where tourist accommodation establishments were located
- To calculate the indicators characterising the intensity of tourist traffic, the actual number of people as of 30 June of a given year and information on the area of the presented territorial units as of 1 January of a given year were used.
- Due to rounding of data, in some cases the sums of components may differ from the amount given in the item "total".

Administrative division of Małopolskie Voivodship by powiats

Detailed methodological explanations regarding the basic concepts and methods of compiling numerical data are available in the study ["Methodological notebook. Tourist accommodation statistics"](#), which is available on the website of Statistics Poland.